

Bomo pustili Krko umreti?

Zaskrblijujoče ugotovitve 2. mednarodnega ekološkega raziskovalnega tabora Krka '90 — 40 mladih iz Evrope in Amerike — Prihodnje leto v Novem mestu

ŽUŽEMBERK — V soboto se je v Žužemberku končal mednarodni ekološki raziskovalni tabor Krka '90. Tri tedne je okoli 40 mladih ljudi iz cele Evrope in ZDA ter njihovih mentorjev v več skupinah raziskovalo Krko od izvira do Otočca, življenje v njej in ob njej. Svoje ugotovitve so predstavili v zaključnem poročilu in na zaključni prireditvi v Žužemberku, ki pa se je, žal, udeležilo nenavadno malo vabljenih.

Geografska skupina je nadaljevala delo lanskega tabora pri odkrivanju in inventarizaciji divjih odlagališč odpadkov od izvira do Straže. Žal so ob koncu dela morali ugotoviti, da se stanje na tem občutljivem področju od lani ni prav nič izboljšalo, kar pomeni, da od lani odgovorni niso opravili svojega dela. Kakšen je odnos prebivalcev do okolja, pa pove tudi odziv na očistevalno akcijo, ki so jo mladi ekološki raziskovalci pripravili v dveh vaseh. V glavnem so čistili sami, domačinov kot da se to ne tiče.

Od izvira Krke do Straže je geografska skupina odkrila in inventarizirala 66 divjih odlagališč odpadkov, na teh smetiščih pa so poleg gospodinskih odpadkov, ki jih je največ, odkrili tudi razne strupene snovi. Skoraj vsa smetišča so na kraških tleh, zato je njihova sanacija še toliko bolj nujna. Za preprečitev nadaljnjega tovrstnega onesnaževanja Krke oziroma njenih brez in za sanacijo sedanjih divjih smetišč pa bi bilo treba v prvi vrsti organizirati odvoz odpadkov iz vseh naselij, ne le večjih. Pokazalo se je, da ljudje največkrat smeti odlagajo na divja smetišča zato, ker jih nimajo kam drugam.

Biološka skupina se je ukvarjala z raziskavami malih sesalcev v okolici Žužemberka, dokončni rezultati pa bodo znani po laboratorijski obdelavi materiala, zlasti kar se tiče mišje mrzlice.

Kemijska skupina je opravljala kemijske in mikrobiološke raziskave reke Krke. Ugotovili so, da Krko od izvira naprej močno onesnažujejo tudi onesnaževalci, ki na prvi pogled niso neposredno povezani z njo, kajti večina njenih pritokov je podzemnih. Biološko je Krka v celem toku močno onesnažena in sodi v 4. kakovostni razred, kar pomeni, da ni primerna niti za kopanje, kaj šele za pitje. Onesnažen je že izvir Krke. Za izboljšanje stanja bi bilo treba urediti kanalizacijo in odtok industrijskih vod na širšem območju ter ves čas kontrolirati vse možne onesnaževalce.

Jamarska skupina, za delo katere je bilo veliko zanimanja, je raziskovala podzemni svet ob Krki. Ker so jame na tem območju v glavnem horizontalne, niso zatrpane z odpadki, saj so težje dostopne in zavarovane, tako da so mladi udeleženci tabora predvsem uživali v lepotah dolenskega podzemnega sveta.

Sociološka skupina pa je ugotovila, da je ekološka zavest prebivalcev krajev ob Krki zaskrblijujoča, njihovo znanje o snoveh, ki lahko bistveno ogrožajo okolje (n. pr. raznih škropivih), je porazno, dejanska skrb, da bi se stanje z njihovo dejavnostjo spremenilo na bolje, pa, čeprav v besedah kar precejšnja, še premajhna. Oziroma, kot so ugotovili mladi raziskovalci: Če bi bili prebivalci ob Krki ekološko osveščeni kot so prijazni, bi bilo ekološko stanje Krke veliko boljše.

Tretji mednarodni ekološki tabor bo prihodnje leto v Novem mestu, udeleženci pa bodo raziskovali Krko v srednjem toku. Pomoč pri tem so že vnaprej objavili tako novomeški izvršni svet, Zavod za socialno medicino in higieno, Komunala in drugi. A. B.

RAZISKALI BODO GROBIŠČA

KRŠKO — V petek, 27. julija, se je na I. seji šestih krških izvršnih svetov obravnavala grobišča, v katerih so zakopane žrtve povojnih programov proti nasprotnikom novega režima. Taka grobišča so menda na več krajih v krški občini. Da bi se izognili vsem spekulacijam, so pri izvršnem svetu ustanovili komisijo, ki bo vse skupaj raziskala. Predsednik komisije je Danilo Siter.

PATERNOSTER V KRKI

NOVO MESTO — V vhodni veži poslovne zgradbe Tovarne zdravlil Krka v Ločni so v ponedeljek, 30. julija, odprli fotografsko razstavo del slovenskega fotografskega ustvarjalca Marjana Paternostera. Avtor se predstavlja s ciklusom fotografij Oblaki in kolesa. Razstava bo odprta do 8. septembra.

Kakšna bo sodobna socialna država?

Osvet o problematiki zaposlovanja v novomeški občini s sekretarko republiškega sekretariata za delo Jožico Puhar — Vse storiti za nova delovna mesta

NOVO MESTO — Tudi v novomeški občini je problem zaposlovanja vedno pereč. Trenutno je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 722 brezposelnih, od tega 386 mlajših od 26 let. V letnih načrtih zaposlovanja so novomeška podjetja predvidela za 1,6-odstotno zmanjšanje zaposlenosti; dosedanje dogajanje potrjuje te napovedi.

Zaposlovanje je praktično ustavljeno, pojavljajo se le posamične potrebe, ki se največkrat le za določen čas rešijo s pomočjo IMV, ki edini še zaposluje na novo, ne bo nič več tako. Za letošnje napovedano, da bo od 1300 do 1800 odvečnih delavcev. Večina podjetij ima nad 10 odst. preveč zaposlenih za normalno obremenitev cen izdelkov.

Ta problem preveč zaposlenih na enoto proizvoda ima negativne posledice pri zaposlovanju mladih in vseh izobrazbenih stopenj. Podjetja zagotavljajo celo svojim študentom pripravništvo le, če je zagotovljeno sofinanciranje zavoda za zaposlovanje. Kje je šele zaposlitev po opravljenem pripravništvu! Poleg tega so kljub marsikje še zelo slabi kadrovske strukture letos podjetja v celoti razpisala okrog 40 odst. manj kadrovskih stipendij, nekatera pa že razpisanih ne mislijo podeliti. Zasebni sektor zaradi previsokih obremenitev na zaposlenega delavca tudi ne kaže posebnega zanimanja za novo zaposlovanje; delavce ima zaposlene sicer le okrog tretjina novomeških obrtnikov.

Vse te novomeške zaposlitvene probleme so nizali predstavniki nove občinske oblasti in kadrovskih služb večjih podjetij preteklo sredo v Novem mestu na posvetu z Jožico Puhar, republiško ministrico za delo, in predstavniki republiškega zavoda za zaposlovanje. Novomeščani so tudi povedali, da vse moči v občinski upravi usmerjajo v to, da bi omogočili odprtje čim večjega števila novih delovnih mest, pri čemer pa računajo, da bo republiška vlada čimprej naredila svojo v ta namen. Gre za drugačno davčno politiko, uresničitev predlogov o olajšavah pri plač-

MLADI EKOLOGI O KRKI — Na zaključku 2. mednarodnega ekološkega raziskovalnega tabora Krka '90 v Žužemberku so udeleženci tabora iz Evrope in ZDA na kratko predstavili svoje delo in ugotovitve. Na sliki: Roger Beck iz ZDA poroča o delu jamarske skupine.

Na Dobu za nižje kazni

Gladovna stavka v KPD Dob — Pravosodni minister na pogajanjih — Vztrajni v zahtevi, naj jim skupno izrečeno kazen za tretjino znižajo

DOB PRI MIRNI — Potem ko je v KPD Dob 324 zapornikov začelo v petek popoldne odklanjati hrano, je v ponedeljek obiskal dobske zapore dr. Rajko Pirnat, republiški sekretar za pravosodje, s sodelavcem in se pogovarjal z upravo zavoda in pogajal z odborom stavkajočih obsojencev.

Na pogajanjih je obljubil, da bosta republiški sekretariat za pravosodje in izvršni svet predlagala skupščini Republike Slovenije, naj razpravlja 31. julija letos o zahtevah stavkajočih zapornikov z Dobu. Če bi skupščina to uvrstila na dnevni red, bi ji sekretariat in izvršni svet lahko predlagala, naj do svojega naslednjega zasedanja zaveže izvršni svet za preučitev možnosti za sprejem zakona o amnestiji. Slednjemu namreč zahtevajo z gladovno stavko zaporniki na Dobu.

Stavkovni odbor je na pogajanjih sicer menil, da je sekretar za pravosodje očitno pripravljen sprostiti postopek za amnestijo, vendar so posebno nekateri člani odbora zahtevali predvsem trdna

LJUDJE SO NEUČAKANI

NOVO MESTO — Kako zelo globoko rane so v mnogih ljudeh pustila vojna in povojna leta, pričajo med drugim tudi odzivi na v predvolilnem času objavljenega popravljanje preteklih krivic, ki obsega tudi vračanje nacionalizirane, zaplenjene, arondirane ali kako drugače odvzete imovine. Oškodovanci ali njihovi sorodniki so se oklenili teh obljub, ki jih bo težko na hitro uresničiti in tako, da se ne bodo naredile nove krivice. Tisti hip, ko kdo opozori, da bo nacionalizirano lastnino težko vrniti brez novih krivic, predvsem pa, da bo to težko storiti čez noč, tvega, da bo z vseh strani bolj ali manj besno ožigosan za nasprotnika denacionalizacije, pa naj bo to še tako očitna neumnost. Krivice so se očitno res zajedle v ljudi, upajmo pa, da bo nova oblast zdržala pritisk in da se bo lahko lotila tega brez dvoma edino pravih, nujnega, pa o ogromne neplačila pošla šele potem, ko bodo sprejete republiške usmeritve ali celo zakon, čeprav so se stvari seveda dogajale in se bodo tudi sedaj zelo konkretno od primera do primera.

zagotovila, da bo do pomilostitve res prišlo, in ne samo ministrov pripravljeno za reševanje zahtev stavkajočih. Toda dr. Rajko Pirnat jih je opozorjal: Ne moremo vam ugoditi, če vztrajate pri kratkih rokkih.

Ob koncu pogajanj se je zaradi nepopustljivosti sicer ne docela enako mislečega stavkovnega odbora in sprično ministrove odkritosti, da pomilostitve ne more zagotoviti povsem zanesljivo, zdelo, da bo gladovna stavka še trajala. Lahko pa bi se končala, kot so zagotavljali člani stavkovnega odbora, če bi skupščina sprejela take sklepe, v katerih bi zaporniki videli trdno zagotovilo za rešitev njihovih zahtev. V torek, v čaju, ko to pišemo, zbori republiške skupščine se zasedajo, zato tudi ni mogoče sporočiti morebitnih sklepov glede zahtevane amnestije, za katero je bila povod nemara nedavna odločitev Sabora Hrvaške, da zmanjša okrog 2.500 zapornikom na Hrvaškem prisojeno kazen za četrtino.

Ponedeljškova pogajanja so se precej zavlekla. Člani stavkovnega odbora se niso bili pripravljeno pogajati z delegacijo iz Ljubljane, češ da so zahtevali na pogovore ne samo pravosodnega ministra, ampak tudi dr. Cirila Zlobca, ki je v republiškem predsedstvu odgovoren za

Iz zahtev stavkovnega odbora: Stavkovni odbor zahteva, da se sproži pobuda o amnestiji v skupščini Republike Slovenije 2. in 3. avgusta 1990 in da se sprejme tretjina vsesplošne amnestije za vse obsojence, sojene po KZ SRS, od izrečene kazni. Stavkovni odbor zahteva od funkcionarjev Republike Slovenije zagotovilo, da bodo ugodili zahtevam stavkajočih v desetih dneh. Stavka naj preneha, če bodo zahtevam ugodili pisno. Če zahtevam ne bi ugodili, stavkovni odbor prekvalificira sedanjo opozorilno gladovno stavko v vsesplošno stavko.

pomilostitve, in Lojzeta Peterleta, predsednika IS RS. Dr. Rajko Pirnat je pojasnil, da zastopa tudi dva in da bi bil predlagatelj zakona o amnestiji itak izvršni svet, tako da neposredna udeležba člana predsedstva na pogajanjih tudi ni tako nujna. M. LUZAR

Trubarjeva priznanja

Jože Zupan in France Režun prejela Trubarjevo listino

LJUBLJANA — Med odlikovanci, ki so prejeli letošnja priznanja Zveze kulturnih organizacij Slovenije, sta z našega območja Jože Zupan in France Režun. ZKOS ju je odlikovala s Trubarjevo listino.

Jože Zupan, profesor slavistike in ravnatelj osnovne šole dr. Pavla Lunačka v Sentrupertu na Dolenjskem, je priznanje prejel za kulturno in vzgojno delo, ki ga je usmeril v kulturo pisnega in ustnega izražanja, v poznavanje jezikovnih zakonitosti in spodbujanje literarne ustvarjalnosti mladih. Te cilje uresničuje kot profesor, kot dolgoletni mentor večkrat nagradjenega šolskega glasila Preproste besede in kot urednik občinske literarne revije Srečanja. Še posebej pomembno je njegovo delo pri Zvezi bralnih značk Slovenije.

France Režun, učitelj zgodovine in geografije in pomočnik ravnatelja na trebanjski osnovni šoli, je prejel Trubarjevo listino za svoje kulturno delo. Več kot dvajset let je mentor šolskega glasila Zarja, uspešno ljubiteljsko vodi občinsko matično knjižnico, skrbi za njen spremljevalni program pa tudi za sistematično zbiranje narodopisnega blaga svoje občine.

TRETJINA ODVEČ

NOVO MESTO — Že ob nastopu nove funkcije je mag. Boštjan Kovačič, predsednik novomeškega izvršnega sveta, napovedal temeljito reorganizacijo občinske uprave, katere cilj je racionalizacija le-te in zagotovitev kar najbolj učinkovitih uslug za občane. Dosedanje priprave na takšno reorganizacijo so pokazale, da je v upravi kar 75 od 238 zaposlenih preveč, torej 31,5 odstotka, ki jim bodo ali si bodo sami morali poiskati drugo delo.

DENAR ZA BREZPOSELNE

ČRNOMELJ — V črnomajski občini zaradi brezposelnosti 79 ljudi prejema denarna nadomestila oziroma denarno pomoč. Nadomestila znašajo 60 odst. povprečne plače v zadnjih treh mesecih, če jo človek prejema zato, ker je šla njegova firma v stečaj, pa 80 odst. Tako nadomestilo je moč prejemanj največ eno leto, »stečajniki« pa dve leti, pri tem pa jim teče tudi delovna doba. V novem primeru denarno nadomestilo ne more znašati manj, kot je zametena plača, ta pa znaša sedaj 1.870 din na mesec. Toliko znaša tudi znesek denarnih pomoči, ki jo določeno čas lahko prejema tisti, ki so izgubili službo in imajo manj kot 9 mesecev delovne dobe. V glavnem gre za ljudi, ki so končali pripravništvo in ne dobijo zaposlitve.

PIKNIK NA VALOVH KRKE

DVOR — Gasilsko društvo Dvor pri Žužemberku bo pripravilo to soboto ob 20. uri tradicionalni Piknik na valovih Krke. Na prireditvi bodo lahko udeleženci sodelovali v tekmovalnih Pokažih, kaj znaš. Obiskovalce bo zabaval ansambel Danila Camernika, s hrano in pijačo pa jih bodo neutrudno zalagali dvorski gasilci.

»Orli« nad Brežicami

Peklenski truš letalskih motorjev nad Brežicami ne pojenja in ne pojenja, čeprav so predstavniki občine že večkrat sedli skupaj z vojakmi iz Cerklj. Na tak sestanek se ponovno pripravljajo, saj je brežiška občinska skupščina že spet razpravljala o preletih letal. Kako se bodo končali ti razgovori, seveda ni mogoče napovedovati. Vsekakor pa ne bi bilo prav, da bi se predstavniki najbližnjega rodu JLA že spet izgovarjali na nove motorje v letalih »Orli«, na vestro in na programe treninga. Težko je verjeti vojski, da se morajo letala spreletavati nad Brežicami in Termami, kjer prav zdaj murgli turistov, le 200 ali 300 metrov visoko, tako da je mogoče v njih skoraj prepoznati pilota. Brežiški župan Tomše ima popolnoma prav, ko pravi, da je neznanost hrup letal jugoslovskega vojnega letalstva motek dejavnik v turizmu. Slednji pa je osnovna gospodarska panoga brežiške občine. Če je vojska res tako na strani ljudstva, kot samo sebe predstavlja, potem bo znala upoštevati tudi ta argument. Čas bi že namreč bil, da se tudi vojska začne obnašati kot profesionalna institucija in na smetišče zgodovine enkrat za vselej vrže mit o nedotakljivosti JLA kot edinem jamstvu za mir in stabilnost Jugoslavije. Le v imenu takega mita se je namreč mogoče obnašati tako zviška in brez poslušanja za vsakdanje tegobe ljudi. Da je v vojski vendarle malo poslušna tudi za to, kažejo izjave nekaterih oficirjev, ki tudi menijo, da je hrupa mnogo preveč. Je mogoče v tem uveljavljeni up, da bo občinski delegaciji na pogovorih z vojsko uspelo doseči tisto, kar doslej še ni uspelo nobeni občinski garnituri? Če bo tako, potem si bo nova brežiška oblast spet precej popravila imidž med ljudstvom.

J. SIMČIČ

VREME
Ob koncu tedna bo še naprej sončno in toplo.

DOLENJSKI LIST
STUDIJSKA KNJIZNICA
MIRANA JARCA
68000 NOVO MESTO
01 068415

BERITE DANES!
3. strani: Letos ena boljših letin pesnice
4. strani: Mleko se že vrača na tržnico
5. strani: Begrad že iz največjih težav
6. strani: Če že, potem najprej na vrhu
7. strani: Predsednik prisega na poštenje
Kje so tiste stezice?

ODPRITE NAŠE PREDLOGE! — Tako je rekla republiška ministrica za delo Jožica Puhar (tretja z desne) na novomeškem posvetu o problematiki zaposlovanja. Z uveljavljanjem predlogov, ki so sorodni novomeškimi, ima težava nekateri so za takšno liberalizacijo vsega, kakršne ne poznajo niti v najbolj razvitenih tržnih sistemih. (Foto: Z. L.-D.)

LETNI KOSEC — Vasi na drugi strani Gorjancev, v Žumberku, so se v zadnjih dveh, treh desetletjih strahovito izpraznila, v nekaterih ni niti človeka več, v drugih se je številno prebivalstvo preplovlilo. Mladi odšli za delom in boljšim življenjem po domovini in tujini, tisti, ki so ostali, pa so danes v glavnem stari in nezmožni. Zadnje čase se življenje v vasi vrača tudi v odmaknjene žumberške vasi in sem in tja je slišati tudi kmetovski vrišč. A bolj pogosto je videti človeka, ki se sam peha na odmaknjene obelani zemlji. Na sliki: skoraj letni kosec Gabre Dučić iz Pilačevca pri Radatovičih. (Foto: A. B.)

Inženir duš in držav

Jugoslovanski premier Ante Marković, katerega samozavest meji tu in tam že na behavost, je v nedeljo na Kozari naredil še eno politično potezo v svojem slogu, oznanil je, da ustanavlja Zvezo jugoslovanskih reformnih sil. Seveda je lepo in demokratično, da v Jugoslaviji lahko ustanavlja stranke, kadar hoče in kjer hoče, povsem nenavadno pa je, če to počne vlada. Običajna pot (vsaj drugod po svetu) je, da stranka ali koalicija strank najprej zmagata na volitvah, nakar dobi mandat za sestavo vlade. Nenavadno je tudi, da Marković, ki je na položaj premiera sedel kot komunist, zdaj ustanavlja nekaj za svoje premierske potrebe. Je prej vrnil rdečo knjžico ali pa je nova stranka samo nova verzija v nekaterih hrvaških krogih (Marković je Hrvat) priljubljene ideje o tako imenovani jugoslovanski sintezi? Očitno je, da Marković iz lastne

prepotentnosti ali pa osebne vere v neko idejo, ki ni na daljši rok nikoli mogla dati sadov, skuša ohraniti nekaj, kar razpada pred njegovimi in našimi očmi. Jugoslavijo. Seveda je s praktičnega vidika popolnoma vseeno, ali to počenja zato, da bi se naprej eksperimentalno v veliki mali državi, ali pa zato, ker mu tako veleva nagon jugoslovanstva. Marković počne to v času, ko v državi, ki ji krmari, vsaj tri pomembne politične in dejanske sile, Srbija, Hrvaška in Slovenija, glasno razmišljajo vsaj o novi medsebojni državni pogodbi, če že ne o bolj ali manj mirnem razhodu.

Marković in njegova stranka bosta ta proces, ki se ga ne da ustaviti, ovirala, pri čemer lahko računata na podporo Bosne in Hercegovine, ki se zaradi troidnosti svojih prebivalcev (Muslimani, Hrvatje in Srbi) in še vedno komunistične vladavine ne mo-

re odločiti, kaj bi rada, še večja opora tako imenovanim reformistom pa bo Jugoslovanska ljudska armada, ki ji je inženir držav in duš Ante že lačni Jugoslaviji v brk tako nesramno povečal plače. Za 130 odstotkov! S tem si je najbrž kupil tudi lojalnost nižjih in višjih oficirjev: kaj menijo o bodočem ustroju Jugoslavije visoki častniki oziroma armadni politični vrh, je že dolgo jasno in tudi vsak dan slišno.

V Jugoslaviji se lahko do končnega razpleta, ta pa je konfederacija ali samostojne države, zgodi marsikaj. Za nikogar ne bi bilo dobro, če bi na Markovičeve duši ostalo, da je bila v procesu preurejanja na Balkanu prelita tudi kri. Politiki seveda ne razmišljajo o higieni svoje vesti. Morebiti pa je zadnje Markovičovo dejanje samo preprost, čeprav kar zviš poskus nadaljevanja kariere moža v letih, ki bo slej ko prej moral oditi s položaja jugoslovanskega premierja, še naprej pa bi se grel na soncu kot prvak jugoslovanske stranke. Tu pa je majhna napaka v razmišljanju. V bodoči Jugoslaviji vplivnejša jugoslovanska stranka kar nekaj časa ni mogoča. Bodoča Jugoslavija je najmanj srednjeročno alergična na besedo Jugoslavija.

M. BAUER

Mesto bo spet imelo lekarno

Krka prenavlja prostore stare mestne lekarne na Cesti komandanta Staneta — Zdravila na recept, prodaja zeliščnih in kozmetičnih pripravkov

NOVO MESTO — Potem ko se je osrednja novomeška lekarna konec maja lani preselila s Ceste komandanta Staneta v nove prostore na nesrečni občestni lokaciji nasproti Zdravstvenega doma, je mestno središče ostalo brez lekarne. Pa na srečo ne bo več dolgo tako. V delu preurejenih prostorov, kjer je bila lekarna najprej, bo namreč spet; v prostoru, iz katerega se je lekarna lani selila, pa bo Tovarna zdravil Krka uredila prodajo zeliščnih in kozmetičnih izdelkov. Prostora je bilo dovolj tudi za ureditev sodobnega laboratorija za potrebe programa Zelišč.

Pred selitvijo lekarne v nove prostore je bilo sicer predvideno, da bo v centru ostala njena enota, saj je nova lekarna precej od rok. Lekarnarji so se v ta na-

men tako rekoč že dogovorili s Tovarno zdravil Krka, ki je kupila staro lekarno v centru, za najetje za to potrebnih prostorov. Zadeva je padla v vodo, ker so varčevalni ukrepi zarezali tudi v ta del

zdravstvenega denarja. Zadevo je rešila Krka, daleč najuspešnejše novomeško in po zadnjih podatkih tudi najuspešnejše slovensko podjetje.

Krka je kupila staro lekarno, ker je s tem pomagala pri gradnji nove. Po drugi strani veže Krka na to lokacijo zdravilsko tradicijo, saj so se tu zavrele prve štancne mašine za tablete. Lokacija je tudi v projektu prenove mestnega jedra dolgoročno namenjena zdravilsko-lekar-niški dejavnosti. V takem smo se pač lotili obnove prostorov, v katerih bo uporabljena tudi vsa stara oprema, seveda obnovljena. Osnovni namen je bil obdržati lekarno, saj je nevzdržno, da se ljudje ne morejo oskrbeti z nobenim zdravilom v mestnem jedru. Ker je prostora več, pa smo se odločili še za dodatne dejavnosti. Hkrati z lekarno bo v teh prostorih jeseni odprta prodajalna pomožnih zdravil (čajev in drugih tovrstnih pripravkov iz programa Krkinih Zelišč) in kozmetičnih pripravkov. Čeprav bo to neke vrste tovarniška prodajalna, bomo skušali zagotoviti tudi izdelke drugih proizvajalcev. Skušali bomo pač organizirati sodobno urejeno prodajalno za te artikule,« je povedal namestnik glavnega direktorja Krke Slavko Plavec.

Z. L.-D.

LEKARNA BO SPET V MESTU — Za sicer umazanimi šipami se da v notranjosti nekdanje osrednje novomeške lekarne že videti prenovljeno staro hrastovo in belo lekarniško pohištvo. Krka hiti s prenavljanjem teh prostorov, v katerih bo v jeseni ponovno odprta lekarniška postaja ter Krkina prodajalna zeliščnih in kozmetičnih pripravkov. (Foto: Z. L.-D.)

BREŽIŠKA BLAGOVNICA VABI

BREŽICE — V soboto, 4. avgusta, dopoldne bo spet živahno v brežiški blagovnici Posavje in okoli nje. Ponovno bodo namreč pripravili veliko prodajo na stojnicah s 30 — 40-odstotnim popustom, dogodek pa bodo popestrili z gostinsko dejavnostjo in, kot je že v navadi, z narodnozabavno glasbo. Kupce in prodajalce bodo tokrat zabavali člani tudi na Dolenjskem dokaj priljubljenega ansambla Vesna, ki je že večkrat osvojil prvo mesto na narodnozabavni lestvici Studia D in Dol. lista. Ansambel Vesna bo predstavil skladbe s svoje nove kasete, ki jo je posnel ob pomoči Igorja Podpečana, sicer člana Avsenikov. Glasba v živo se bo pred blagovnico pričela ob 10. uri, v primeru dežja pa bodo prireditelji predstavili na kdaj drugič. (dv)

proletarskega (žal tudi lumpenproletarskega in uravnilovskega) duha v Sloveniji, dokončno porušil. Ljudje se vse bolj privajajo na kruto spoznanje, da ni več vsemogoče in radodarne države, dolžne, da jim v imenu socialistične solidarnosti in socialne pravičnosti zagotovijo eksistenco.

Padeč v drugo skrajnost, nekakšno kvaziliberalistično načelo »Pomagaj si sam, ker ti država ne more!«, je še zlasti v Mariboru trd in za nekatere celo nedoumljiv. Toda ob tem ko mnogi odpuščeni ali »časasno« poslani na dopust zdaj prizadevajo meditirati, češ le kako se jim je v tej državi to lahko zgodilo, se jih veliko postopoma že tudi otrasa prvega šoka.

Prijemajo za vsako delo in za vsak zaslužek, ki se jim ponuja. Značilno je na primer, da je mariborska organizacija Zelenih razpisala delovno mesto tajnice in zanj ponudila bornih 2700 din na mesec — pa je morala med številnimi ponudbami napraviti neizprosno selekcijo. Nova podjetja, trgovine in bistrojčki rastejo po Mariboru kot gobe po dežju; v njih je tudi precej kapitala tistih, ki so jih z dveletno plačo poslali domov in so si sami ustvarili novo delovno mesto.

Domišljije ljudi pa s tem še ni konec. Že okoli tisoč Mariborčanov — med njimi so v večini brezposelni in tisti, ki jim to grozi — se ukvarja z nenavadno trgovino, za katero sicer carina pravi, da je nelegalna, a je gotovo tudi oznaka »tihotapstvo« pretrda. Prijavijo se na kak naslov v Avstriji v bližini naše meje; nanj jim nekdo veliko mednarodno podjetje dostavlja čistila, kozmetiko, posodo in druge izdelke, zatem pa ga sami prepeljejo k nam in ga tukaj prodajo znancom in prijateljem po isti ceni, kot so ga kupili, tuje podjetje pa jih nagradi z maržo, ki bi jo sicer dotali trgovcem, in še s posebnimi dodatki glede na obseg prometa. Mesečni zaslužki se gibljejo med tisoč in 15 tisoč šilingov, dovolj, da se mnogim socialno ogroženim Mariborčanom to izplača.

MILAN PREDAN

Šilingi za ogrožene

Kako se mnogi Mariborčani rešujejo iz vse večje socialne stiske

Nekateri že sedanje število brezposelnih v Mariboru — nekaj nad 6000 — ocenjujejo kot katastrofalno, vendar pretiravajo. V primerjavi s tistimi, kar se napoveduje, je to samo svarilo pred socialnim zlomom štajerske prestolnice, v kateri ta čas praktično ni več podjetja, ki bi ustvarjalo dobiček. Morebiti pretiravajo tudi mestni sindikati, ki napovedujejo, da bo do konca leta, če se ne bodo nekateri največji kolektivni izognili množičnemu odpuščanju delavcev — to velja zlasti za Tam in MTT — na cesti že 20 tisoč delavcev, torej petina vseh zaposlenih. Toda najhujša je prav negotovost, s katero mariborski industrijski bazen zre v prihodnost.

Na povsem človeški ravni se ta zrcali v strahu, da bo tudi ljudi v zdaj še plavajočih firmah doletela zla usoda delavcev v Liletu, Marlesu, Elektrokovini in nekaterih drugih podjetjih, ki so se že znašli bodisi na seznamih odpuščenih bodisi tistih na »časasni dopust«. — z maloparjanja, da se bodo s tega prilsnega dopusta kdaj vrnili na delo. Veliki socialistični sen se je v Mariboru, dolgotrajnem jedru klasičnega

Sestavina evropske tradicije

Srečanje med SKD in nadškofom dr. Šuštarjem

V prostorih nadškofijskega ordinariata v Ljubljani je bilo 17. julija letos uradno srečanje med delegacijo slovenskih krščanskih demokratov, v kateri so bili strankin podpredsednik Franc Miklavčič, glavni tajnik Peter Reberc, predsednik poslanskega kluba SKD Ignac Polajnar in tajnik Pavle Bratina, in ljubljanskim nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem.

Ob tej priložnosti so sogovorniki ugotovili, da je dosedanje medsebojno sodelovanje Cerkve na Slovenskem in Slovenskih krščanskih demokratov vzpostavilo sožitje, ki upošteva samostojnost SKD in hkrati krepi medsebojno sodelovanje. Krščanski demokrati ostajajo od Cerkve neodvisno politično gibanje, dasi se nekateri temeljne sestavne delovanje ob prebravajo. So namreč sestavina evropske občanske, kul-

• Izvršni odbor mladih krščanskih demokratov je na svoji seji sklenil predlagati skupščini Republike Slovenije, naj odstrani kip Josipa Broza-Tita iz predverja skupščine. Glede na nove razmere v Republiki Sloveniji ter razprave o vloži pokojnega predsednika Tita menimo, da mu je potrebno najti ustrezno mesto v katerem od muzejev,« je rečeno v poslanici mladih krščanskih demokratov, naslovljeni na predsednika skupščine Republike Slovenije in na generalnega sekretarja skupščine Republike Slovenije.

turne in duhovne tradicije pa tudi slovenskega narodnega izročila.

Obe strani v pogovorih sta ocenili, da načelo medsebojnega spoštovanja in duha dialoga z vsemi pomenita prvini Cerkve na Slovenskem, ki sta sooblikovali slovensko politično pomlad.

Nadškof je delegacijo seznanil s stališčem Cerkve do cerkvenega premoženja, beseda je tekla tudi o statusu teološke fakultete v Ljubljani. Fakulteta čaka na razveljavitev določbe o njeni izključitvi iz univerze in da izpolnijo obljube, ki so že bile dane ljubljanskemu nadškofu. Glede cerkvene vzgoje, zlasti verouka, so sogovorniki izrazili željo, da bi Cerkve posvetila več časa vzgoji mladega človeka za socialno in karitativno delo.

Delegacija je ocenila tudi proces sprave, ki se je začel in za katerega si ves čas veliko prizadeva ljubljanski nadškof. Roška maša je, so menili, vrh spravega prizadevanja. Komemoracije, ki bodo roški morda sledile, naj predvsem spodbujajo k boljšemu sožitju.

(Besedilo smo povzeli iz obširnejšega sporočila tiskovne službe SKD in nadškofijskega ordinariata)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kakšna bo sodobna...

da bi bilo kmetijstvo sposobno prevzeti vsaj del tistih, ki bodo — tudi zaradi uvajanja evropskega delovnega časa, kar bo za vozače še posebej težko — ostali brez dela v podjetju, imajo pa doma kakšno krpo zemlje.

Opozorjeno je bilo, naj bi cel kup stvari uredili s kolektivno pogodbo, a ker te ni, stvari v praksi urejajo vsak po svoje. Vsi so veliko govorili o tem, da je treba socialno odstraniti iz podjetij, a tudi o tem, da bo to pač moral nekdo prevzeti, socialni programi se bodo morali od nekd financirati. Denarja pa ni. Če bodo slabo stoječa podjetja razdirala štipendijske pogodbe, sebi in nam, režejo razvojno vejo, je rekla ministrica Puharjeva, a ko komu v vladi le omeni, da bi bilo treba takšne štipendiste »prevzeti« na primer v breme proračuna, vsi dobivajo kar alergične pike.

Puharjeva je opozorila, da je treba vse delati tako, da del slovenske popu-

Turizem je še v povojih

Območje od Turjaka do Kolpe je turistično neznano in prava bela lisa, saj je bil precejšen del kočevske zaprt za obiskovalce

KOČEVJE — V Kočevju je bil pred kratkim posvet o delu turističnih društev v občinah Kočevje in Ribnica ter razvoju turizma na tem območju. Na njem je sodeloval tudi predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič. Poleg predstavnikov občin, turističnih društev (Kočevje, Ribnica, Sodražica) in nekaterih krajevskih skupnosti so se ga udeležili tudi predstavniki podjetij, ki delajo na področju turizma, in drugi.

Sprejet je bil predlog, da bi za območje od Turjaka do Kolpe ustanovili turistično zvezo ali kak drug organ, ki bi usklajevala delo turističnih društev. Ta predlog bodo zdaj posredovali turističnim društvom, ki bodo odločala o njegovih osvojitvi ali zavrnitvi.

Za območje občine Kočevje pa bodo oblikovali poseben organ, ki bo usklajeval delo podjetij, obrti, agencij in drugih, ki delajo za področje turizma. Skrbel bo tudi za turistični razvoj občine. Za občino Kočevje so se ugotovili, da je

lacije, ki je zdaj tu, ne bo kar odpisan, hkrati pa se je treba posebej truditi, da bi ustvarili možnosti za šolanje in zaposlitev mlade generacije. Rekla je, da se že leto dni močno trudi za natečaj za nove proizvodne programe, pa nikakor ne prodre, čeprav brezposelnost že na-

• Puharjeva je Novomeščane prosila, naj podpro »njen« sekretariat, ko bo prišel na dan s posameznimi zakonskimi predlogi s svojega področja, saj očitno razmišljajo podobno kot v tem sekretariatu. Razpoloženje pa je v vladi precej drugačno. Nekateri bi kar povsem liberalizirali trg delovne sile, kar ni nikjer, niti v čisto drugače razvitih in urejenih tržnih sistemih, poleg tega pa bi vse stvari urejali kot doslej po istem kopitu, brez upoštevanja specifičnosti posameznih problemov in področij.

rašča in bo še naraščala, saj se faz v razvoju ne da preskakovati. Novomeški razvojni sklad v ta namen je več kot dobrodošel.

Z. L.-D.

Naša anketa

Nove uzde za javne medije?

Novinarski kolega Boris Jež je vladni predlog spremembe »tiskovnega« zakona — po njem naj bi ustanoviteljstvo nad javnimi mediji s SZDL preselil kar na izvršne svete, ki bi s tem dobili tudi pravico odločanja o kadrovski politiki medijev — v Delu pospremil s šalo o Winstonu Churchillju. Ko so ga vprašali, zakaj šala (bil je tudi slikar) samo pokrajine, je odgovoril, da zato, ker se drevo nikoli ne pritoži, da si ni podobno. Veliki državnik se je seveda šalil, slovenskemu novinarstvu pa zares grozi, da se bo moralo umakniti v »krajinarstvo«, če ne bo (več) hotelo slikati le še naročenih portretov — nove oblasti, kakopak! Vladni tiskovni minister se sicer močno trudi, da bi pojasnil, kako vlada s predlogom takšne spremembe zakona celo po hitrem postopku ni imela slabih namenov, kako ji je le do zaščite družbene lastnine — ki je očitno najbolj ogrožena prav v javnih medijih! — in da seveda ne misli odstavljati in postavljalci urednikov. Prav bedno je, kako nas imajo, naj bo novinarje ali celo javnost, za norce, ki ne vedo, za kaj gre. Ker je očitno, da je z demokratizacijo ob spremembi oblasti, h kateri je tudi samo veliko pripomoglo, resno računalo tudi novinarstvo, mu je treba zdaj natakiniti uzde, da ne bo tej oblasti nastavljal zrcala. Upamo, da je vesposlozna žeja po svobodi duha pri nas prevelika, da bi se res zgodilo kaj takega, ne glede na strankarsko zasedbo parlamenta.

VERICA DOLTAR, obrtnica iz Črnomlja: »Kot bralka bi seveda rada, da bi bili časopisi neodvisni, da bi vedela, da novinarji ne pišejo pod nobenim pritiskom. Če bodo spet pod kontrollo oblasti, bomo na istem kot prej. Nič pa nimam proti, da stranke ustanovijo svoje časopise. Tak časopis, kot je Dolenjski list, se pravi lokalni ali regijski, pa bi sploh moral biti neodvisen, novinarji pa naj pišejo v skladu z urediško politiko, in ne po željah katerekoli oblasti.«

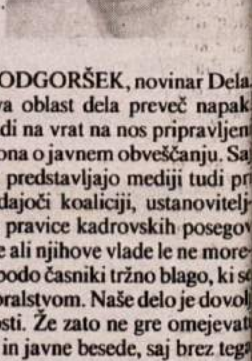

TONI GAŠPERIČ, ravnatelj OŠ Podzemelj pri Metliki: »Da, to bi bila pa res velika sprememba na boljše, če bi ustanoviteljstvo prešlo od SZDL na izvršne svete. Korobač bi šel iz enih rok v druge! Prej je po časopisih in novinarjih mlátila SZDL v imenu partije, sedaj bi pa izvršni svet ali skupščina v imenu nove oblasti. Zamenjala bi se samo barva kapelic. Pri nas se zmeraj najde kdo, ki bi ljudstvu solil pamet v imenu ljudstva.«

BORIS DULAR, profesor, Krka, vodja socialistov občine Novo mesto: »Ko je bila še opozicija, si je sedanja oblast ob veliki pomoči novinarstva prizadevala za dejansko demokratizacijo. Pričakoval bi, da bo omogočala medijem neodvisno, nestrankarsko pisanje, kakršno je že bilo najmanj zadnje leto; novinarstvo, ki bo stebler neodvisne javnosti, ne pa oblasti. Predlagani zakon o tisku je nostalgija po starih načinih dela, hotenje oblasti po prisvojitvi vseh vzvodov, da bi si to oblast lahko čim dlje ohranila, seveda v prvi vrsti novinarjev, da ne bi mogli pisati neodvisno in kritično.«

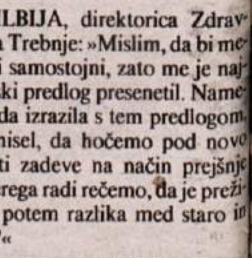
VLADO PODGORŠEK, novinar Dela Brežice: »Nova oblast dela preveč napak. To potrjuje tudi na vrat na nos pripravljene poprave zakona o javnem obveščanju. Saj verjamem, da predstavljajo mediji tudi pri nas okvir vladajoči koaliciji, ustanoviteljskih pravic in pravice kadrovskega posega pa si skupščina ali njihove vlade le ne morejo dobiti. Naj bodo časniki tržno blago, ki se potrjuje med bralstvom. Naše delo je dovolj na obeh javnosti. Če zato ne gre omejevali svobode tiska in javne besede, saj brez tega ni prave demokracije.«

PETER JANKOVIČ, glavni in odgovorni urednik revije Sad, Krško: »Zadeva je jasna. Demokracija je nujni pogoj kolikor toliko znosne prihodnosti, te pa ni, če mediji niso svobodni in neodvisni. Takšni pa ne morejo biti, če jih ima pod svojo šapo država v takšni ali drugačni obliki. Ne morem se torej strinjati, da bi država ravno pri časopisih štutila družbeno lastnino. Že pri sebi se s tem ne bi sprizajnil. Naš časopis je ustanovila skupina občanov, v resnici sem delal vse sam, zdaj pa naj bi država prišla in rekla, da je Sad njen!«

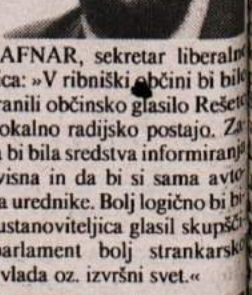
ANICA BILBLJA, direktorica Zdravstvenega doma Trebnje: »Mislim, da bi mediji morali biti samostojni, zato me je najnovejši zakonski predlog presenetil. Name-ra, ki jo je vlada izrazila s tem predlogom, me vodi na misel, da hočemo pod novo oblastjo urejati zadeve na način prejšnje oblasti, za katerega radi rečemo, da je prejšnje. V čem je potem razlika med staro in novo oblastjo?«

VITO SAVIČ, učitelj iz Kočevja: »Ustanovitelj časopisa je po mojem mnenju lahko vsak, torej tudi novinar ali drug zasebni, da o strankah niti ne govorim. Imeti mora le denar za začetek, nato pa mora na razne načine poskrbeti, da časopis lahko izhaja. Obveščanje pa mora biti realno, pošteno, kulturno, strokovno.«

DRAGO DEŽELAK, vodja elektro delavnice v M-Kopitarni Sevnica: »Ni dobro, da bi oblastniki, kakršnekolikoli že barve, imeli prevelik vpliv na časopise in novinarje. Razumem sicer, da se nova oblast noče od-povedati poskusu, da bi pridobila podoben položaj pri tisku in RTV, kot ga je imela do-sedanja. Mislim pa, da se novinarji že nekaj časa zelo pogumno lotevajo nekdanjih tabu tem. Nesvoboda novinarjev bi pomenila nezaupnico zrelosti javnosti!«

STANE HAFNAR, sekretar liberalne stranke, Ribnica: »V ribniški občini bi bila prava, če bi ohranili občinsko glasilo Rešev in ustanovili lokalno radijsko postajo. Z vzajem se, da bi bila sredstva informiranja čimbolj neodvisna in da bi si sama avtonomno izbirala urednike. Bolj logično bi bilo, da bi bila ustanoviteljica glasil skupščina, saj je parlament bolj strankarsko sestavljen kot vlada oz. izvršni svet.«

Letos ena boljših letin pšenice

V novomeški občini je celjski Merx že odkupil 1.900 ton pšenice — Pridelek nekoliko pod pričakovanji — Analiza uporabljene tehnologije, da bo še boljše

NOVO MESTO — Zaradi solidne organizacije in ugodnega vremena se je žetev pšenice v novomeški občini končala brez večjih problemov. V novomeški občini je bilo letos zasejano s pšenico za tržne potrebe 510 hektarov njiv, od tega 270 hektarov kmetijske zadruge ter 240 hektarov kmetov kooperantov. Čeprav je pridelek za približno desetino manjši, kot so ocenjevali tik pred žetvijo, v novomeški kmetijski zadrugi vseeno računajo uresničiti prodajo 2.100 ton pšenice, kolikor so predvideli ob setvi.

Lastna proizvodnja kmetijske zadruge je pridelala in oddala 1.300 ton pšeničnega zrnja, od kmetov, ki so pšenico pridelali v kooperaciji, pa so zaenkrat odkupili okrog 600 ton. Odkup še ni zaključen. Vse za trg pridelano pšenično zrnje odkupuje letos celjski Merx. S prevzemom so v zadrugi zadovoljni, tudi kmetje na ta račun nimajo veliko pritožb. Kot nikjer pa tudi v Novem

mestu niso ravno zadovoljni s ceno. Večina odkupljene pšenice sodi v drugi kakovostni razred in bo — v dogovorjenem roku — plačana 2,4 din za kilogram, medtem ko znašajo stroški pridelave po izračunu inštituta 2,8 din na kilogram. V novomeški občini je bilo letos pridelane tudi 60 ton prvoklasne pšenice.

Direktor KZ Krka Novo mesto Jože

Starič pravi, da so z letošnjo letino, ki je ena boljših, zadovoljni, čeprav je pridelek nekaj manjši od pričakovanega. Tako so zadržna podjetja, ki imajo na območju 5,5 tone na hektar, dala le okrog 4,8 tone, pri kmetih pa je bil pridelek za okrog 5 stotov manjši od pričakovanjih 4,5 tone na hektar. »Glede na to, da so sosednje regije dosegle večje pridelke, intenzivno analiziramo ves tehnološki postopek in se dogovarjamo za spremembe v tehnologiji, ki naj bi vendar zagotovila na Dolenjskem trajne pridelke nad 5 ton na hektar, za kar so vse možnosti. V ta namen bo treba predvsem še več narediti pri zatiranju plevela ter pri preprečevanju boleznih in zatiranju škodljivcev. Pridelek, ki ga hočemo imeti, ne dovoljuje pri vsem tem nikakršne površnosti in nediscipline,« pravi inž. Starič.

Z. L.-D.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Navodila za delo v vinogradu za mesec julij

Pod takšnim naslovom je v nemški strokovni reviji Der deutsche Weinbau št. 19 izšel članek, ki ga bom v kratkem predstavil našim bralcem, ker vsebuje koristne nasvete za vinogradnike.

Zaščita: Da zaščitimo trto pred glivičnimi boleznimi, je potrebno v vlažnem juliju kropiti v pravih presledkih. Če hočemo učinkovito preprečevati oidij, naj imajo prednost organski fungicidi, kot so bayleton, topas, elital.

Čeprav je dovoljena uporaba botrycidov do 3-krat po cvetenju, se priporoča zaradi zmanjševanja odpornosti glivice na škropiva škropiti samo dvakrat: predno se grozdje »zapira« in ko začne zoreti.

Rdečega pajka je priporočljivo zatirati s specialnim akaricidom le takrat, če najdemo na enem listu trte več kot 10 pajkov in nobenega pajkovega sovražnika. Preventivno škropljenje proti pajku s sredstvi, ki ne škodijo sovražnikom pajka, se je izkazalo za najbolj pametno. Proti grozdnim sukačem (črvikom) je priporočljivo škropiti, če najdemo na 100 grozdov 2 do 3 črva.

Gnojenje: Zaradi stroškov in varovanja okolja ne bi smeli vinograda gnojiti z dušikom, ko trta odcevi. Toda za vinogradnika je v tem času odločilna rast trte in pridelek, ko se odloča o potrebnem dodatku dušičnega gnojila. V vinogradu, kjer so tla bogata s humusom (več kot 2 odstotka), dušik ni potreben. Čim večkrat v tem času tla obdelujemo in odpiramo, tem hitreje je

sproščanje dušika iz talne organske mase. V vinogradu, kjer opažamo šibko rast trte, ki je pa bogato obložena z grozjem, je smiselno dognojiti z dušikom po cvetenju. Potrebe in količine gnojila ugotovimo s hitrim nitratnim testom. Pri rezultatu več kot 40 do 50 kg nitratov v plasti od 0 do 60 cm globine dognojevanje ni potrebno.

Obdelava tal: V sušnih obdobjih je potrebno zatrti vinograd večkrat mulčiti. Ako imamo rotacijski mulčar, ki izmetava zmleto travo pod trte, je toliko bolje, ker ni potrebe po zatiranju plevela v vrsti s herbicidi. Taka košnja pospešuje tudi enakomernost in zgoščeno rast ruše.

Delo v mladem vinogradu: Mlade trtice pridno privezujemo. Vse stranske poganjke v območju osnovnega poganjka, ki bo steblo bodoče trte, pridno odstranjujemo, toda tako, da mlade trtice ne ranimo. Kasneje teh poganjkov ne odstranjujemo več v celoti, temveč jih krajšamo. Obdelava tal v vrsti včasih pokrije cepjeno mesto z zemljo, zato je potrebno trtice zopet odkriti. Morebitne rastne korenine odstranjujemo sprti.

Opomba pisca: Ta članek je za nekaj tednov prepozna, ker je vegetacija pri nas bolj zgodnja kot v Nemčiji. Toda vinograd bomo obdelovali tudi drugo leto, zato ne škodi, če posnemamo naše severne sosedice, ki imajo zglednejše vinogradništvo kot mi. Sliši se nenavadno, da je v Nemčiji zaščita vinogradov dosti manj »strupena«, kot recimo pri nas, kjer uporabljamo še vedno močne strupe in se ne bojimo toliko niti za lastno zdravje niti za okolje. Čim zasledim kaj napisane, bom objavil.

Mag. JULIJ NEMANIČ

Dober pridelek pšenice

V krški občini so jo odkupili 800 ton

KRŠKO — V kmetijstvu niso nikoli zadovoljni z letino, zato se tudi v krškem Agrokombinatu ne hvalijo kaj posebno s pridelkom, z dvema izjemama: veselijo se dobrega pridelka pšenice in velikega odkupa, pa tudi v kumarinih nasadih bo večja bera, kot je bila na primer lani.

Dosedanji direktor temeljne organizacije kooperantov in sedanja v.d. vodja zadrugne enote Nace Kralj pripisuje boljše pridelke pri kooperantih posledno izvedenim agrotehničnim ukrepom. »Ti so se nam prav gotovo obrestovali pri pšenici. Posebej skrbno smo izbirali

sorte in tudi seme. Zato je pridelek kolikor toliko bogat in kakovosten. Podobno je tudi pri kumarah, kjer smo v skladu z dogovorom med predelovalno industrijo in nami začeli s pridelovanjem kumar na mreži in z namakanjem, pri čemer moram dodati, da smo mi prispevali opremo za namakalne naprave. Kar zadeva kumare, lahko še povem, da sodelujemo s Kmetijskim inštitutom, ki nam je posodil napravo za merjenje ogroženosti nasadov,« je povedal Nace Kralj.

Medtem so doslej že odkupili vsjo pšenico in presegli s pogodbenimi dogovorjenimi količinami za 100 odst. Če bi bila cena še bolj ugodna, bi lahko odkupili še več pšenice, saj jo kmetje v krški občini posejejo na približno 1000 ha. Z odkupom kumar pa so šele pričeli, cene pa se gibljejo med 9 in 6 din za prvo- in drugovrstne kumare, kumare slabe kakovosti pa odkupujejo po 1,5 din kilo. S kumarami imajo zasajenih 35 ha njiv, računajo pa, da bodo pridelali okoli 500 ton kumaric.

Precej slabši je pridelek breskev, ker nasade napadajo boleznih. Računajo, da jih bodo letos na 20 ha nasadov obrabli okoli 40 ton. Vendar so to računali brez krčmarja, kajti nekateri kmetje se odločajo za prodajo breskev na svoje roke. Tako iztržijo nekaj več. Vprašanje pa je, če se bodo zaradi tega odpovedali vsem prednostim, ki jih imajo v zadrugi.

J. S.

SREČANJE BELOKRANJSKIH VINOGRADNIKOV

BELA KRAJINA — Letošnje tradicionalno srečanje belokranjskih vinogradnikov pripravila semiška podružnica Društva vinogradnikov Bele krajine. Srečanje bo v nedeljo, 12. avgusta, v Gorénjcih pri Semiču, kjer bo ta dan slovenski kmečki tabor. Dan prej, v soboto, 11. avgusta, pa bo v semiškem Hotelu Smuk okrogla miza o vinogradništvu in vinarstvu, na kateri bodo sodelovali vidni slovenski strokovnjaki s tega področja.

PROSLAVA IN VESELICA

TRŽIŠČE — Tukajšnje gasilsko društvo bo pripravilo ob svoji 40-letnici proslavo, ki bo v soboto, 4. avgusta, ob 19. uri pri vinski kleti na Malkovcu. Prireditve bodo nadaljevali z veselico, na kateri bo igral Ansambel Tonija Verderberja. Organizatorji pripravljajo bogat srečelov, različna šaljiva tekmovanja, postregli pa bodo z malkovskim vinom in prigrizkom.

DNEVI PIVA

TREBNJE — Mercator-Gradišče Trebnje in ljubljanska pivovarna Union organizirata dneve piva na vrtu trebnjske gostilne Grmada. Na prireditvi, ki traja od 1. do 4. avgusta, točijo med drugim odprto pivo Črni baron, obiskovalcem pa organizatorji tudi zagotavljajo, da bo dovolj specialitet z raznja.

VINOGRADNIŠKI IZLET NA RAZSTAVO V AVSTRIJO

BELA KRAJINA — Društvo belokranjskih vinogradnikov vsako leto pravi za svoje člane zanimive in pomembne izlete. V soboto, 18. avgusta, bodo izletovali v Avstrijo, kjer jih bodo sprejeli v gostilni Gamlitz na avstrijskem Stajerskem in si tam ogledali velike razstave o vinski kulturi, ki že od leta aprila v ta kraj privablja številne obiskovalce od vsepovsod. Za izlet se vinogradniki lahko prijavijo do 12. avgusta, in sicer iz Črnomaljske podružnice pri Janku Banovcu (tel. 51-851), iz celjske podružnice pri Martinu Kranjcu (Zdravstveni dom Metlika, tel. 259, doma 60-678), iz semiške podružnice pri Ireni Plut (trgovina KZ, tel. 5-198).

VODNIK V KUPČIJI

ODKUPNE IN PRODAJNE CENE V KZ KRKA NOVO MESTO — Hladilnici na Cikavi so spet začeli odkupovati sadje in zelenjavo, čeprav jih medtem zapustil nekdanji vodja. Breskve za vlaganje imajo po 15 din, nektarine po 13 din, jabolka pa dodatno ni na zalogi. Poleg tega spet prodajajo pralni prašek Legrato po 125 din, vino belan v buteljkah po 24,5 din. Na zalogi imajo nekaj moke, pričakujejo pa sladkor in druge podobne artikle. Prodajna pravi, da bodo letos prodajali papriko, čebulo in česen za ozimni Pravičjo, da se bodo še naprej trudili za nižje cene.

Na trgu z živino pa je še precej nejasno. Vsi so pričakovali, da se bodo cene na zahtevo živinorejcev in vlade poročile že 1. avgusta, vendar kaže, da iz države ne bo nič. Proti njej seveda niso samo potrošniki, marveč tudi proizvajalci. Če bodo kmetje odgovorili na

to s kakšnim protiukrepm, bo vlada spet uvozila meso, ki je na svetovnem trgu cenejšo kot pri nas. Tako bodo vsaj še ta teden veljale enake cene. Mlado pitano govedo na meso bodo odkupovali v ekstraklasi po 32 din, v 1. klasi po 30 din, v 2. klasi po 26 din in izven klase do 26 din. Teleta so po 34 do 36 din za kilo žive teže, starejše govedo pa na meso plačujejo po 23,10 din do 27,5 din.

ODKUPNE IN PRODAJNE CENE V M-AGROKOMBINAT KRŠKO

V hladilnici v Žadovinku je mogoče dobiti kar 32 artiklov, zato vseh ne bomo naštevati. Za vzorec navajamo samo nekaj cen. Paradižnik prodajajo po 8,5 din, papriko od 20 do 40, kumare za vlaganje po 18, solato po 10, jabolka po 12, hruške po 10, krompir po 5, breskve za vlaganje po 10, grozdje po 30, belo po 20, nektarine po 25, slive po 12 din. V posebni ponudbi v hladilnici imajo trenutno navaden kis in kis za vlaganje. V trilitrskih in petlitrskih in plastenkah ga prodajajo po 10 din liter.

Kar zadeva odkup živine, tudi pri M-Agrokombinatu ne vedo kaj dosti, kaj bo po 1. avgustu. Kot so nam povedali, bodo tudi pri njih še ostale dosedanje odkupne cene.

● **SEJMIŠČE V BREŽICAH** — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 115 do 3 mesece starih in 67 starejših prašičev. Prodali so 49 mlajših po 30 in 13 starejših po 25 din kilogram žive teže.

NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali solato 30 din kilo, krompir po 10, paradižnik po 10 do 15, papriko 25 do 40, breskve po 15, kumare po 15 do 20 in slive po 25 do 30 din kilo. Jajce je stalo 60 do 1,80 din. Lonček smetane 30 din in kilogram skute 40 din. Kilogram breskev je veljal 12 do 15 din, hrušk 15 do 20, jabolk 5 do 15 in lubenic 12 din.

Kmetijski nasveti

ova gomolja: tone in kresnik

ani in predlanskim je po zaslugi sodelavcev Kmetijskega inštituta Slovenije naša republika pridobila spet dve novi sorti krompirja, toneta in kresnik. Kakšne so njune pridelovalne zahteve in jedlna kakovost, pomamo iz Tehnoloških listov, ki jih izdaja inštitut.

one je trinajsta sorta, ki je nastala pod okriljem inštituta. Daje zelo dober pridelek, gomolje pa nastavlja dokaj zgodaj, tako da jo lahko prištevamo med srednje rane krompirjeve sorte. Njeni gomolji so veliki in podolgnati, rahlo sploščeni in s plitvimi očesi, to je posebej pomembno za avstrijsko obdelavo (čips, pomfri). Barva mesa je svetlorumena, kar še kaže na njeno vrednost za gospodinjstvo, ob že sicer odlični jedilni kakovosti.

Za pridelovanje in posebej zahtevna in dobro poplača gnojenje s hlevnim gnojem in rudninskimi gnojili. Ker so pri nas ponekod njive že prene s kalijem, je priporočljivo pred sajenjem analizirati zemljo. Tone je odporen proti fitofitri, ob primerni zrelosti in temperaturi ob spravilu pa odporen proti fitofitri. Njeni gomolji niso občutljivi.

Sorta kresnik je stara poltrajsko leto in je sad istih žlahtniteljev kot tone in kresnik. Zaprtnost, Dovč, Sluga), vzgojena pa je s posebnim namenom. Kresnik je

JE SUROV KROMPIR PRIMEREN ZA KRMO? — Tako sprašuje O. D., stroka pa mu odgovarja, da je surov krompir slabše prebavljiv prašiči premalo pojedjo. Za uspešnejše pitanje je primernejša mešanica delov krompirja in enega dela sladkorne pese z dodatkom žitnega obroba ali beljakovinske močne krme. Krompir je tudi mogoče uspešno uporabiti za mlado travo, deteljo, korenjem ali kako drugo krmo v razmerju kakor pol proti pol. Za prašiče pa je najbolje krompir kuhati ali pariti, delajo naše kmetije tako rekoč že od pamtveka.

rogličar za vrčičarsko pridelavo, gomolji so izrazito podolgovati, rožnata kožica je svetlorjava, meso pa belo. To je tudi izrazita zgodnja sorta, ki daje že 50 dni po vzniku lep pridelek, uporaben zlasti za pečenje ali za pripravo solate. Te lastnosti jo uvrščajo med najboljše sorte za zalaganje na mestnih tržnic in se bo zato verjetno precej razširila med vrčičarji v okolici in okolici mest. Ima patudi slabo lastnost, na katero je pošteno opozoriti: se namreč dokaj hitro izrojeva in je zato priporočena vsakoletna pridelava semena.

Inž. M. L.

MERX BLAGOVNI CENTER CELJE

Komisija za delovna razmerja podjetja

objavlja
prosta dela in naloge
V DISKONTNI PRODAJALNI METLIKA:

1. VODENJE DISKONTNE PRODAJALNE (1 delavec)
2. VODENJE IZMENE (2 delavca)
3. PRODAJA BLAGA (4 delavci)
4. NATAKAR (2 delavca)
5. MANIPULATIVNA DELA (2 delavca)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- Pod 1. točko:
- V. stopnja strokovne izobrazbe komercialne ali poslovodske smeri
  - ustrezne delovne izkušnje pri vodenju živilske trgovine
  - tečaj higienskega minimuma
  - izpit B-kategorije

- Pod 2. točko:
- IV. ali V. stopnja strokovne izobrazbe trgovske ali poslovodske smeri
  - ustrezne delovne izkušnje pri prodaji živilskega blaga
  - tečaj higienskega minimuma
  - 60 dni poizkusnega dela

- Pod 3. točko:
- IV. stopnja strokovne izobrazbe trgovske smeri
  - ustrezne delovne izkušnje pri prodaji živilskega blaga
  - tečaj higienskega minimuma
  - 60 dni poizkusnega dela

- Pod 4. točko:
- IV. stopnja strokovne izobrazbe gostinske smeri
  - ustrezne delovne izkušnje v gostinski dejavnosti
  - tečaj higienskega minimuma
  - 60 dni poizkusnega dela

- Pod 5. točko:
- I. ali II. stopnja strokovne izobrazbe
  - izpit za vožnjo z viličarjem
  - tečaj higienskega minimuma
  - 30 dni poizkusnega dela

Kandidati morajo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev poslati najkasneje v 8 dneh po objavi na naslov: Merx-Blagovni center Celje kadrovski sektor Mariborska 10, Celje. O odločitvi bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

Zadruga po meri vseh?

V KZ Krka Novo mesto temeljito in brez naglice pripravljajo reorganizacijo — Razprava o članskem deležu

NOVO MESTO — Potem ko je pred poldrugim letom zaradi nasprotovanja kmetov propadel referendum o reorganizaciji zadruge v enovito organizacijo, v novomeški kmetijski zadrugi Krka zdaj nič ne hitijo s to reorganizacijo. Čakajo, da bodo videli, kako se bodo reorganizirale druge zadruge po Sloveniji, oz. na zakon o združništvu, ki naj bi bil sprejet v oktobru.

Seveda je jasno, da bodo pri spremembah upoštevali lokalne posebnosti in se organizirali glede na interese in potrebe tukajšnjih kmetov in delavcev zadruge, ki ustvarjajo daleč nad polovico dohodka z dejavnostmi, ki so s kmetijstvom povezane le posredno.

Zdaj so v zadrugi poleg temeljnih združnih organizacij štirje tozdi, povsod pa so dokaj močne težnje po samostojnosti in drobnoti, čeprav hkrati vsi tudi iščejo povezave. Ne glede na slabe izkušnje z dosedanjimi večjimi sistemi je občinska povezanost kmetijstva z razvojnega vidika gotovo koristna in celo nujna, lepo pa bi bilo, če bi bila ta povezanost optimalna. Z novo organizacijo, ki jo zdaj pripravljajo v novomeški zadrugi, se trudijo približati se temu cilju. Direktor Jože Starič pravi, da je osnovno vodilo pri pripravljanju reorganiza-

cije zmanjšanje režijskih stroškov. Ti so sedaj preveliki, tržno nesprejemljivi, čeprav delo zadruge ni niti najmanj lahko, če naj ima kakorkoli na skrbi občinskih 29.000 hektarov kmetijske zemlje in okrog 3.000 gospodinjstev, ki se še ukvarjajo s kmetijstvom. In kmetijstvo ter kmetje v normalnih, razvitih državah niso kar prepuščeni sami sebi.

V zadrugi je zdaj v fazi delovnega gradiva osnutek reorganizacije, po katerem naj bi se iz sedanjih TZO oblikovala ena ali več zadrug, iz tozdog podjetje, vse to skupaj pa bi ustanovilo krovno podjetje, Kmetijsko zadrugo

● V novomeški kmetijski zadrugi poteka zdaj javna razprava o obnovitvi članstva s članskimi deleži. Po sedanjem predlogu naj bi članski delež v zadrugi znašal 1.000 nemških mark v dinarski protivrednosti, imel pa naj bi tudi petkrat večje jamstvo. Med zaresnimi kmeti je ideja zaenkrat ugodno sprejeta.

Novo mesto. O predlogu bodo razpravljali in se odločali seveda vsi člani kmetije in delavci sedanje zadruge, kot rečeno, pa naj bi se tem počakali do sprejetja zakona o združništvu.

Z. L.-D.

NAJBOLJŠE KMETIJE — Kmečki praznik v Tržišču ni bil le pravšnja priložnost za podelitev priznanj najboljšim rejcem krav (Živka kmeta Rudija Ruparja iz Zavrata je osvojila 2. mesto), marveč sta direktorica sevniške MKmečke zadruge Jožica Mlakar (v sredini) in predsednik zadrugnega sveta Jože Kunšek (na levi) izročila priznanja kmetom za najboljše dosežke v letu 1990 pri pridelavi mleka, mesa in kombinirani živinorejski proizvodnji. Prejeli so jih Ivan in Lado Pompe iz Kriza, Fanika Marolt z Redne, Ivan Mirt iz Klada, Franc Žužek z Okiča, Jože Rošthar s Sele, Rudi Celestina iz Zgornjih Vodjal, Tine Metelko s Hudega Brezja, Darko Jane s Studenca in Ivan Beci iz Kriza. (Foto: P. P.)

Mleko se že vrača na tržnico

KZ bo v nekaj dneh spet prodajala sveže mleko na novomeški tržnici

NOVO MESTO — 17. maja je naš časopis v članku, ki je bil posledica pritožbe potrošnikov zaradi ukrajine prodaje svežega mleka na novomeški tržnici, zapisal obljube direktorja KZ Krka Novo mesto Jožeta Stariča, da bo približno v tednu dni sveže mleko spet naprodaj v njihovem kiosku na tržnici.

V tem času naj bi odpravili pomanjkljivosti, ki so jim jih kljub zelo ostrim »varnostnim« ukrepom, ki so jih izvedli v sami zadrugi, predno so se prodaje lotili, še našli inšpektorji. Čeprav sta mi to že dobra dva meseca, zadruga svežega mleka na trgu še vedno ne prodaja, a ga bo že v kratkem. Jože Starič pravi, da zdaj res ni več možnosti, da bi jim prepričali izpolniti dano obljubo.

Takrat smo zapisali, da so prodajo prepovedali inšpektorji, ker jim v zadnji res ni padlo na pamet, da potrebujejo posebno elektroenergetsko soglasje za priključitev hladilnika, pa še tržni inšpektor je o tej prodaji želel povedati svoje. Odjemalke, ki so se takrat pritožile, so se hudovala nad inšpektorji, češ da ne vidijo vedno pravih stvari in da so tudi tokrat očitno začeli migati šele potem, ko je postajalo očitno, da si sveže mleko dobiva vse več odjemalcev, ki so zaradi tega seveda pokupili manj pakiranega mleka v trgovinah. Na dan so sicer na tržnici prodali le okrog 280 litrov svežega mleka, a očitno je bilo že to dovolj, da je nekateri začeli boleti želji. Na inšpekciji smo takrat zvedeli, da so ukrepali v interesu potrošnikov in da

doseči, ampak le v zaprtem sistemu molže, kjer mleko na poti iz vime na shranjevalne posode ne pride niti za hip v stik z zrakom. Mleko, ki ga rejci sicer oddajajo mlekarji, sme imeti sedemkrat do osemkrat več klic kot to za svežo prodajo.

Inž. Starič sicer pravi, da je prav, če so predpisi strogi. V hlevu, kjer so in bodo molzili mleko za svežo prodajo, pa so v tem času opravili tudi dodatne preglede krav in dodatne sanitarne ukrepe, slednje tudi za samo prodajo mleka. »Vse skupaj nas je toliko stalo, da smo že razmišljali, da bi vse skupaj pustili. A prav zaradi velikega vložka ne moremo nazaj in že v nekaj dneh bo sveže mleko spet naprodaj,« pravi inž. Starič.

Z. L.-D.

Kažipot bodočega razvoja

V Novem mestu iščejo pot za čim boljše načrtovanje prihodnje petletke — Osnova bodo razvojne študije po področjih

NOVO MESTO — Čeprav se je zadnje leto sedanjega srednjeročnega obdobja že prevesilo v drugo polovico, je v državi in republikah še cela vrsta neznank, kako se lotiti priprave planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje 1991—1995. Kljub temu v Novem mestu ne držijo rok križem, ampak sami iščejo poti za čim boljše načrtovanje prihodnjega razvoja, ki se ga vsekakor nameravajo lotiti drugače od dosedanjega precej zapletenega, premalo življenjskega in preveč formalnega.

Predloge za pripravo občinskih planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje je že nekajkrat obravnaval novomeški izvršni svet. Odločil se je za izdelavo študij za vsa pomembna področja življenja in dela v občini, ki bodo osnova za pripravo kakovostnih planskih dokumentov in za iskanje najboljših poti za njihovo uresničitev.

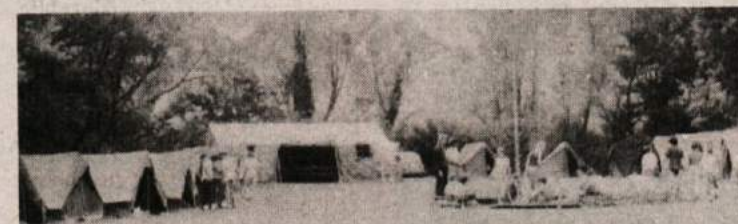
Po zadnjem predlogu naj bi izdelali devet takšnih posamičnih študij, ki bi analizirale stanje — tudi primerjalno s celotno dolensko regijo in Slovenijo — in nakazale smeri prihodnjega razvoja ter potrebne ukrepe na področju proizvodnih in oskrbnih dejavnosti, družbenih dejavnosti in socialne politike, gospodarske infrastrukture, urejanja prostora in varstvo okolja, demografskega razvoja in zaposlovanja. V tem okviru bodo prikazane tudi materialne možnosti za razvoj oz. uresničitev potreb. Ker bodo gotovo premahne, je predvidena tudi odločitev prednostnega vrstnega reda uresničevanja posameznih razvojnih nalog.

Novi srednjeročni planski dokumenti naj bi vsekakor ne bili le formalnost, ampak kvalitetno izdelan temeljit kažipot nadaljnega razvoja novomeške občine glede na doseženo, glede na probleme in potrebe, glede na tako imenovane komparativne prednosti in seveda glede na možnosti. Ne bodo več seštevke predvidene pridelave kilogramov tega ali onega, proizvodnje toliko in toliko kosov posameznih izdelkov ipd., če nekoliko karikiram doseženo planiranje, ampak, kot rečeno, generalna smer nadaljnega občinskega razvoja, določena na osnovi temeljitejših študij posameznih področij, ki jih bodo pripravile različne delovne skupine.

Z. L.-D.

ZAVAROVATI DRUŽBENO LASTNINO

NOVO MESTO — Tudi v novomeški občini se slišijo mnoge neuradne ocene o zlorabah oz. kršitvah pri varovanju zaenkrat še nepolastnjenega družbene lastnine. Šlo naj bi za primere, ko so si vodilni delavci v družbenih podjetjih ustanovili zasebna podjetja s sorodno dejavnostjo ali pa tudi s čisto drugačnimi dejavnostmi, vendar za vodenje poslov uporabljajo »službene« poslovne zveze in službeni delovni čas. Občinsko vodstvo zdaj že preverja podatke in delo vseh nad 300 v zadnjih mesecih registriranih podjetjih, želijo pa si tudi povsem konkretnih informacij o takšnih in podobnih primerih, za katere delavci nemalekrat veliko vedo, a si ne upajo povedati.

TABOR OB KOLPI — Na prostranem travniku ob Nemaničevi malnici ob Kolpi pri Zlebeju so novomeški taborniki postavili poletni tabor že pred tremi desetletji. To navado so potem za dalj časa opustili in taborili v raznih drugih krajih, zadnja leta pa spet prihajajo v to idilično belokranjsko okolje. Letos je tu v dveh izmenah del svojih poletnih precej v glavnem najmlajših tabornikov. Vreme je bilo kot nalašč za taborjenje. Kolpa toplejša kot morje in še vedno dokaj čista. Življenje v naravi je v vročem poletju gotovo lepše in prijetnejše kot dolgočasno posedanje pred televizorjem in pohajkovanje po blokovskem asfaltu.

Novomeški izvršni svet je že naročil Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, da mora izdelati prostorsko presojo in lokacijsko dokumentacijo za ureditev žuličeve domačije kot vzorčni primer ekvivalencije višinske kmetije. Delo bo plačano iz sredstev občinskega proračuna. Seveda s tem občinska skrb in trud za oživetje žuličeve kmetije ne bi smela biti končana, čeprav delavoljna družina sama ne bo kos uresničitvi načrtov, koristnih tako zanjo kot za širšo družbo.

Z. L.-D.

Pomoč Žuličevim

Proračun bo plačal lokacijsko dokumentacijo za ureditev te hribovske kmetije

VRATNO — Da se je občinska vlada še v stari sestavi odločila denarno pomagati pri elektrifikaciji gospodarstva Slavka Žuliča iz Vratnega pod Javorovico, ki je s svojo mlado družino ostal na odročni kmetiji, smo že poročali. Zdaj je to delo, ki ga opravlja krajevna skupnost Šentjernej ob pomoči krajanov Vratnega in Elektra, že pred zaključkom. Pred propadom je tako zavarovan še en kosček naše obdelovalne zemlje, družba pa se je tudi izognila novemu socialnemu problemu, ki bi nastal s preselitvijo mlade družine v dolino.

Sedanji izvršni svet je prislunil predlogu Jožeta Derganca, v vladi določena za krajevne skupnosti, da se da poleg te pomoči pri napepljavi elektrike storiti še kaj za revitalizacijo te odročne hribovske kmetije. Kmetija ima zelo lepo lego in ohranjeno naravo, saj se je civilizacija na daleč izognila, ter prvotno podobo iz preteklega stoletja, tako da bi jo bilo vredno ohraniti kot svojevredno etnološki spomenik. Slavko Žulič pa se tudi strinja, da obstoječih objektov ne bi spreminjal ali celo rušil, novo hišo naj bi postavil nekoliko proč od sedanje domačije.

Novomeški izvršni svet je že naročil Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, da mora izdelati prostorsko presojo in lokacijsko dokumentacijo za ureditev žuličeve domačije kot vzorčni primer ekvivalencije višinske kmetije. Delo bo plačano iz sredstev občinskega proračuna. Seveda s tem občinska skrb in trud za oživetje žuličeve kmetije ne bi smela biti končana, čeprav delavoljna družina sama ne bo kos uresničitvi načrtov, koristnih tako zanjo kot za širšo družbo.

Z. L.-D.

Red v edini tovarni v Žumberku

Manjša skupina delavcev v Novolesovi tovarni v Radatovičih se je uprla ukrepom za boljše delo — Letos 80 odst. proizvodnje v izvoz

RADATOVIČI — Tovarna kuhinjskih pomivalnih korit v Radatovičih, obrat metliškega Novolesovega tozda, je edini industrijski obrat v tem delu Žumberka in v njem so v glavnem zaposleni ljudje iz Radatovičev in okoliških žumberških vasi. Od 58 zaposlenih, kolikor jih sedaj dela v tej še ne pet let stari in najsodobnejši opremljeni tovarni, se jih le devet vozi iz Metlike, vodja obrata pa iz Novega mesta, vsi ostali so domačini.

Poleg tega sta tovarna oziroma njen program v okviru Novolesa dohodkovno najuspešnejša in dolgoročno perspektivna. Že ves čas večino svoje proizvodnje izvažata na zahtevna zahodna tržišča, kjer dosega precej boljše cene kot doma. Letos bo tovarna izvozila kar 80 odst. celotne proizvodnje.

Pa vendar je pred kratkim tudi v tej tovarni zaškripalo. Konec lanskega leta so opazili, da je začela kakovost padati, čeprav so proizvodnjo posodobili. Začele so se povečevati zaloge gotovih izdelkov z napačno, kar bi, če bi šlo tako naprej, hitro porušilo ekonomičnost obrata. Pri iskanju vzrokov so ugotovili, da sta za to v večji meri kriva slabo

»Velika večina delavcev pa je te ukrepe sprejela.« Disciplinska komisija je dvema od sedmih »upornikov« izrekla ukrep prekinitev delovnega razmerja, petim pa pogojno. Vsi so se zoper izrečene kazni pritožili. »Dejstvo pa je, da se je po teh disciplinskih ukrepih kakovost zelo izboljšala, hkrati pa se je količinsko povečala proizvodnja. Po novem so delavci plačani izključno po svojem delu in sedaj se tudi pri plači kaže razlika med dobrim in slabim delavcem,« ne skriva zadovoljstva Henčič.

Jasno pa je, da letošnjega plana, 60.000 korit, ne bodo izpolnili, ker se je prodaja na domačem trgu močno zmanjšala. Računajo, da bodo na domačem trgu prodali le kakih 10.000 korit, izvozili pa jih bodo okoli 30.000. Sedaj v Radatovičih izdelujejo 11 modelov kuhinjskih pomivalnih korit iz keramika v 14 barvah.

A. BARTELJ

Stare diplome bodo šle v koš

Če raziskovalne skupnosti ni več, ne more podeljevati plaket in diplom

NOVO MESTO — V času obstoja raziskovalne skupnosti kot ene od samoupravnih interesnih skupnosti so tudi v novomeški občini vsako leto podeljevali nagrade za dosežke na področju inovativne in raziskovalne dejavnosti, nagrade za raziskovalno delo mladih in za mentorsko delo z mladimi na področju raziskovalnega dela. Nagrade so bile podeljene dvanaestkrat. Zdaj raziskovalne skupnosti ni več, brez večjih pristojnosti deluje le odbor za raziskovalno dejavnost, vprašljive pa so tudi dosežke nagrade, četudi obstaja še kar lepa zaloga že natisnjenih tovrstnih diplom, plaket in značk.

Prav iz tega razloga je odbor za raziskovalno dejavnost predlagal občinski vladi, naj bi letos še podelili nagrade pod staro »firmo«, za v bodoče naj bi dopolnili občinski odlok o priznanjih z nagradami za področje raziskovalne dejavnosti. Dejstvo je, potrjuje ga tudi naša siva vsakdanost, da spodbujanja raziskovalne in tudi inventivne dejavnosti ni nikoli dovolj, kaj šele preveč. Novomeški izvršni svet je menil, da ne gre podeljevati priznanj v imenu neobstoječe raziskovalne skupnosti. Morebitne denarne nagrade naj bi odbor za raziskovalno dejavnost podelil letos brez diplom, značk in plaket oz. z novimi. Predlagano dopolnitev odloka o priznanjih pa naj bi obravnavali skupaj s še drugimi predvidenimi spremembami.

Odbor za raziskovalno dejavnost se je znašel tudi pred odprtimi vprašanji bodočega izvajanja programa raziskovalne dejavnosti in načrtovanja programa za naprej. Predlagal je, naj bi objavili razpis za izvajanje raziskovalnega programa, in sicer tako, da bi se za naloge širšega pomena ugotovile dejanske potrebe, pri tehnološko-tehničnih raziskavah pa naj bi dobile širšo finančno pomoč tiste, ki bi bile osnova novih razvojnih programov, programov za posodobitev, prestrukturiranje.

Vlada si je vzela čas za premislek. Položaj, vsebino in način dela ter financiranje raziskovalne dejavnosti bo obravnavala skupaj z ostalimi družbenimi dejavnostmi. Strinjala pa se je z načinom priprave predlogov za raziskave širšega družbenega pomena (ekologija, hrana, energija itd.). Predlog potrebnih raziskav v letu 1991 morajo pristojni občinski organi oz. sekretariati pripraviti do sredine septembra, potem pa bo o njem povedal svoje izvršni svet.

Z. L.-D.

Ceste čakajo na popravilo

Krajevna skupnost Šentjernej se bo lotila popravila asfaltiranih cest — Poseben problem so ceste

ŠENTJERNEJ — Tudi v krajevni skupnosti Šentjernej imajo z urejanjem, posodabljanjem in vzdrževanjem cest podobne težave kot drugje. Seveda predvsem hudo manjka denarja, da bi jim bili kos, kot je treba. Sicer so praktično že vse lokalne ceste asfaltirane, medtem ko so nekatere občinske oz. regionalne še kar v slabi, nevarno luknjasti makadamski izvedbi.

Čeprav se krajevna skupnost močno trudi in je kot vedno pripravljena sodelovati pri delu, ji nikakor ne uspe pripraviti pristojnih k ureditvi ceste Draga-Maharovec. Ker je še vedno makadamska, se je, seveda v škodo bližnjih starejših in slabših mostov, kljub novemu mostu v Dragi tovornjaki oz. razna težja vozila izogibajo. V Šentjerneju upajo, da bo letos zares urejen obljubljeni kilometer te ceste z mostičkom vred. Preostali poldrugi kilometer pa naj bi jim menda urejen prihodnje leto.

Podobne težave so s cesto Šentjernej-Zameško, ki se jo že več let trudijo spraviti v občinske programe. S finančersko pomočjo so Šentjernejčani sicer posodobili kilometer te ceste, po kateri se vozijo na delo tudi mnogi iz smeri Rake in njene okolice, trije kilometri pa še čakajo. Najhuje pri vsem skupaj je, da ne manjka denarja le za asfaltno prevleko, ampak celo za redno zasipavanje stalno nastajajočih jam, ki so lahko nevarne in drage tudi za normalno pazljivo voznika.

V krajevni skupnosti Šentjernej bodo letos sicer opravili komisijski ogled vseh svojih cest ter se potem odločili, kaj početi. Že brez tega je jasno, da je stanje cest porazno in da bodo morali skoraj nujno kot prvo nalogo izpeljati preplativne že asfaltiranih cest in urediti odvodnjavanje. Kjer tega niso storili ob gradnji, so ceste očitno bolj uničene. Seveda vseh cest, potrebnih popravila, ne bodo mogli urediti naenkrat, saj so se tudi te stvari močno podražile, tako da bi zdaj lahko dali letoletni krajevni proračun za približno enak obseg dela, kot bi pred leti vzeli le okrog tretjino proračuna.

Z. L.-D.

TEHTNICO POGREŠAJO

RIBNICA — Kmetje že leta jadicujejo, ker v Ribnici ni javne tehtnice, na kateri bi lahko stehali živino in druge težke tovore. Tehtnici imajo v Sodražici in Dolenji vasi, a sta po zmogljivosti majhni. Tehtnica Kmetijske zadruge v Ribnici ne more zadostiti vsem potrebam, pogosto pa je tudi zasedena.

Grad stoji

Kako dolgo še?

GRADAC — Pred nedavnim je bilo precej govora o tem, da bo skupina Italijanov začela obnavljati propadajoči gradaški grad. Za to naj bi se navdušili petični italijanski lovci, ki že dolga leta hodijo na lov v Belo krajino, zlasti pa sta se jim priljubila Gradac in njegova okolica. Italijanski poslovneži so imeli z gradaškim gradom velike načrte: v njem naj bi uredili ekskluzivni klub za petične lovce in ribiče, poleg gradu pa tudi grajski park in okolično gradu, kjer naj bi razen teniških igrišč uredili rekreacijske in terene za jahanje. Skratka, veliki in za Gradac pa tudi za člo metliško občino in Belo krajino pomembni načrti.

Italijani so bili večkrat na pogovorih v Metliki. Pogovori so, pogovorji, ogledi, idejni načrti, potem pa je vse zamrlo. Z naše strani menda niso mogli najti formalnega načina, kako naj bi vsa stvar stekla. Zakonodajca je na tem področju morda precej nejasna in zapletena. Ustanoviti bi bilo treba mešano podjetje, naša stran naj bi vložila sedanjega grad in zemljišče, italijanska pa potreben denar za obnovo. Ven-

A. BARTELJ

Sprehod po Metli

V OKVIRU METLIŠKIH POLETNIH KULTURNIH PRIREDITEV grajskem dvorišču bosta avgusta predstavi: 18. bo zavrtela svoje filme domača režiserska Maja Wogajski pa bo predstavil svojo novo knjigo smo na raznju Ni Gašperič. M. gotovo pritegnila gledalce z Vinsogredjo in Volite mene, Toni pa z tom in Zvonko Falkner, Janezotiljem, Tonijem Verderberjem in še Prva in druga prireditve bosta ob-

DR. DUŠANA PLUTA, ing. J. CA MALEINERJA IN JUŠA HELČICA je prišlo poslušat na dvorišču natanko enainsedemdeset di, Zvoneta Serugo teden dni pa demdeset. Nekdo je ob tem pripeljal »Dokler nas bo bolj zanimala kot domači ekološki problemi, bi nam prilepili oporečno vodo, se kar smrdljivih rekah in jedli ne bi hrano.«

V VROČIH JULJSKIH DANIH bila Kolpa zelo obljubena, saj je brez prijetne hladitve težko preživeti dan. Nemalo ljudi je tudi tabornikov bregovih te lepote in pozoren v valed je lahko opazil nekaj zelo zanimivega. Po taborjenju deklet in fantov Gorenjskega je prostor ostal čist, kjer so se utaborili Belokranjci, po njihovi ostal kup odpadkov. Gotovo ta prste vmes vzgoja in odgojne narave.

IZŠLA JE ČETRTA KNJIGA MORESK Tonija Gašperiča, v kateri vsi smo na raznju. Knjiga 125 strani, ilustriral jo je Branko izbor humoristične in opravil Janzelj. V Metliki bo moč kupiti knjigo je natisnila Tiskarna v Novem mestu v Rajmerjevem bifeju na Partizanov trg in v Mercatorjevi trgovini B. laki. Gašperič je izdal knjigo v 12. izdaji.

Begrad že iz največjih težav

Še pred nekaj meseci so imeli hude likvidnostne težave, sedaj pa to črnomaljsko gradbeno podjetje že lažje diha — Agresiven nastop na tržišču — Nova organizacijska podoba podjetja — Manj režije

ČRNO MELJ — Lani jeseni, potem ko sta se prej odcepila tozda Komunalna in Obrt, sta ostala dva tozda črnomaljskega GOK-a, Begrad in IGM, skupaj s prejšnjimi skupnimi službami ustanovila podjetje Begrad, ki šteje sedaj 360 delavcev. Begrad se je podjetje imenovalo že prej, vse do leta 1978, ko se je razširilo in prevzelo ime GOK (Gradbeništvo, obrt, komunalna).

Toda novemu podjetju se v začetku ni prav nič lepo pisalo, kajti gradbeništvo, ki je osnovna dejavnost Begrada, je zaradi skoraj povsem ustavljene družbene stanovanjske in investicijske gradnje vsepovsod v velikih težavah. Zadnje čase pa se stvari v Begradu popravljajo in stanje se izboljšuje. Spomladi je postal vršilec dolžnosti direktorja Franc Panjan, ki je bil prej več let vodja največjega Gokovega tozda Begrad, junija pa so sprejeli novo organizacijsko shemo podjetja. »Poleg gradbeništva, ki je naša osnovna dejavnost, imamo še štiri dejavnosti, te so: strojni park, betonska proizvodnja za žago in železokrivostvom, kamnolomi in trgovina z gradbenim materialom; in vsaka teh dejavnosti mora postati profitni center,« pravi Panjan. »Poleg te osnovne sheme podjetja smo sprejeli več vzporednih ukrepov, od prerazporditve okoli 30 delavcev iz režijskih del v proizvodnjo do novega pravilnika o nagrajevanju, in smo letos že za 8 odst. zmanjšali število zaposlenih.«

Franc Panjan

Bo solidarnost shirala?

Družbeno usmerjena gradnja v črnomaljski občini povsem zamrla — Še daleč od ekonomskih stanarin

ČRNO MELJ — Gradnja družbeno usmerjena gradnja, je v črnomaljski občini povsem zamrla. Iz sredstev solidarnosti se ne zbere dovolj denarja, da bi lahko zgradili stanovanjski blok, gospodarstvo pa je na tem področju zaradi znanih težav tudi povsem odpovedalo.

Poleg tega so v tej belokranjski občini v okviru razbremenitve gospodarstva kar za 40 odst. znižali stopnjo, po kateri se je zbiral denar za stanovanjsko solidarnost. Vsekakor, poudarjajo ljudje, ki že dalj časa delajo na tem področju, bo morala nova zakonodaja te stvari urediti, sicer bo stanovanjska gradnja povsem zamrla, problemi, ki se že sedaj kažejo, pa se bodo tako nakopičili, da jih ne bo več moč rešiti.

Ribniški zobotrebci

TRAJKOV IN ODPUSTOV NI — V nekem kraju je slišati o štrajkih in odpustih delavcev ter podobnih neveselostih. Ribniški občini tega (še) ni in upajo, da ne bo.

METUJSKI MARKSIZEM? — Seje iz katere skupščine so vedno bolj živahne. To je na zadnji neki delegat zadržal, da bi letnijski inženirji napumpali (na faseti) z marksizmom, o stroki pa nimajo nič. Odgovoril mu je kar delegat iste skupščine, asistent na Biotehniški fakulteti, ki je med drugim dejal, da kdor kaj trdi, gotovo kmetijske fakultete odtrajni ni videl, pa tudi od zunaj ne slišati.

OPREMA ZA TURIZEM — KOČEVJE — Kočevsko podjetje Oprema ima tudi turistično-gostinsko dejavnost. V okviru svoje restavracije Jezero (pri Rudniškem jezeru) dograjuje še prenočitvene zmogljivosti. Tako bodo pridobili skupno 24 ležišč najvišje kategorije, namenjene predvsem zahtevnim tujim gostom. V vsaki sobi bo poleg ostalega tudi barvni televizor, hladilnik s piščanci itd. V teh dneh bodo naročili tudi načrte za ureditev okoli 200 ha površin okoli jezera za turistične namene.

Trebanjske iveri

METARINA — V krajevni skupnosti so dobili prebivalci obvestila o Trebanjske Komunalne, da bo to podjetje do 1. septembra odvažati iz njihovega kraja komunalne odpadke. Znanih je nekaj primerov, da so na eno samo hišo poslali po več omenjenih obvestil, kar pomeni, da bo po več ljudi iz ene hiše tudi dobilo bodiči odvoz smeti. Zdravi ljudi se zdi, da bi zadoščalo tudi po njih sporočilu na hišno številko in da je nekaj obvestil odveč. Zato bi bilo prav, da se vsa sporočila Komunalna poslati v eno, ki so ji preskrbeli mikrofonsko napravo in jo nič hudega slutečo nastavili na isto jезerojino Mikrofonom.

TURIZEM IN POŠTA

KOČEVJE — Poročali smo že, da je kočevska pošta v času turistične sezone podaljšala svoj delovni čas za eno uro, kar je zelo pohvalno. Te dni pa smo dobili namig, naj bi spomnila pošto, da je na avtobusni postaji ali v bližnji okolici zelo potreben poštni nabiralnik. Tu je namreč prodajalna tobaka, razglednice itd., v bližini je še turistična pisarna, kjer se tudi ustavljajo izletniki in kupujejo razglednice, ki jih kupci običajno tudi takoj napišejo, potem pa hočejo vreti v nabiralnik, nabiralnika pa ni. Poteh pa prosijo kar tam zaposlene, naj jim oddajo razglednice na pošto.

ristno obračati. Vse to očitno že kaže svoje učinke. »Danes Begrad nima več tako hudih likvidnostnih težav kot spomladi in tudi zadolženost smo bistveno zmanjšali. Smo ena redkih firm, ki kreditne vrače, ne samo najema nove,« trdi Panjan. Še bolj bi bilo, če jih ne bi bremenilo za kakih 10 milijonov dinarjev neprodanih stanovanj, a upajo, da se bo to uredilo do konca leta. Računajo na okoli 2,2 milijona dinarjev nevratljivih sredstev iz fonda za nezavrite, ki jih nameravajo porabiti za posodobitev kamnoloma Suhor pri Vinici, za kar so zaprosili tudi za ugoden ekološki kredit v višini 3,5 milijona din.

Od večjih del, ki jih izvajajo sedaj, velja omeniti gradnjo stanovanjskega bloka v Dugi Resi, dela pri sanaciji ozelskega gradu, dograditev šole s telovadnico na Vinici, gradnjo rezervuarja v Metliki, trgovine v Črnomlju; končujejo gradnjo poslovno-stanovanjskega objekta v Sentiernjeju, pridobili so delo za Opremo iz Kočevja, delajo ponudbo za dela pri obnovi gradu v Bosiljevu, poleg tega 40 njihovih delavcev do konca leta dela na gradbišču dolenske avtoceste. »Prepričan sem, da ima Begrad po teh ukrepih večje možnosti kot prej, nasploh pa mislim, da se bodo manjše gradbene firme lažje spoprijemale s težavami kot velike. Mi tudi za naprej ne nameravamo povečevati števila zaposlenih, še zmanjšali ga bomo, seveda se bomo ob tem skušali stalno in v vseh pogledih posodabljati. Nam ne gre več za to, da bo na koncu leta Begrad kot celota pozitiven, ampak mora pozitivno poslovati vsaka naša enota.«

A. BARTELI

POSLOVNI REZULTATI — RIBNICA — Če bodo poslovni rezultati posameznih podjetij za določeno časovno obdobje v bodoče skrivnostni ali pa bodo zanje redno zvedeli delegati občinske skupščine, bo pokazal čas. V Ribnici so šele na delegatsko vprašanje, katera podjetja so v ribniški občini v letošnjem prvem trimesečju imela izgubo, na tretji skupščinski seji posredovali take podatke. V zapisniku je navedeno, da so izgubo izkazovali Mercator Jelka v višini 372 tisoč, ITPP 711 tisoč in GG TOK 203 tisoč dinarjev.

M. G-č

Če že, potem najprej na vrhu

Delavci v državni upravi na prepihu sistemskih sprememb — Neenotnost — Sindikat za vsakega delavca — Pozabljeni zakon — Predlog do 15. avgusta

TREBNJE — Delavci v naši državni upravi so ta hip gotovo med tistimi grešnimi kozli, ki bi jih morali po mnenju mnogih odstrčiti, da bi se družba resila iz sedanje zagate. Ali ni morda neizprosno boj proti državni upravi vsaj ta hip tudi delo na pamet, v katerem se ne ve, kdo je proti komu?

Delavci upravnih organov v trebanjski občini so bili že pred časom pripravljeni, da se gre družba prav glede državnih uprave skrivalnici in imajo zato danes svoj sindikat dejavnosti, ki je del Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Toda vseeno »človek ne ve, kam naj se obrne po varstvo«, meni Dušan Mežnaršič iz izvršnega odbora sindikata uprave občine Trebnje. Ljudi bega tudi to, opozarja Mežnaršič, da se nekateri upravniki delavci v Sloveniji zavzemajo za svoj posebni sindikat in s tem tvegajo neenotnost in nemoč delavcev uprave v pogajanjih z delodajalci.

Delavci v državni upravi na prepihu sistemskih sprememb

Svojimi razrahljanimi bojnimi vrstami bodo delavci državnih organov, tudi v trebanjski občini, seveda težko uveljavili svoje poglede na t.i. racionalizacijo državne uprave. Neenotni bi si pri tem slabo pomagali tudi s takim stavbno ogrevanje še Johanova hiša, bivša stavba Sukna, možno bo ogrevati še stavbo bivše delavske univerze, obe občinski stavbi in stavbo nekdanjega zdravstvenega doma. zasebniki se na toplovod še ne bodo mogli priključevati. Vse, kar je zdaj razkopano in za promet zaprt, bo dokončano do Ribniškega sejma suhe robe in lončarstva, ki je prvo nedeljo v septembru. Hkrati bodo urejena parkirišča in druge asfaltne površine v tej okolici, tako da ne bo treba kasneje tega območja ponovno zapirati za promet.

Tudi naslednja faza toplifikacije Ribnice še ne bo dokončna, saj je predvideno v njej le delno povečanje kotlovnice na Trgu Veljka Vlahovića, od koder bo ogrevano tudi območje Oničeve hiše, kjer bo zgrajenih več novih stavb.

J. PRIMC

Tudi za politike ni službe

Brezposelnost v črnomaljski občini narašča

ČRNO MELJ — V začetku prejšnjega meseca je bilo na črnomaljskem Zavodu za zaposlovanje prijavičenih 307 iskalcev zaposlitve, to je skoraj 50 več kot na začetku leta. Pri tem je treba povedati še to, da se mladi ljudje, ki so letos končali šolanje in niso dobili zaposlitve, v glavnem še niso prijavili na zavodu; glede na to, da je letos na vseh stopnjah izobraževanja končalo šolanje več kot 200 mladih ljudi, je število brezposelnih v črnomaljski občini dejansko veliko večje, kot je sedaj uradno prijavičenih.

Od teh 307 prijavičenih jih 84 išče prvo zaposlitev, 166 je mlajših od 26 let, z najnižjo, 1. stopnjo izobrazbe, jih je 100, s končano 2. stopnjo je 29 iskalcev zaposlitve, 3. stopnjo je končalo 8 prijavičenih, 4. stopnjo (3-letna poklicna šola) ima 56 iskalcev, srednjo šolo 35, višjo 8 in visoko 5 iskalcev. Med prijavičenimi z višjo izobrazbo so: dva višja upravna delavca, vzgojiteljica, trije učitelji razrednega pouka, sanitarni inženir in socialni delavec. S končano visoko šolo pa iščejo delo zdravnik, dipl. inž. kmetijstva, dipl. inž. strojništva in dva politologa.

Vedno več potrebnih pomoči

Do podražitve stanarin je bila do subvencije upravičena petina družin, zdaj pa že četrtna

RIBNICA — Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica je bilo v zvezi s podražitvami stanarin, ogrevanja in drugih komunalnih storitev zastavljeno delegatsko vprašanje, koliko te subvencije znašajo in koliko ljudi jih prejema. Pri bivši stanovanjski skupnosti smo zvedeli podatke o stanarjih (ogrevanje zaračunava Komunalna).

Od 540 nosilcev stanovanjske pravice v družbenih stanovanjih jih je bilo do nadomestila stanarine do podražitve 1. julija upravičenih 110 ali dobra petina stanovalcev (20,4 odstotka). Po 1. juliju, ko so se stanarine za 125 odstotkov podražile, pa je do subvencije upravičenih 132 družin ali šesta petina (24,4 odst.). Vloge za subvencijo še prihajajo in imajo trenutno v obravnavi še tri. Po podražitvi je število upravičencev do subvencije hitro poraslo. Vzroka sta predvsem dva: da plače niso porastle in

da v družbenih stanovanjih žive predvsem gmotno slabše stoječi (delavske družine z nizkimi plačami, samohranilke in upokojenci).

Po predpisih lahko znaša subvencija največ 80 odstotkov stanarine, ostalo pa mora plačati nosilec stanovanjske pravice. Do najvišje subvencije (80 odst.) je bilo do 1. julija upravičenih 10 družin, po 1. juliju pa jih je 15. Po podražitvi znaša povprečna stanarina v dvosobnem stanovanju okoli 800 din, v trisobnem pa okoli 1.000 din. Pred podražitvijo se je v občini nabralo na mesec 54.162,60 din stanarin, subvencija pa je bilo za 11.412,80 din ali 7,4 odstotka stanarin. Minuli teden še ni bilo izračunana, koliko znašajo subvencije zdaj (stanarina je skupno večja za 125 odstotkov), gotovo pa se je skupni znesek povečal za več, kot so se podražile stanarine.

J. PRIMC

CESTO RAZŠIRJAJO — Vojaki že dva meseca razširjajo cesto med Kužljem in Mirtoviči. Delo lepo napreduje in ga bodo končali do roka, se pravi čez mesec dni. Ta cestni odsek, dolg okoli 7 km, bo nato asfaltiralo cestno podjetje za Reke. Tako bo končno le asfaltirana vsa cesta med Brodom na Kolpi in Osilnicu. Res pa je tudi, da je ponekod stari asfalt že zelo slab in bi bilo ceno, predvsem skozi naselja na hrvaški strani Kolpe, potrebno spet preliči z asfaltom. Na fotografiji: vojaki vrtajo, da bodo zaminirali skale, saj je bila doslej cesta v kanjonu Kolpe zelo ozka. (Foto: J. Prime)

»Noga« za 49 brežiških »občinarjev«

Delegati sprejeli predlog nove sistemizacije v brežiški občinski upravi

BREŽICE — Delegati brežiške občinske skupščine so že na svoji drugi seji zahtevali, da se zmanjša občinski upravni aparat in da se delo v občinski upravi racionalizira. Oblast se je takoj lotila dela in v skladu s tem predlogom pripravila predlog sistemizacije, ki so ga delegati v četrtek na seji občinske skupščine tudi sprejeli.

Podobne predloge je bilo slišati v občini že večkrat in ne samo v brežiški, vendar je vedno ostajalo le pri predlogih, nihče pa ni resno zagrizel v to kisljo jabolko. Zdaj se mongi čudijo naglici, s katero se v brežiški občini lotevajo racionalizacije, nekatere pa je, tako se zdi, v celoti presenetila. Slednji so morali biti v resnici nadvse naivni, saj so tako »čiščenje« občinske uprave v strankah napovedali že med predvolilnim bojem.

Sicer pa, zakaj bi sploh bili presenečeni nad tem prepotrebim ukrepom? Podpredsednik brežiškega izvršnega sveta Bojan Petan je povedal, da je bilo še do pred desetimi leti v občinski upravi zaposlenih manj kot 100 upravnih delavcev. »Posebej moram poudariti, da se te naloge nikakor ne lotevamo brez temeljite strokovne presoje,« pravi Petan. »Pri izvršnem svetu smo za te naloge ustanovili posebno delovno telo, ki se je posvetovalo s svetovalnimi organizacijami in institucijami. Šele potem smo pripravili sistemizacijo, ki nam bo omogočila, da bomo zaposlenost od sedanjih 146 delavcev zmanjšali na 97 delavcev. To je po mojem mnenju maksimalno znižanje števila zaposlenih, ki bo imelo tudi močan odmev v širšem slovenskem prostoru. V zadnjem času nas večkrat kličejo in nas prosijo za informacije. Vendar vse skupaj ne bo imelo pravega učinka, če ne bomo racionalizirali sistema v celoti. Mi že imamo v načrtu, da pritisnemo na republiške upravne organe za zahtevo za deregulaci-

jo. Vedeti moramo namreč, da je tolikšno zaposlenost v upravi povzročal sistem sam.«

Razumljivo je, da je nova sistemizacija povzročila med občinskimi uradniki veliko hude krvi, ki pa je bila posledica slabe obveščenosti in pa govorice. Vendar je bilo iz občinskih virov slišati, da nikakor ne gre za lov na čarovnice oz. na pristaše prejšnjega režima. Osnovni kriterij bo strokovna izobrazba. K temu pa je treba dodati, da bodo presežku delavcev po zakonu o državni upravi izplačevali 80 odst. plače še 14 mesecev po izgubi dela. Poleg tega jim bodo seveda izplačevali odpravnine, dokupovali leta, pomagali pri odpiranju obrti itd.

J. SIMČIČ

PLAZOVI — Delavci ljubljanskega Geološkega zavoda so ob cesti Orehovo — Breg zvrtili več vrtn, da bi ugotovili nevarnosti plazanja zemljišča proti magistralni železniški progi oz. Savi.

Demos privil finančno pipo

Demos je v krški občinski skupščini uspel z amandmajem za še dodatno zmanjšanje prispevnih stopenj

KRŠKO — Koliko razprav in koliko papirja je že bilo popisane zaradi višine prispevnih stopenj v krški občini, ne bo mogoče nikoli natančno ugotoviti. Vendar pa od vseh dosedanjih razprav ni bilo nobenega haska, prav tako pa ni na zadnjem zasedanju občinske skupščine propadel tudi amandma Demosa (ki je terjalo občutnejše znižanje prispevnih stopenj od splošno veljavnih usmeritev), in to nikjer drugje kot v zboru združenega dela.

Da so se v zboru združenega dela odločili proti amandmaju, je razlog v tem, da v njem sedi večina predstavnikov iz družbenih dejavnosti. Če bi glasovali proti Demosovemu amandmaju, bi glasovali tako rekoč proti svojim interesom. Vendar pa srž zgodbe o prispevnih stopenjah za družbene dejavnosti ni ravno v tem, kako so glasovali v zboru združenega dela. Proti takemu znižanju prispevnih stopenj so bili, denimo, tudi v strokovni službi komiteja za družbene dejavnosti na občini. Vlasta Zupančič, analitičarka v občinskem komiteju za družbene dejavnosti, je dejala, da so glavni del stroškov v družbenih dejavnostih pravzaprav plače.

Po drugi strani pa vlada med ljudmi prepričanje, da bodo imeli sedaj višje plače. »Sploh pa bo sedaj treba uvesti vseh vrst participacije, saj družbene dejavnosti s tem denarjem ne bodo zmožne izvesti programov. Šol ni mogoče kar preprosto zapreti,« meni Zupančičeva. V javnosti se tudi že marsikaj sliši, med drugim celo to, da si nekateri nabavljajo vitaminske napitke na recept, da jemljejo celo zdravila na zalogo itd. »Sploh pa lahko rečem, da je bila prispevna stopnja v krški občini že doslej med najnižjimi v Sloveniji. To pa seveda ne gre v korak z našimi težnjami in potrebami.«

Silvo Mavsar iz krškega Demosa pa meni, da se je o vsem doslej samo govorilo, nihče pa ni nič ukrenil. Resda je sedanja omejitev sprejeta bolj na pamet, ampak nekje je treba začeti. Po Mavsarjevem mnenju so še rezerve v strokovnem delu. Seveda bodo morale ustanove same ugotoviti, kaj jim je ukreniti. Kljub vsemu je treba reči, da gre za malenkostne razlike med predlogom strokovnih služb komiteja družbene dejavnosti in amandmajem Demosa. V prvem primeru bi prispevna stopnja znašala 8,91 odst., v drugem pa 7,77 odst. Tako telovadbo s prispevnimi stopnjami smo tudi že doživeli. Očitno bo poleg nje potrebna še sprememba miselnosti.

J. S.

Predsednik prisega na poštenost

Novi krški izvršni svet bo mesec dni prevzemal delovne dolžnosti

KRŠKO — Predsednik novega krškega izvršnega sveta inž. Franc Černelič doslej ni bil kdove kako znan v političnih krogih, vendar ni mogoče reči, da je prišel na čelo krške vlade kot popoln zelenec. V gospodarstvu, kjer je doslej ves čas deloval, je prebrudil pot od vajenca do direktorja, od delavca do inženirja.

O vsem tem govori Černelič izredno preudarno in trezno, tako, kot se je tudi odločil za novo delovno dolžnost: »O prevzemu te niti najmanj lahke naloge sem kar nekaj časa premišljal, na koncu pa sem se odločil zanjo predvsem zaradi tega, da umirim ozačje, ki je bilo v Krškem že kar naelektrano. Torej lahko rečem, da se za to funkcijo nisem odločil niti zaradi tega, da bi dobil službo, niti zaradi kariere.«

Temeljna vodila pri delu in v življenju so zanj poštenost, delavnost in pa red; sam zase pravi, da zna biti tudi zelo oster, kadar sodelavci ne opravijo dela tako, kot so se dogovorili. Sicer pa velja

za komunikativnega človeka, ki mu niti javno govorjenje niti družabni stiki ne povzročajo nobenih preglavic.

Kljub temu da se je predsednik izogibal določni izjavi, kaj lahko pričakujemo od nove občinske vlade, nam je vendarle uspelo izvedeti, da se namerava posvetiti racionalizaciji občinske uprave. Ta naj bo tudi po njegovem mnenju po meri ljudi in naj služi njihovim potrebam. Kar pa zadeva ekonomsko politiko, meni Černelič, da bo pač treba prisegati na trg oz. se nanj navaditi. »Mi se kot vlada ne nameravamo vmešavati v gospodarstvo, pa tudi ne v to, kdo bo na čelu posamezne gospodarske organizacije.« Tako stališče zagovarja Černelič morda tudi zato, ker je sam strankarsko neopredeljen, hkrati pa priznava, da bi brez podpore Demosa ne bil niti mandatari niti predsednik izvršnega sveta.

V sredo 1. avgusta bodo predsednik Franc Černelič in predsedniki in sekretarji komitejev in sekretariati tudi uradno nastopili dolžnost. V svetu, ki je kulturno in civilizacijsko na višji razvojni stopnji, imajo nove vlade 100 dni miru, šele potem od njih zahtevajo prve rezultate. Tako bo bržkone veljalo tudi v krški občini, čeprav predsednik Černelič pristaja na kakšno pikro novinarsko vprašanje že tudi pred tem rokom, pa tudi s pošteno in dobronamerno kritiko si je na ti.

JOŽE SIMČIČ

Franc Černelič

Za boljše življenje in lažje delo

Na Impoljci z naložbo izboljšujejo življenjske razmere oskrbovancev in delovne pogoje delavcev — O bolnikih z aidsom ne vedo ničesar

IMPOLJCA — »Delovni program zavoda ni popolnoma nič spremenjen, odkar smo se lotili naložbe. Investicija je bila načrtovana v programu naložb socialnih zavodov Slovenije, in sicer v obdobju 1986 — 1990 iz sklada skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja Slovenije, ki sofinancira izključno socialne zavode za varstvo starejših oseb.« je povedala Milka Cizelj, direktorica Doma upokojencev in oskrbovancev Impoljca.

Podobno kot že zadnjič, ko smo jo pobarali, če kaj ve o govoricah, da bi Impoljca postala republiški zavod za bolnike z aidsom, ki je Cizeljeva za Sevniške paberke odločno zanikala, da bi bilo v teh govoricah trohica resnice, je to storila tudi tokrat. Izrazila je željo, da o tem ne bi več pisali, kajti na Impoljci naj bi šele zdaj iz časopisa zvedeli za taka ugibanja in jih zato seveda niti ne morejo resno obravnavati.

Namen našega obiska pri direktorici zavoda, v katerem je 250 oskrbovancev (pravzaprav se je v zadnjih letih število upokojencev močno povečalo, tako da jih je zdaj že okrog dve tretjini in 91 zaposlenih delavcev), je bil torej predvsem predstaviti razvojna prizadevanja zavoda. Cizeljeva je povedala, da je kot direktorica zavoda s kar 4 enotami (poleg te na Impoljci so še domovi upokojencev v Brežicah, Krškem in Sevnici) v specifičnem položaju, pri tem delu je potrebno obilo usklajevanja, poročanja o delu zavoda; je predsednica komisije za razvoj posebnih socialnih zavodov pri republiškem komiteju za zdravstvo in socialno varstvo. Na njenih pletih je seveda tudi vodenje naložbe, čeravno so ji v pomoč sodelavci in gradbeni odbor.

»Predstavniki skupnosti socialnih zavodov, SPIZ Slovenije in republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo so se prepričali, da je naš zavod potreben temeljite sanacije, ker so bile zelo slabe stanovanjske razmere oskrbovancev ter delovne razmere delavcev. Skupaj smo lahko ugotovili, da je bil to vedno po standardu eden najslabših zavodov v Sloveniji. Impoljca ima specifično populacijo glede na to, da so to mlajši upokojenci, ki so predvsem psihiatrični bolniki. Torej imamo lažje duševno in

GNEČE NI — Na sevniskem kopališču letos ni pretirane gneče, kljub temu da prihajajo semkaj na kopanje celo Mirenčani in Trebanjci, pa tudi iz drugih bolj oddaljenih krajev. V nedeljo je bil letos rekorden obisk, okrog 1000 kopalcev.

Prikolice popravljajo

Vrhunec sezone za popravilo prikolic je maja in junija

BREŽICE — Vodja servisa za prikolice Adria in poslovalna trgovina z rezervnimi deli v Brežicah Franc Lesar je povedal, da so vrhunec sezone doživeli aprila in maja. Vendar jim tudi sedaj sredi turistične sezone ne manjka dela in po vsej verjetnosti ga bodo imeli do konca leta več kot dovolj.

V sedmih letih obstoja so v tem servisu popravili vsaj 3500 prikolic in avto-

domov, letos pa so jih tudi že 500. Če k temu prištejemo še delo v trgovini z rezervnimi deli, potem je dela za 13 zaposlenih v resnici več kot dovolj. »Ko so drugi stavkali, smo pri nas delali. Pa drugače niti ni moglo biti, saj je nekaj naših delavcev z dvema avtomobiloma kar precej časa na terenu v Istri in Dalmaciji,« je povedal Lesar, ki vodi servis že, odkar obstaja.

Prav v zadnjem času opažajo tudi v servisu, da kupna moč pada. Zdjaj se ne zgodi tako redko, da sindikalisti za svoje prikolice rezervni del samo kupijo, popravijo pa jo sami. Če bi znali uporabniki teh prikolic tako čuvati še sindi-

Franc Lesar

kalno lastnino, bi imeli v servisu precej manj dela. Tako pa ugotavljajo, da nekateri pripeljejo prikolice v precej slabem stanju. Ta ugotovitev velja tudi za tiste prikolice, v katerih imajo gospodarske organizacije bifeje.

»Nad oskrbo z rezervnimi deli se ne moremo pritoževati niti mi niti naši kupci. Večina rezervnih delov je v skladu, včasih pa se tudi zatakne. Tako smo imeli težave, ko smo kar 8 mesecev čakali na ključavnice za starejši tip prikolic. Vendar se lotimo vsake prikolicke ne glede na njeno starost. Tako je bilo tudi, ko je k nam neki Nemec pripeljal čez 20 let staro prikolico Adria,« je povedal Lesar.

J. S.

Ljudje so veseli pomoči

Vodstvo in taborjani so našli stik z domačini

ZABUKOVJE — Socialni tabor v Zabukovju nad Sevnico je, kot smo poročali v prejšnji številki, nadvse uspel. Tega, žal, ne bi mogli reči za podoben tabor v Črnomlju, kjer niso tako zavzeto pripravili programov dela in pomoči predvsem ostarelim ljudem na osamljenih kmetijah. Sicer pa preberimo tri zanimive izjave o teh in drugih primerjavah oziroma vtisih.

NATAŠA DERGANČ, namestnica taborvodkinje, doma iz Straže: »Ker smo tabor v Črnomlju, kjer sem bila taborvodkinja, zaradi pomanjkanja ustreznih programov že po dveh tednih zaključili, sem se zadnji teden tabora RKS pridružila taborjanom v Zabukovju. Moram priznati, da je bilo vsem taborjanom v pravo zadovoljstvo, meni pa

RKS: »Res prijetno presenečeni smo bili, kako lepo so Zabukovljani in tudi Sevnčanji sprejeli naš tabor kot za svojega. Prihodnje leto bi morebiti kazalo še okrepiti zdravstveno enoto, da bi »prečesala« obširen teren v teh hribovih. Vse več ljudi je potrebnih pomoči. Znova moram poudariti, da so dobro pripravljene programe v zabukovju celo presegli, medtem ko Črnomaljši niso pokazali nobenega zanimanja, še več — v tamkajšnjem zdravstvenem domu so nam zaračunali sleherni kilometer in urol!«

Herta Štuflek

DUŠAN JANC, kadet, doma iz Seničnega pri Trzinu: »Razlika med podeželjem pri nas na Gorenjskem in tod na Kozjanskem je velika. To lahko povem, kajti poznam naše kmetije; včasih pomagam pri kmečkih opravilih tudi pri stari mami, zato mi ni bilo nobeno delo pretežko. Moram dodati še tale vtis: v teh revnih odročnih krajih bi ti ljudje dali še tisto malo, kar imajo, nisem pa prepričan, da bi bilo tako tudi pri nas!«

P. P.

Nataša Derganč

še zlasti, ker sem se lahko prepričala, kako velika je kakovostna razlika med zabukovskim in črnomaljskim taborom, oz. če je delo dobro organizirano in te domačini lepo sprejmejo. Zato mislim, da res nima nobenega smisla ljudi posiljevati s čimerkoli, tudi s socialnimi tabori! Ako so pri sevniskem odboru Rdečega križa, pri centru za socialno delo, v zdravstvenem domu, v zabukovski krajevni skupnosti pa še številni drugi ljudje pokazali, da si želijo podoben tabor še prihodnje leto, jim to kaže omogočiti.«

HERTA ŠTUFLEK, strokovna sodelavka republiškega odbora

Dušan Janc

Milka Cizelj

Števílo oskrbovancev v novem delu zavoda na Impoljci se ne bo bistveno povečalo, zato pa bodo imeli na voljo mnogo več prostora kot doslej, ko so »koraj hodili drug po drugem. Prva faza izgradnje je bila končana že spomladi letos, naslednja faza bo, kot zagotavljajo Gradisovi delavci, končana v roku prihodnjega pomlad, celotna zgradba pa naj bi bila zaokrožena spomladi 1992. Za etapnost gradnje so se na Impoljci odločili zaradi manjših težav s financiranjem naložbe kot tudi in predvsem zaradi oskrbovancev. Zato njihova števila med gradnjo ni bilo treba skrbeti.

v sobah še po 11 oskrbovancev, je ta, da oskrbovanci nimajo dovolj prostora za dnevno gibanje, za dnevne aktivnosti in terapijo. Nova zgradba bo ogromna pridobitev, saj bo kar 6000 kv. metrov uporabnih površin,« je poudarila Milka Cizelj.

P. P.

Sevniški paberki

POMETANJE — Delavcem sevniskih podjetij ni povsem jasno, za čemu sta se njuni novoprejeti direktorici in direktorju mandata sila zagnano lotili pomladi okoli in notranjišče tovarn. Pomanjkanje, da nimajo nič zoper red in čistost, čeprav bi kdo lahko tudi tako razumel pomisleke. Sprašujejo se le, če ne bo pravo vihtenje metel zametilo kakšne menbenje vsebine za usodo podjetja.

ALKO — Nobene bojazni ni, da navkljub krizi in suši v žepih Slovene neverili lepi tradiciji, da radi srkajo kakšen požirek kačje sline. Zmogli bi nekaterih ljubiteljev alkoholnih hlapov presegajo vse meje razumnega, saj nekaj zadnjih primerih sevniski miliči pomočjo »pojoče traviče« izmerili smrtonosne doze, tudi nad 4 pro alkohola!

POPRAVEK

V poročilu s seje sevniske občinske skupščine, ki je bila 11. julija, je novinar v prispevku »Sevnčanji so dobili novo vlado« pomotoma zapisala, da bo v vsem sevniskem izvršnem svetu skrbelo za zdravstvo in socialno varstvo Rdečega križa (pravilno je, da bo to delal direktor pri Sevnici), medtem ko bo Novšak v sevniski vladi določen za urejanje prosturbanizem in ekologijo, hkrati pa bo kot doslej poklicni predstojnik občinske geodetske uprave. Prizadetim in bralecem za pomoto opravičujemo.

Uredništvo

Zanimanje za Trubarjevino

Trubarjeva domačija na Raščici je vse bolj obiskana — Postaja kulturno-gostinsto-turistično-rekreativno središče

Ob 600-letnici rojstva Primoža Trubarja je v njegovem rojstnem kraju Raščici blizu Velikih Lašč zaživel projekt, imenovan Trubarjeva domačija. Gre za vrsto avtentičnih starih zgradb, ki predstavljajo čas, v katerem je živel veliki mož slovenske pisane in govorne besede. Čeprav delo na projektu ne poteka po pričakovanih, vseeno ne stoji na mrtvi točki, predvsem po zaslugi KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč. Zdi se, da je bil narejen prvi

Gostje si lahko ogledajo obnovljeni mlin, kjer je urejena spominska dvorana, potem je tu 250 let stara žaga venecijanka, pa kašča in skedenj s hlevom in kletjo, ki je urejena v gostinski lokal. V skedenju je prostor za umetniške razstave, klubske večere in podobna srečanja, prostor, ki mu pravimo 'glajta', pa bi se dal urediti v prodajalno umetnin. Ogled Trubarjevine popestri video prikaz.

Vendar poleg ogleda Trubarjeve domačije gostje lahko tu uživajo tudi v kopanju v potoku, v čolnarjenju, lahko se ukvarjajo z ježo ali se popelejo s kočijo. Zanimiva je Trubarjeva krožna pot, ki je primerna tako za peščenje kot za vožnjo s kočijo. Vse skupaj ustvarja prijetno okolje, ki je primerno tudi za priložnostne proslave, poslovna srečanja in podobno.

Žužek je povedal nekaj tudi o nadaljnjih načrtih. V KUD Primož Trubar in Turističnem društvu Raščica imajo precej zamisli, ki jih bodo skušali uresničiti. Razmišljajo o gradnji dveh ali treh teniških igrišč, pogoji so odlični tudi za postavitev kampa, razviti želijo kmečki turizem, ki bi v zibelki slovenske kulture gotovo imel poseben čar, še posebej, ker je okolica polna znamenitosti, od gradu Turjaka, Taborske jame, Grmade, Kureščka, Nove Štifta do Velikih Lašč in Podsmreke.

Raščica je po zaslugi vseh, ki si prizadevajo za njen turistični razvoj, in zaradi kulturnih prireditev, posebej likovnih razstav, dobila svojevrsten sloves, ki ga potrjujejo tudi kolone osebnih vozil in avtobusov, ki prihajajo v to lepo dolino od vsepovsod.

z gosti, ki so se nedavno odzvali povabilu, trebanjski pevci v teh dneh nastopajo na prireditvi ob Jadranu. Kot se je zvedelo, se bodo Komornemu zboru pridružili še člani Pihalnega orkestra iz Trebnjega.

Janez Žužek

korak tudi z otvoritvijo gostinskega objekta, ki so ga ponudili pravemu človeku — Janezu Žužku iz bližnje Dvorske vasi. Objekt je v notranjosti okusno uredil in s tem privabil številne obiskovalce Trubarjeve domačije.

»Vsi, ki se odločijo, da bodo obiskali Raščico«, pravi Žužek, »lahko tu doživijo resnično zadovoljstvo. Trubarjeva domačija je poleg kulturnega tudi gostinsto-turistično-rekreativno središče. Upam, da se bo v kratkem razvilo tudi v športno središče, saj ima za to vse možnosti.

PEVCI GOSTUJEJO OB MORJU

REBNJE — Komorni zbor iz Trebnjega je povabil v goste pevce iz Američa na Češkoslovaškem. Skupaj

Tone Jakše Milan Markelj

siljiva glasba z vrha hriba je potihnilo sva nadaljevala pot ob potoku. Nikakor pa ni potihnilo tisto, je bučna glasba iz neznanega videnja prebudila, namreč mučen vtis, da del Dolenjske kar preveč načičkan ikendi. Kamor se ozreš, da je le bolj sojnja reber in z nje lep razgled, že gledaš, kako čepi po strminah cela jandanic oziroma vikendov, kot je bolj no povedano. Naj bo strmina še tako ita in še tako odmaknjena od potov, je si jo bodo ukrotili, napeljali pot do tako odmaknjene kotička, samo da to lahko postavili svoj vikend in tam tako je večina prepričana — uživali v nem razgledu, čisti naravi in rekreativnem delu.

Okolica znoja, časa in denarja gre za te nabene podvige! Težko je verjeti, da mnogi ljudje res toliko dali na svoje do počutje in toliko skrbeli za zdravo življenje. Obsedenost — saj temu ni more reči drugače — z gradnjo vikendov dolenjskih hribov ima najbrž korene drugje, nekaj drugega nagiblje ljudi k zrtvovanju časa in sredstev. Živimo še vedno v družbi, ki ji ni more reči bogata. Večina podatkov celo kaže, da smo v tem delu sveta pravzaprav revna družba. Toda če bi človek šel po številu vikendov, bi Dolenjske glasil za prebivalce dežele obilja. Zanimivo je pogledati podatke, ki jih obiskoval geograf Anton Gosar in jih obdelal študija Počitniška bivališča na Dolenjskem. Po podatkih popisa iz leta

1984, ko so zbirali tudi podatke o »stanovanjih za počitek«, se je novomeška občina znašla na vrhu tovrstnega seznama vseh slovenskih občin. Takrat so popisovalci v novomeški občini našli 1343 počitniških bivališč. Na drugem mestu je bila trebanjska občina, na tretjem pa brežiška. Dolenjska je torej občutno vodila pred drugimi pokrajinami v Sloveniji. Zanimivo je, da je na lestvici poprejšnjega popisa iz leta 1974 novomeška občina bila na četrtem mestu. Se pravi, da je bila že takrat uvrščena zelo visoko, potem pa je vse druge občine močno prehitela. Zasluga za takšen vikendarski razvoj gre predvsem preurejanju starih zidanic in vikendov in seveda gradnji novih zidanic, ki pa zvečine niso zgolj in samo zidance.

Podatki za krajevne skupnosti novomeške občine iz leta 1984 kažejo, da je največ vikendov v krajevnih skupnostih Žužemberk, Dolenjske Toplice, Otočec in Šmarjeta. Lešniška dolina z Grčevjem in Trško gorjo je veliko pripomogla, da se je otoška krajevna skupnost uvrstila tako visoko. Razcvet vikendarstva pa je bil žal v tem delu novomeške občine povezan s propadanjem podeželskega sveta in odseljivanjem prebivalstva.

Gradnja počitniških bivališč je spreminila podobo številnih podeželskih območij, najbolj vidne pa so te spremembe prav v panoramskih legah dolenjskih gričev in hribov. Dolina Lešnice in njeno jugozahodno pobočje s Trško gorjo ter severovzhodno z Grčevjem je kar lep primer. O Trški gori ni da bi govorili, po spreminjanju pa jo dohiteva že tudi Grčevje, kjer vikendi rastejo kot gobe po dežju. Ali dolina z njimi kaj pridobiva ali nepopravljivo izgublja, pa je vprašanje, na katero imamo zaenkrat hudo različne odgovore.

SKRITA PRED NAPREDKOM

Dolina je kot podolgovata latvica varno spravljena med trškogorsko hribovje in Grčevje, na severu jo čuva Radulja, na jugu pa strma skalnata terasa, na kateri ždi Stari grad. Popotnik, ki ga pot vodi po glavnih prometnih poteh ob Krki, doline sploh ne opazi, tako je skrita. Svoj čas, ko so po dolini Krke divjale roparske horde, je morda dolina užila nekaj več miru kot drugi kraji prav zaradi svoje skritosti. morebitne plenitelje pa je od podvigov odvrčal tudi Stari grad, ki s svojim mogočnim zidovjem čuva vhod v dolino.

ZANIMIVA PREGLEDNA RAZSTAVA — Slikar Stojan Zafred iz Divače se je v Dolenjski galeriji predstavil kot zanimiv likovni ustvarjalec. Na sliki: Jože Matijević (povsem levo) je orisal življenje in ustvarjalnost slikarja Zafreda (na vozčku), tržaški kitarist Igor Starc (na sliki povsem desno) pa je zaigral nekaj izbranih skladb za kitaro.

Ustvarjalnost, ki zmaguje

V Dolenjski galeriji odprli pregledno razstavo slikarja Stojana Zafreda — Stopnje umetnikovega razvoja

NOVO MESTO — V Dolenjski galeriji so v petek, 27. julija, ob 8. uri zvečer odprli pregledno razstavo del slikarja Stojana Zafreda iz Divače. Kulturno razpoloženje je z izbranimi skladbami za koncertno kitaro ustvaril tržaški kitarist Igor Starc, o slikarjevi življenjski in umetniški poti pa je spregovoril umetnostni zgodovinar Jože Matijević.

Za dojetje in polno občutenje umetniških stvaritev ni nujno poznavanje življenjskih ali drugih podatkov o avtorju. V primeru Stojana Zafreda

KAPELICA — Ob cesti od Dvora proti Žužemberku je »čez noč« zrasla prelepa kapelica. Prvotno je kapelica stala bližje cesti. Vaščani iz Mačkova so jo skupaj z g. župnikom Nemaščičem in drugimi ljudmi, ki imajo smisel za kulturno in zgodovinsko dediščino, zgradili po ohranjenih fotografijah. Tako so poravnali krivico in napako, ki jo je po končani vojni tedanjim krajevnim odborom prizadejal tej kapelici in številnim drugim objektom, značilnim za podobo te dolenjske pokrajine. (Besedilo in foto: S. M.)

pa je vsaj en življenjski podatek pomemben, in sicer ta, da je slikar že od svojega 19. leta, ko se je hudo ponesrečil, priklenjen na invalidski voziček. Njegovo življenje se je od usodnega leta 1970 povsem spremenilo. Svojo življenjsko energijo je usmeril v likovno izražanje, ki ga je prerodilo in osvobodilo. Kot težak invalid, ki je primoran, da slika s čopičem v ustih, je seveda tehnično slikanje mogel obvladati le z izjemno zavzetostjo in predanostjo. Pod mentorstvom akademske slikarke Seke Tavčar je osvojil solidno likovno znanje in ga nato v samostojnem delu poglobil in ustvarjalno uporabil.

Razstavljene slike — gre za olja — nudijo gledalcu zanimiv pregled slikarjeve rasti, ki jo določajo tri stopnje. Za prvo je značilen realizem v slikanje vedut, tihožitij in po naravi prirejenih motivov, zaključuje pa se z dognano izdelanimi motivi kraske bivalne arhitekture. Sledi stopnja, za katero je značilna temeljita motivna preobrazba; umetnik slika kaotični svet nadrealističnih prividov in sanjskih blodenj. Nato pa preko kratke prehodne faze z značilnimi dipthi priide v svojo zrelo in morda slikarsko najbolj dovršeno stopnjo, ki jo predstavlja ciklus slik Tkiva.

Ob razstavi je izšel katalog z barvnimi reprodukcijami izbranih slik in spremnim Matijevićevim besedilom. Izdali so ga trebanjski ZKO in CID, Dolenjski muzej in ZKO Sežana ob podpori več slovenskih delovnih organizacij.

M. MARKELJ

Rogenrol dalje

Režiser Robar nadaljuje snemanje vznemirljivega filma

NOVO MESTO — Po krajšem zastoju pri snemanju dokumentarnega filma Rogenrol, do katerega je prišlo zaradi pomanjkanja denarja, kamere spet tečejo.

Režiser in scenarist Rogenrola Filip Robar je ta vznemirljivi film, ki bo govoril o pobjohih domobrancev, civilistov in drugih takoj po koncu vojne, začel snemati kot dokumentarec za slovensko televizijo. Med samim snemanjem se je problematika, ki jo film obdeluje, uvrstila med osrednje teme, ki vznemirjajo in zanimajo najširšo javnost, zvrstili pa so se tudi dogodki, ki jih je Robar moral posneti zunaj predvidenega obsega filma.

In tako so bila že tako skromna sredstva hitro porabljena. Republiški komite za kulturo je odobril dodatna sredstva, ki Robarju omogočajo, da bo film posnel do konca. Film bo, kot pravi režiser, dokončan novembra in bo morda še isti mesec tudi na rednem sporedu slovenske televizije.

KRES NA BELTINSKEM FESTIVALU

BELTINCI — Prejšnji teden je v Beltincih pod geslom Pesem in ples družita narode potekal 20. festival folklorne. Na vabilo organizatorja KUD Beltinci se je odzvalo okrog 400 folkloristov iz Madžarske, Italije, Češkoslovaške in Jugoslavije, med njimi tudi člani novomeške folklorne skupine Kres. Novomeška skupina se je občinstvu predstavila v nedeljo, 29. julija, na osrednji prireditveni dan, ko so se sodelujoči predstavili v sprevedu nekaj izbranih skupin, med njimi tudi Kres, pa je nastopila na popoldanski prireditvi.

30 LET OHRIDSKEGA POLETJA

OHRID — Festival Ohridsko poletje praznuje letos 30-letnico obstoja. V treh desetletjih je Ohrid z okolico gostil številna velika imena jugoslovanske in svetovne glasbe ter mnoge gledališke umetnike. V programu festivala so glasbeni koncerti in dramske predstave. Letos je od slovenskih glasbenikov na jubilejnem Ohridskem poletju nastopil ansambel Slovenicum, v posebnem programu mladih umetnikov pa je sodeloval saksofonist Matjaž Dervenšek. Slovenske barve na festivalu uspešno zastopata še Vito Taufer in Dane Zajc.

M. MARKELJ

kultura in izobraževanje

Jeseni nova skupina

SEVNICA — »Zaradi nesporazumov oziroma žalitev sem konec lanskega leta po skoraj štirih letih odstopil kot predsednik SNP (Slovensko-nemško prijateljsko društvo) Ljubljana v Essnu. Poglavitni povzročitelj teh zdrah, zaradi katerih so iz društva odšli skoraj vsi Slovenci, je bivši podpredsednik društva, ki ga tri mesece sploh ni bilo v klubske prostore, zdaj pa je postal novi predsednik SNP. Res mi ni bilo lahko, ko sem se odločil za ta korak. V teh letih sem vložil v društvo najmanj 16.000 DEM. Toda ko sem ocenil, da ni bilo prave podpore pri razčiščenju nepravilnosti v delu SNP oz. so medsebojni odnosi padli na nizko kulturno raven, sem zmogel tudi to,« nam je še zmeraj vidno prizadet pripovedoval Alojz Jazbec, doma iz Sevnice.

SNPD Ljubljana v Essnu je pod njegovim vodstvom pridobilo od mestnih očetov lepe klubske prostore, kjer so se naši zdomci pogosto sestajali med seboj in tudi z Nemci. Za delo kulturnih skupin, zlasti razvite folklorne, se je tudi nudilo več lepih možnosti. Jazbec tudi sam pleše pri folklorni skupini odraslih,

Alojz Jazbec

po že omenjenem sporu pa namerava jeseni v Dortmundu ustanoviti novo folklorno skupino Slovenija. V njej bodo lahko sodelovali vsi, ne glede na narodnost. P. P.

KJE SO TISTE STEZIGE?

Lepa je Lešniška dolina! Že prej, ko sva se spuščala z Golušnika, sva opazovala, da je vsa v cvetju. Ugotovila pa sva tudi, da drevje tu cveti nekoliko prej kot v okolici novega mesta. Domačini so povedali, da imajo v svoji dolini res bolj miho podnebje. Toča poredkoma sklesti pridelek in tudi zmrazal je redka.

Ker stvarnik do Lešniške doline ni bil prav radodaren, ko je delil plodno zemljo — zvečine je zemlje malo, in to slabe — je ljudem za vsakdanji kruh dal primerno lego za sadno drevje in vinsko trto, obilo pa jim je nasul lepote. Na pobočjih Grčevja rastejo trte že od nekdaj, kraji so poznani po suhem sadju in orehih. Ljudje so pač trli revščino, v srce pa sta jim vlivala veselje domača vinska kapljica in čudoviti razgled, ki so ga uživali iz svojih vinogradov po dolini Krke in po pobočjih Gorjancev. Ko so drugje že rasle zidane hiše s pravo opeko, so v razpotenjenem Gorenjem in Dolenjem Grčevju stale še mnoge hiše s slamnatimi strehami. In kot je pravilo, s trdim življenjem in počasnim prihajanjem tako imenovanega napredka so v Lešniški dolini dolgo ohranjali nekatere stare običaje: ob kresu so kurili grmade, ob porokah so voglarili in delali kamelo za v svate.

Nekdaj so se ob Lešnici vrtela tudi mlinska kolesa. Bilo jih je štiri ali pet. Niso bili sicer veliki in z več mlinskimi kamni, kot so bili mlinci ob Krki in drugih po mlinarstvu znanih vodotokih, so pa le mleli in peli svojo pesem ter dajali vsakdanji kruh mlinarskim družinam. Ko je napredek zakoral tudi v dolino Lešnice in je nagnal ljudi v tovarne in s skope zemlje ter bornih koč v mesta in večja dolenjska naselja, so utihnil tudi mlinci.

GRAD IN JAMA SMRTI

Pot po dolini se konča pri strmi skalni terasi, na kateri že stoletja počiva varuh doline Stari grad. Zgodovinarji pravijo, da je na tem mestu že v predzgodovinskem času bilo gradišče. Vsekakor je položaj strateško pomemben, zato ne bi čudilo, ko bi se izkazalo, da je res tako.

Grad naj bi stal na tem mestu že v 9. stoletju, kot zatrjuje Breckerfeld. V kostanjeviških listinah je omenjen leta 1300 kot last pl. Altenburgov. Leta 1350 je Jakob pl. Altenburg prodal grad Ortenburžanom, za njimi pa so ga v 15. stoletju podedovali Celjani, ki so grad prodali Obračanom. Ko je ta rod s poslednjim pčtomcem Krištofom izumrl, je gospostvo pripadlo Janezu Juriju pl. Hohen-

wartu. Leta 1635 je grad pripadel Bartolomeju baronu Valvasorju, očetu našega slavnega polihistorja Janeza Vajkarda, vendar stari Valvasor lastnine ni dolgo užival, prodal jo je naprej za 32.000 goldinarjev. Lastniki so se še nekajkrat zamenjali, cena gradu pa je rasla (ali pa so že takrat poznali inflacijo), saj je Ferdinand Ernest baron Mordax leta 1696 kupil grad za 34.735 goldinarjev.

Potem pa je šla pot gradu navzdol. Baron Mordax je grad zamenjal za Impoljo in z doplačilom 16.000 goldinarjev v gotovini je grad prešel v last Volfa Konrada pl. Breckerfelda. Graščina je propadala in 30. avgusta 1764 je zadolženo posestvo prišlo na dražbo ter v last družine Margheri di Commandona. Usoda gradu ni bila naklonjena. Margheriji so se ga tako rekoč znebili leta 1934, ko so ga podarili konventu usmiljenih bratov iz Novega mesta. Tudi tem grad ni ostal. Prišla je vojna, Stari trg pa je bil deležen ognjene usode mnogih drugih dolenjskih gradov. Požgali so ga partizani.

V zvezi s Starim gradom je posebno zanimivo vprašanje, kam se je izgubil po vsej verjetnosti bogati grajski arhiv listin in drugih dokumentov, ki so se nabrali sčasoma na gradu. Kot piše Ivo Pirkovič, naj bi dragoceno arhivsko dediščino odpeljali grofje Margheriji na svoj grad Otočec, kjer je bil arhiv nekaj časa celo dostopen za ogled. Ker pa so baje enega od gostov nekoč zasačili pri kraji starih listin, niso arhiva nikomur več pokazali. Ali so stare listine zgorele v plamenih, ko so partizani požgali grad Otočec, ali pa jih je res odnesel že prej nek italijanski oficir v Italijo, se ne ve.

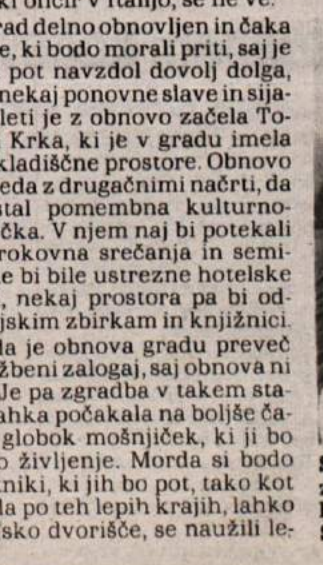
Danes je grad delno obnovljen in čaka na boljše čase, ki bodo morali priti, saj je bila njegova pot navzdol dovolj dolga, da si zasluži nekaj ponovne slave in sijaja. Pred več leti je z obnovo začela Tovarna zravil Krka, ki je v gradu imela nekaj časa skladiščne prostore. Obnovo je začela seveda z drugačnimi načrti, da bi grad postal pomembna kulturno-turistična točka. V njem naj bi potekali kongresi, strokovna srečanja in seminarji, urejene bi bile ustrezne hotelske zmogljivosti, nekaj prostora pa bi odstopili muzejskim zbirkam in knjižnici. Videti je, da je obnova gradu preveč zajeten naložbeni zalogaj, saj obnova ni dokončana. Je pa zgradba v takem stanju, da bo zlahka počakala na boljše čase in dovolj globok mošnjiček, ki ji bo vdihnil novo življenje. Morda si bodo takrat popotniki, ki jih bo pot, tako kot je naju, vodila po teh lepih krajih, lahko ogledali grajsko dvorišče, se naužili le-

pega razgleda z gradu po dolini Krke in Gorjancih. Midva si ga nisva mogla ogledati, razen od zunaj, saj so zasnila vhodna vrata zaklenjena z debelo verigo, pa še napis posebej opozarja, da je vstop strogo prepovedan. In tako ni bilo nič ne z razgledovanjem po gradu in ne po okolici.

Okolica gradu je precej zaraščena z drevjem in s ceste ni mogoče videti drugega kot gosto smrečje in nastlane smeti. Da se je nekdanj s ceste odpiral lep razgled po dolini, pa se le tu in tam lahko bolj zasluži, kot zares vidi. Sicer pa je najino pozornost zbudilo nekaj drugega.

Dolina Lešnice se prenavlja, namesto starih zgradb rastejo nove, veliko pa je novih zidanic in vikendov po okoliških pobočjih.

Stari grad je na pogled zelo markantna zgradba in prenekaterkrat je motiv ljubiteljskih fotografov in turistov. Škoda, da je dostop v grad zaprt.

pisma in odmevi

Sindikalni funkcionarji med čakajočimi

Skrb za odvečne delavce je najtežja naloga

KOČEVJE — Številni posamezniki v kočevski občini že ugotavljajo, da je reševanje presežka delavcev najtežja naloga, ki jo bo treba opraviti ob restrukturiranju gospodarstva, družbenih služb in drugih dejavnosti. Konec dogovorne ekonomije in različnih ideoloških predpostavk je ukinja pravico do trajne zaposlitve.

Lahko rečemo, da smo na tem področju odločno premalo osveščeni in da ni dovolj trajnih rešitev in da tudi ni tistih služb, ki bi bile kos vsem problemom, ki se že pojavljajo in ki jih lahko še pričakujemo na tem področju.

Kaže, da tudi sindikati na to niso pripravljani, saj je že konec junija zmanjkalo denarja za zaposlene delavce pri občinskem sindikalnem svetu. Ti bodo odslej prejeli denar iz sredstev za nezaposlene kot »čakajoči delavci«. Razprave o teh vprašanjih pa kažejo, da bi morali temu problemu pristojni posvečati več skrbi.

Voznikova olika

Med mnogimi sem bil prisoten na pogrebu Milene Čegovnik, ki je bil v ponedeljek, 23. julija 1990, iz vasi Podgora na pokopališču v Dol. Stražo.

Ko smo šli v sprejeto pri pokopališču, smo se vsi zelo zgražali nad voznikom avtomobila Z 128 rdeče barve, reg. številka NM 142-537, ki je bil tako nesramen, da je prehitel cel sprejeto, kljub temu da ga je nasproti stoječi tovornjak, ki je ustavljal, opozarjal s svetlobnimi signali, naj ustavi.

Spoštovani voznik, verjetno nisi vedel, zato ti povem, da smo šli v sprejeto za 30-letno mamico, ki je zapustila možu tri otroke, stare od 8 do 12 let, in je umrla zaradi zahrbtnih bolezni. Sprašujem se, kako bi bilo tebi, če bi se znašel v vlogi očeta teh otrok, upam, da ti ne bi bilo vseeno, če bi se znašel nesramen in prehitel cel sprejeto. Potrebno bi ti bilo počakati največ 5 minut, da bi šel sprejeto s ceste v vas, in potem bi lahko mirno odšel naprej.

Ce imaš kolikaj srca, upamo, kaj takega ne boš nikoli več storil.

JOŽE NOVAK

Vol in turizem

Za turistični dan plesalci, harmonikarji, skupina Videomeha in vol na raznju

OSILNICA — Na nedavnem turističnem dnevu v Osilnici je bilo spet živahno. Predstavilo se je KSD Kostel s skupino za izrazni ples in folkloro. Tudi letno je bilo ob tej priložnosti srečanje harmonikarjev »Vaška pokopališča«, nastopilo jih je 17 iz Slovenije in Hrvaške pa tudi 14-letni mladinec iz Trsta.

Naslednja zanimivost je bil ansambel Nika Zajca z Borisom Kopitarjem kot povezovalcem programa, ki sta poskrbela za zabavo in ples. Boris Kopitar, ki je skrbel tudi za smeh, si je privoščil sedanje razmere ob Kolpi in Čabranki, predvsem slabo makadamsko cesto, ki pa jo vojaki prav zdaj širijo in pripravljajo za asfaltiranje. Tako je med drugim zbedel, da Brod na Kupi pomeni tudi »nov avto kupi«, če si se nameni proti Osilnici. Nato pa se je spomnil vojakov, ki razširjajo to cesto, in dejal, da je vojake lepše videti na buldožerjih kot v tankih.

Nasploh je bilo tistega dne v Osilnici živahno, k čemer je veliko prispeval tudi vol na raznju, ki ga vsako leto pečejo na tej turistični veselici. Govostov z obeh bregov Kolpe in Čabranke je bilo veliko, seveda pa je k prijetnemu razpoloženju pripomoglo tudi lepo vreme.

J. PRIMC

TURISTIČNI VOL V OSILNICI — Poleg uspešnega kulturno-zabavnega programa je bil na nedavni turistični prireditvi v Osilnici osrednja privlačnost vol na raznju (na fotografiji), da o »tekočih zadevah« niti ne govorimo. (Foto: J. Primc)

Še: Opomin novomeški malomarnosti

Arhivi niso zaradi zgodovinarjev — Raziskati je treba kapiteljski arhiv

V naslednji številki Dolenjskega lista se je v zvezi z mojim pisanjem oglasila še kolegica Meta Matijević, ki v novomeški enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana skrbi za starejše gradivo. Iskreno sem ji hvaležen, ker je izbrala to priložnost in opozorila bralece na nemogoče razmere, v katerih se nahaja njim zaupano gradivo. Čeprav ne smemo spregledati kvaliteten premikov, ki so bili narejeni v zadnjih letih na Dolenjskem v korist arhivske službe, je nesporno dejstvo, da je situacija zastrašujoča. Problem pa je razmerma lahko rešljiv. Potrebno je le spoznanje problema in volja pristojnih. V Novem mestu je kar nekaj stavb, ki bi lahko arhivu dale primernejši prostor: Narodni dom, bivša bolnica za rehabilitacijo bogastev samostanskega in kapiteljskega arhiva v Novem mestu sem prejel dva odgovora. Prvi je bil telefonski. Ze isti dan, ko je članek izšel, mi je eden izmed očetov frančiškanov opisal napore, ki jih vlagajo v reševanje njihovega kulturnega bogastva. Te seveda poznam, nisem pa vedel, da je tudi nje koncert navdušil in ga bodo skušali organizirati tudi v Novem mestu. Želim jim obilo uspeha, nenazadnje pa bodo mnogi lahko spoznali, kaj me je razburilo in napeljalo k očitkom, za katere sem še vedno prepričan, da so upravičeni.

Po mojem opozorilu na nepoznavanje bogastev samostanskega in kapiteljskega arhiva v Novem mestu sem prejel dva odgovora. Prvi je bil telefonski. Ze isti dan, ko je članek izšel, mi je eden izmed očetov frančiškanov opisal napore, ki jih vlagajo v reševanje njihovega kulturnega bogastva. Te seveda poznam, nisem pa vedel, da je tudi nje koncert navdušil in ga bodo skušali organizirati tudi v Novem mestu. Želim jim obilo uspeha, nenazadnje pa bodo mnogi lahko spoznali, kaj me je razburilo in napeljalo k očitkom, za katere sem še vedno prepričan, da so upravičeni.

Vznemirjeni Ob moratoriju

V Delu 17. julija sem bral, da se na gozdnih gospodarstvih zelo vznemirjajo zaradi moratorija na sečno v ukrajenih gozdovih in na prodajo ukrajenih nepremičnin. Bržkone je vznemirjen tudi kakšen »prenovitelj«, ki se je v letih 1948 tako trudil, da bi prišlo čimveč nepremičnin v SLP, sedaj pa je njegov trud izničen.

Gospodje tovariši! Tudi mi smo bili zelo vznemirjeni, ko so nam brez odškodnine 1946. vzeli vse gozdove in zemljo, ki je bila pri hiši 200 let, za vzeto pa nismo prejeli nobene odškodnine. Vzeli so nam zato, ker je imel oče gostilno in vaško trgovino. Dve leti pozneje so očeta zaprli, zaplenili hišo in vse ostalo premoženje. »Tovariši« v usjenih plaščih so pred našimi očmi kradli kot srake. Junija 1948 pa smo dobili dopis: Po nalogo ukrajnega komiteja KPS Crnomelj se morate v treh dneh izseliti iz zaplenjene hiše, če ne, vas bomo izselili z milico. Bilo je jokanja, tuljenja, molodnavanja, toda »prenovitelji« v usjenih plaščih so bili neusmiljeni.

V pojasnilo: noben ni bil pri belih niti ni sodeloval z okupatorjem. Če pa je okupator zasedel domovino, smo bili krivi toliko kot vsi ostali. Naši očete so bili na soški in ruski fronti ter v ruken ujetništvo.

Vsake veselice je enkrat konec, tako se je tudi vaša veselica končala. Božji mlini meljejo počasi, pa zanesljivo.

FRANČ DERGANČ
Semič

Kako pomagati zdravstvu

Nasmeh ministrice — Zgledujemo se po »podarim-dobim« in naredimo loterijo za potrebe zdravstva

V Delu je bil 17. julija na prvi strani članek »Zdravstvo je bolečno«. Nasmehjan obraz ministrice za zdravstvo dr. Katje Boh na sliki poleg članka daje upanje, da bo našemu zdravstvu kmalu bolje. Potrošniki naj bi s svojimi predlogi pomagali ministrici in komiteju za zdravstvo do odgovora, kako priti do denarja.

Revalorizacija sedanje participacije je že ena možnost. Pravično bi bilo oprostiti ali zavezati za najmanjši prispevek tiste z majhnimi plačami in nizkimi pokojninami. Zdravstveni dinar poleg davka na cigarete naj se razširi na alkoholne pijače. Nekako pred tremi leti sem napisal članek »Loterija za zdravstvo«. Izvršni odbor Zveze zdravniških društev Slovenije je takrat opozarjal na posledice pomanjkanja sredstev za zdravstvo. Zavzel se je, da bolniki ne smejo čutiti poslabšanja zdravstvenih storitev.

Glede možnosti zbiranja denarja za zdravstvo pogledjmo akcijo »podarim-dobim«, loterijo, tri krat tri, »kosi loterijo«. Povsod sodelujem in bom še v bodoče.

Razgibani kočevski upokojeenci

Tekmovanja, razstave, srečanja na tednu upokojeencev — Skrb za rekreacijo, kulturo in drugo

KOČEVJE — Delo Društva upokojeencev Kočevje je zelo razgibano. V okviru športne komisije delujejo kegljaška, balinarska, strelska in šahovska sekcija. Rekreacijska komisija skrbi za izlete, pohode, srečanja in sploh rekreacijo. Upokojeenci imajo rekreacijsko telovadbo vsak teden v soli Ljuba Šercerja.

V upokojskem domu so razen pisarn še drugi prostori. Klubski dvorana ni le za sestanke, razgovore in podobno, ampak so v njej še pevске vaje, ob sredah popoldne pa člani društva izdelujejo razna ročna dela. Tu je še stalna razstava ročnih del in pokalov ter diplom, ki so si jih upokojeenci priborili na raznih tekmovanjih in srečanjih.

Med upokojskim tednom, ki ga organizirajo kočevski upokojeenci vedno v

tacijo in tudi današnja stavba policije, potem ko se bo ta preselila v načrtovano novogradnjo. Zmotno je mišljenje, da so arhivi zaradi zgodovinarjev. Ne, urejeni in dostopen arhiv je temelj vsake učinkovite uprave in zaradi tega je treba poskrbeti za ustrezno rešitev arhivske službe v Novem mestu.

Problem, ki sem ga načel v svojem prvem članku z gornjim naslovom po današnji ureditvi arhivske službe v Sloveniji ne sodi v problematiko novomeške enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Ob tem puščam ob strani, ali je to prav ali ne, ker ne kolegica Matijevićeva ne jaz nisva sestavljala teh pravil in dokler so, se jih je treba držati. Ze nekaj časa si prizadevam, da bi kapiteljski arhiv raziskali, izdelali kratke povzetke, te združili s povzetki tistih dokumentov, ki so v Ljubljani, in vse skupaj objavili. V nepoznavanju tega, kar imamo, je bistvo Čitane malomarnosti. Popolnoma nebitveno je, ali je arhiv zaseben ali ne! Rad bi spoznal normalnega Novomeščana, ki bi mu bilo vseeno, kaj se dogaja s Tintorettovo sliko, ki je tudi privatna last!

Nekdanje občinske raziskovalne skupnosti so bile poklicane v življenje tudi za raziskovanje takih problemov. Od kulturne skupnosti sem v tem primeru pričakoval priganjaško vlogo, mogoče malo pomoči, predvsem pa naj bi po opravljenem delu preko ustrezne službe poskrbela za ustrezno skrb tega izredno

»Mlina nisem mogel zakleniti«

Klepet s Stanetom Oberstarjem iz Dobrnica — Suho krajino so zanemarjali

Poklic mlinarja so ohranili le še posamezni ljudje, kar pa ni čudno, saj kruh kupujemo v trgovinah in ga le redke gospodinjice pečejo doma. Žito pa meljejo v velikih mlinih. Predstavljamo vam mlinarja Staneta Oberstarja iz Dobrnice na Dolenjskem, ki prav v teh dneh dopolnjuje štirideset let delovne dobe. Njegov mlin je znan daleč naokrog zlasti po ajdovi moki.

• **Kaj vas je vodilo v ta poklic?**
Rodil sem se v Hinjah. V družini je bilo pet otrok, ki smo skupaj z drugimi tolkli revščino. Po osvoboditvi smo morali že otroci razmišljati, kako bomo živeli, saj je bilo težko najti delo. Meni se je kot petnajstletnik ponudila priložnost za zaposlitev v Žužemberku, v »beraškem mlinu«, ki so ga beraški imenovali tako, ker so v njem nekoč mletli žito najbolj revni ljudje. Mlinarski poklic me ni mikal, vendar sem počasi vzvilbil to delo. Takrat je bilo to zelo naporno delo. Ze noč po svojem prvem delovnem dnevu sem preživel ob mlinških kamnih in tudi pozepe so me deli po 24 ur skupaj. Četrtnice ure pa sem predremal ob vrečah na hodnikih. Leta 1957 sem se zaposlil v mlino v Dobrni-

ču. Takrat je deloval v okviru kmetijske zadruge, kasneje pa sem ga jaz odkupil in začel na svoje. Mlin sem pozneje trikrat prenovil, do valjčnega mlina.

• **V 40 letih niste imeli niti dneva bolniške. Ali vas je delo utrdilo?**
Morda je resnica v reku, tudi utrjuje človeka in ga tudi vzgaja. Tudi mene je nadlegovala bolezen, toda zavedal sem se, da me nihče ne more zamenjati. Mlina nisem mogel zakleniti, tako sem vzdržal in bolezen premagal ob delu.

• **V Dobrnici ste torej kar 33 let, postali ste pravi krajan. Kaj menite o tem kraju?**
Ta kraj sem sprejel za svojega in bom tu tudi ostal. Ž. ženo sva zgradila hišo, dva otroka sta odšla v druge kraje, le sin je ostal pri nama. V dobnriški dolini poznam vse ljudi, in lahko rečem, da tu živijo pridni in dobri ljudje, ki pa zaradi nerazvitosti kraja živijo trdo življenje. Moj mlin je edino podjetje. Občani se vozijo na delo v Ljubljano, Novo mesto, Trebnje, Žužemberk in Sutično. Utrujeni po delu in naporni vožnji morajo poprijeti še za delo na polju. Tovarniške plače so majhne, zaslužek od kmetijske skromen, zato oba zaslužka za doščata le za preživetje. Zaradi celodnevne garanta ti ljudje nimajo časa za kulturno življenje in počitek, utrujenost

KRVODAJALSKE AKCIJE

LJUBLJANA — Kot je sporočil Rdeči križ Slovenije, bo tudi v avgustu v Sloveniji več krvodajalskih akcij.

Drugega avgusta bodo občani lahko darovali kri v Ribnici, 7. avgusta bo krvodajalska akcija v Krmelju itd. Občani lahko prijavijo svojo udeležbo na krvodajalskih akcijah kot običajno občinskimi organizacijam Rdečega križa in v delovnih organizacijah aktivistov RK.

KLJUB DEŽJU JE BIL IZLET PRIJETEN

Na srečanju upokojeencev iz vse Slovenije na Rogli nam jo je spet zagodlo vreme. Pihal je veter in deževalo je, zato nas je večina ostala kar v avtobusu. Ne mislite, da smo bili v avtobusu čemerni in slabe volje! Ni manjkalo petja in šal. Ustavili smo se v Zrečah, a si žal nismo mogli ogledati kraja. Pač pa se je oglasila harmonika in mnogi so zaplesali pod napuščem avtobusne postaje. Blizu doma nas je pozdravilo sonce, pa se nam ni dalo domov, zato smo se spet povzpeli malo više na Vrh nad Boštanjem. Ze zdaj kujemo načrte za nove izlete; posebno nam bi bilo všeč, če bi na dva dni odšli v Poreč. Glede izleta na Roglo se zahvaljujem vsem sodelujočim in organizatorjem ter soferju, da nas je srečno pripeljal nazaj v Krško.

Upokojenka GABI

KAJ JE Z ZIBELKAMI?

RIBNICA — Mamica, ki bo rodila med aprilom in decembrom letos tretjega otroka, dobi od Novolasa za darilo zibelko. To reklamo so si še posebno zapomnile tudi tiste ribniške mamice, ki so v »blagoslovljenem« stanju. Nekatere so resno vzele reklamo in pričakujejo razen otroka tudi obljubljeno zibelko, druge spet pa se bojijo, da ni šlo za potegavščino. Upamo, da bo Novolasa ostal mož beseda.

ANTON ŠVAB

V nedeljo, 29. julija, nas je za vedno zapustil rezervni kapetan Anton Švab iz Bole. Ljude Loke ob Kolpi, kjer je bil pred 65 leti rojen. Med vojno je kot 17-leten fa odšel v partizane. Bil je borec v Zaprtdni dolenjskem odredu in 9. brigadi, nazadnje pa komandir čete. Največ se je boril v območju od Gabrove, Sentruperta Mirne Peči do Sentjerneje, kjer je imel tudi po vojni veliko prijateljev. V bojih je dvakrat ranjen in je bil vojaški vojni invalid. Po vojni se je vrnil v domačo vas in zaposlen v GG Gerovo, kjer je delal do upokojitve. Pokopali so ga na domačem pokopališču v Bosljivi Loki 31. julija, zadnje slovo mu je spregovoril tudi predsednik občinske organizacije ZZB NO, Kočevje, Nace Karničnik.

Ž. A.

Zakaj tako?

Neprijazna telefonistka sprejema klice na pomoč

V petek, 27. julija, je na železniški postaji v Novem mestu (Bršljin) prišlo do delovne nesreče. Pleskar, ki je barval steno na postajni zgradbi, je padel z lestve in se pri padcu z višine kakih 4 do 5 metrov hujše poškodoval. Ponesrečenca smo nudili prvo pomoč in takoj poklicali rešilni avto, da bi ponesrečenega delavca odpeljal v bolnišnico.

Prvikrat smo rešilca poklicali ob 9.20, a ker ga dolgo ni bilo, smo klicali še enkrat. Ker tudi po drugem klicu nismo pričakali rešilca, smo telefonirali še dvakrat. Ob četrtem klicu je telefonistka brez pojasnila spustila slušalko, takoj ko je slišala, kdo kliče. K sreči je tistikrat rešilec le pripeljal in stvar je bila urejena.

Sprašujemo se, ali je bil odnos telefonistke do nas tak, kot nam bi ga oseba na tako občutljivem delovnem mestu imela. Imeli smo občutek, da smo zapostavljeni.

Delavci Železniške postaje Novo mesto

JANEZ ARKO

V Ribnici so se pred kratkim za vedno poslovili od Janeza Arka, vnetega turističnega in muzejskega delavca. Rojen bil pred 81 leti v Nemški vasi. Končal trgovsko akademijo. Med vojno so ga Italijani internirali. Leta 1943 je odšel v partizane in bil kot borec Prešernove brigade ranjen. Po vojni je delal na raznih področjih, nazadnje pa je bil kot vodja oddelka kmetijskih združij upokojen. Po upokojitvi je še posebno prizadevno deloval v muzejski in turistični dejavnosti. Bil je med organizatorji ribniškega semnja suhe robe lončarstva, zbiral predmete za muzej in Posebno zagnano je deloval kot turistični vodnik in mu ni bilo žal ne časa ne napora, da bi ustregel turistom in izpolnil njihove želje. Ribničanje in turisti so cenili Kranjčevega Janeza, kot so mu rekli domače. Za svoje delo je prejel tudi nekaj priznanj in odličij, med drugimi Turistične zveze Slovenije in znak OF.

KATERE MEJE UREJANJA PROSTORA?

Problematicni prostorski ureditveni pogoji za naselje Mokronog — Kako sodi to liksna industrijska cona prav sem?! — Vse in nič hkrati

Prostorski ureditveni pogoji za naselje Mokronog so se v javni razpravi problematizirali, in to v dveh točkah. Najprej v pomanjkanju osnovne teze o razvoju in ureditvi naselja, ki se kaže v ohlapnosti enih in izraziti nadrobnosti drugih členov odloka. Gre za vprašanje razvojnih možnosti in omejitev, ki jih moramo poznati, če hočemo izdelati prostorsko ureditvene pogoje. Drugi očitek je letel na lahkotno razvijanje in brez jasnih strokovnih argumentacij in izrazito ekspanzijsko vedenje v conah L2, L1, G, E in tudi v H in F. To stopnjevano širjenje meja naselja ne sledi nobeni varianti razvoja Mokronoga. Končno je očitno tudi to, da prostorsko ureditveni pogoji za naselje Mokronog niso podprti z nobeno analizo sovpadajočih strok.

Seveda ni izdelovalec prostorskih ureditvenih pogojev tisti, ki bi oblikoval strategijo razvoja naselja. Gre za to, da mora pripravljavec teh pogojev vedeti za to strategijo in za razvojno filozofijo naselja, če naj se sploh loti priprave pogojev. Prostorski ureditveni pogoji za naselje Mokronog so delani na pamet in ne izhajajo iz opredeljenih kvalitativnih in kvantitativnih oblikovnega prostora Mokronoga.

KROŽEK — Članice skupine ročnih del v trebanjskem društvu upokojeencev so celo leto pridno vezle, kvačkale, zaključek »sezona« pa so proslavile v etnih oblekah. Pavla Gorenc, ki vodi ta krožek, je prisrčno sprejela vso družščino pred svojo hišo. Med zabavo so ženske imele mini »štrikarijo«, na kateri je zmagala gostiteljica Pavla. Na srečanju so se vsi imenito počutili, kar pozno v noč. Tole naše zbiranje v trebanjskem klubu upokojeencev nastalo je kar dolžnost pa še koristno je. (Foto: F. Mališič)

KROŽEK

Industrijska cona Mokronoga obsega 20 odst. obstoječih površin naselja in meji na historično trško jedro. Zaman pa bi za tak poseg v prostor iskali usmeritev v srednjeročnem družbenem planu občine Trebnje za obdobje 1986—1990 in v dolgoročnem planu občine Trebnje od leta 1986 do 2000. Prav tako zaman bi za naselje Mokronog, ki se mu skupaj s širšim območjem vztrajno zmanjšuje število prebivalcev, iskali strokovnih osnov, od umestitve kulturne krajine naselja Mokronog v širši prostor in vizualne analize kulturne krajine naselja in splošnih pogojev posegov v prostor lokalnih centrov občinskega pomena do urbanističnih zasnov in načinov urejanja prostora. Tako ni jasno, kako industrijska cona Mokronoga ne bo porušila obstoječih urbanističnoarhitektonskih značilnosti, kako bomo s štrikratnim povečanjem površine znotraj naselja Mokronog za industrijo zmanjšali

NAGRADA V KOT PRI SEMIČU

Žreb je izmed reševalcev 27. nagradne križanke izbral ROZI SAJE iz Kopa pri Semiču. Za nagrado bo prejela knjigo Slavka Dokla Uskoška princesa. Nagradjeni čestitamo.

Rešite današnje križanke in pošljite rešitev najkasneje do 13. avgusta na naslov: Uredništvo Dolgenskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 29.

REŠITEV 27. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 27. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: ZRN, DEPEŠA, AASEN, IVAR, ZLET, ŠIME, DONOS, APA, NOGOMETNI, POR, SORA, OL, SMRT, TERABONA, KOVAČIČ, KIRST, AKA, ERAR, DDT, LAKOTA, LI, ZAVT, ARIMAN, PELOD.

MISLIJ

Za odpravo nasprotij je treba spoštovati tudi tuje mnenje, ne pa absolutizirati svojega.

F. PERKO

Pomembna odkritja ne nastanejo vselej v stroki.

V. KAVČIČ

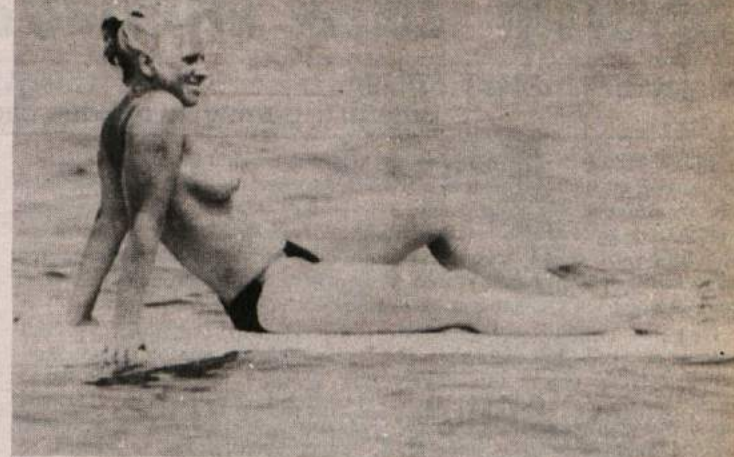
Kjer je svobode malo, jo varuje policija.

Ž. PETAN

NAGRADNA KRIŽANKA

29

DL	VOJAŠNICA	PLATIN PODOBNA KOVINA	DELANJE	AVTOR J UDOR	DOBA	VRAŽNI OBESEK	PODBOJ	POKRAJINA V VIETNAMU	ZOLAJEV ROMAN
JPP UTEŽNA MEHA				ORJAŠKI KUŠČAR					
NADAV				RIMSKA LJUBLJANA DALMATINSKO Z. ME					
PREBIVALEC ŠOLSKEGA MESTA									
JEMENSKA LUKA FAJFA					BUDIŠČINI DUHOVNIK OČKA				
								LOPA ZA SENO	MENIČNI POZVANEK
DL	KLUJSA	VRESTA BUČE KROKODILA SLABE RIME			PISMEMO POTRDILO USTVARITELJI ČESA				
RUŽNARIGHO INSELE REB JELOVICO			PERLE PRI REPI INDIJSKI DROBIL			VRESTA HRASTA TEKMOVALNI ODER			
LISTNATO DREVO			VRESTA MEŠANE SOLATE GLASBENIK SOSS				KEM SIMBOL ZA MATRILU MLEČNI IZDELEK		
AUSTRALSKI NOU		FR PISATELJ [ARMINA] EUGENE O'NEILL				EGIPT. BOGINJA PLODNOSTI KOČEK EDWARD			
ŠKATLICA					ZALUZJA				
POHVALNA V FRANCOZI					SOLATNA TRAVNIŠKA RASTLINA				

Na soncu previdno, če med kožo in sončnimi žarki ni drugega kot zrak. (Foto: MiM)

Pozor, sonce lahko škodi!

Zagorela koža ni nujno znamenje zdravega početja — V svetu se pred sončnimi žarki vse bolj varujejo — Merilci sonca

Poletje se nagiba v drugo polovico in z dopustov se vračajo prve skupine ogorelih počitničarjev, ki z barvo dokazujejo, da so dopust preživel na morski obali ali na bregovih rek in jezer, kjer so se darežljivo nastavliali soncu, ki jih je obdarilo z očem prijetno zagorelostjo. Toda zdravniki vse bolj zaskrbljeni opozarjajo, da sonce »obdarja« tiste, ki se preveč navdušeno sončijo, tudi z nadlogami, celo z rakom. In tudi vedo, zakaj so zaskrbljeni. Rezultati številnih raziskav po vsem svetu jasno govorijo, da je pretirano sončenje škodljivo.

Sodobni Evropejec, ki večino svojega življenja prebije v zaprtih prostorih in v obleki, ima kožo povsem nezaščiten pred sončnimi žarki. Ko se poleti na dopustu ves preda soncu, ga kljub mazanju s kremami in olji kaj hitro doleti prva neprijetnost, rahle ali močnejše sončne opekline. Nadloga izgine in kmalu se koža zaščiti pred škodljivimi žarki s pigmentiranjem. Toda poškodbe, ki so jih naredili ultravijolični žarki, ko so zlahka vdrlji v globino kože, so ostale kot tempirna bomba. Nekega dne, tudi po desetih ali dvajsetih letih, se iz teh poškodb lahko razvije kožni rak. Generacije, ki so se pred dvajsetimi leti predajale takratnemu modnemu kriklu,

ki je zahteval ogorelo polt, danes plačujejo davek pretiranemu sončenju. Med njimi je porast rakastih obolenj kože občuten, kot so ugotovili ameriški medicinski raziskovalci.

Priporočljiva je torej previdnost. Najbolje je ostajati v senci vsaj tiste ure, ko sonce najbolj pripeka, to je med 11. in 15. uro. S sončenjem je treba začeti postopoma, prvi dan le kako uro, naslednje pa nekaj več. V ZDA, kjer so se teh nevarnosti zavedeli pred drugimi, so na tržišču že najrazličnejša pomagala, ki opozarjajo in ščitijo pred škodljivim sončnim žarčenjem. Najnovejši pripomoček je naprava za merjenje moči sončnega sevanja, ki si jo kopalec pripne na brisačo, lahko tudi na kopalke, in ga s spremembo barve opozori, da se mora ali ponovno namazati z zaščitno kremo ali pa se umakniti s sonca. Precej je tudi krem in olj za sončenje s posebnimi dodatki in filtri. Vendar vse to koristi le, če jih človek uporablja, uporablja pa jih le, če se zaveda, da mora biti pri sončenju previden.

Sonce vozi

Po Zemlji in v vesolju na sončni pogon — Na Mars

Prejšnji mesec so po Floridi vozila nenavadna vozila, bolj podobna igračem kot zaresnim vozilom. Pa vendar so bili avtomobilčki, ki so uspešno zaključili nekaj tisoč kilometrov dolgo dirko, resna stvar. Bili so prototipi vozil, ki jih poganja sončna energija, torej energija, ki je v neizmernem obilju in je hkrati za okolje neškodljiva.

Sonce pa ne bo poganjalo vozil le po zemeljskem površju, tudi v vesolju naj bi poganjalo plovila na dolgih medplanetarnih potovanjih. Skupina znanstvenikov iz ZDA, Evrope, Kanade in Azije pripravljajo načrte za sončno vesoljsko jadralno. Gre za plovilo z ogromnim jadrom iz aluminijeve folije, velikim kot igrišče za ameriški nogomet. Izračuni kažejo, da bo sila sončnih žarkov, ki bodo zadrževali v velikansko jadro, pomaknila jadralno naprej. Sprva bo šlo zelo počasi, vendar se bo hitrost zaradi razmer v vesoljskem prostoru stopnjevala in bo od začetne, nekaj sto metrov na dan, dosegla 150.000 kilometrov na uro. Razdaljo med Zemljo in Marsom bo lahko prevozila v 500 do 800 dneh.

Leta 1992 naj bi v vesolje poslali kar tri take vesoljske jadralnice, ki naj bi se pomerile v dirki na Mars.

Kdor ne verjame, da bodo kdaj vozile sončne vesoljske jadralnice, naj pomisli, ali je verjel, da bodo kdaj dirkali avtomobili na sončni pogon!

A. PUHAR

Odgovoren je Y

Za korak bližje odgovoru, kaj odloča spol

Biologi že nekaj časa vedo, da o tem, ali bo spočet otrok ženskega ali moškega spola, odloča kromosom Y v dedni snovi moškega semena. Preprosto povedano: če kromosoma Y ni, potem se spočne deklica, če pa se v semenčici nahajajo, je družina bogatejša za dečka. Nič ne pomagajo ne škornji na nogah in ne klobuk na glavi, ko se dela bodoče potomstvo. In tudi ženske pri vsem tem niso prav nič krive, če rojevajo samo deklice ali fantke. Odloča igra narave. Kako stvar poteka, pa mati Narava skriva. Vendar ne povsem.

Pred dvema tednoma so britanski raziskovalci Kraljeve agencije za raziskovanje raka iz Londona sporočili, da so ugotovili, kateri del dedne snovi DNK (deoksiribonukleinske kisline) v kromosomu Y usmerja razvoj testisov, se pravi moških plodivih organov. Gen so imenovali SRY po angleški kratki, ki pomeni spol določujoči del Y.

Pot od odkritja jim je odprla bolezen. Ko so raziskovali okvarjene kromosome, so našli na kromosomu pare XX, ki se jih je držal delček kromosoma Y. Klonirali so segment Y. Ta delček dedne snovi so imenovali SRY.

Kaj jedo možgani?

Katere snovi so pomembne za človekove možgane

Da je od pravilne prehrane odvisno splošno dobro počutje in zdravje posameznika, se je že dolgo vedelo. Stara je tudi modrost, da je ustrezna hrana pomembna za pravi len človekov razvoj ter da je izbran način prehrane lahko dober način boja proti najrazličnejšim boleznim. Nismo pa vedeli, da hrana lahko tudi poneumlja oziroma povečuje umske zmožnosti. Prav to zatrjuje dr. Jean-Marie Bourne, ki je napisal knjigo Dietetika možganov in z njo zbudil nemalo pozornosti v strokovni in laični javnosti.

Bourne pravi, da je za pravilno delovanje možganov, ki so silno zapleten živčni sistem, od čigar dobrega delovanja sva umsko odvisni, zelo pomembno, da dobijo vse potrebne snovi. Če jim kateri od snovi primanjkuje, jo začne črpati iz drugih organov, se pravi, da se v boju za svoj obstoj lotijo tudi roparja organov istega organizma.

Možgani so energetsko precej požrešni, na uro porabijo 4 grame glukoze, ki je osnovno gorivo možganov. Med najbolj pomembnimi snovmi, ki jih potrebujejo, so linolejska in alfanolejska kislina. Njihovo resno pomankanje sproži lahko tudi smrt. Če obeh snovi občasno primanjkuje, pa je lahko prizadeta predvsem zmožnost učenja. Holesterol, ki sicer seje strah med ljudmi, je možganom še kako potreben. Aminokislina, maščobe in maščobne kisline so snovi, ki jih možgani nujno potrebujejo, da delujejo, kot je treba. Naj je slišati še tako smešno, velja, da za mizo največ naredite za dobro prehrano svojih možganov, če jeste možgane, goveje, svinjske in ovčje, kjer je omenjenih snovi obilo. Med vitamini pa so pomembni vitamini skupine B, vitamin A in seveda vitamini C. Od rudnin pa Bourne kot pomembne omenja jog, železo, magnezij, kalij, kalcij, natrij in cink.

svet v številkah

Vsaj po nečem dobrem smo Jugoslavlani med prvimi v Evropi: po količini porabljenega sadja in zelenjave se uvrščamo med najbolj prizadene na tem področju. Na Jugoslavo pride v povprečju 204,1 kilograma porabljenega sadja in zelenjave letno, s čimer smo na četrtem mestu svetovne lestvice. Pred nami so samo Italija, Španija in Avstrija. Na gafu tega tedna je napisana lestvica z dodatnimi številkami o povprečni količini sadja in zelenjave v kilogramih na prebivalca prvih petih držav.

Zaščita pred »letečimi podganami«

Viktor Subotič opravlja kot edini v Jugoslaviji kvalificirano zaščito najrazličnejših objektov pred golobi — Prenasalci boleznih in uničevalci spomenikov

NOVO MESTO — To, s čimer se kot obrtnik ukvarja Viktor Subotič iz Gotne vasi pri Novem mestu, je ta čas še nekaj nenavadnega in slišati je skoraj kot šala, a vendar je stvar vredna pozornosti in premisleka. Poleg elektroinstalacij in popravila gospodinskih aparatov Subotič opravlja tudi posebno storitev, in sicer zaščito različnih objektov pred golobi. Je edini obrtnik te vrste v Jugoslaviji ter pooblaščen zastopnik tovrstnega evropskega podjetja za našo državo.

»Za opravljanje tega posla sem se izučil v Zahodni Nemčiji, kjer sem bil pet mesecev na specializaciji,« pravi Subotič. »Dejavnost ni povsem nova, saj ima že kar lepo tradicijo. Že četrta stoletja se z njo ukvarja posebno podjetje s sedežem v Nemčiji in Avstriji. Sodobno zaščito objektov pred golobi so razvili Američani, potem pa je prešla v Evropo. Gre predvsem za to, da se golobom prepreči dostop do objektov. Strupi in drugo uničevanje ne pride v poštev; izkazalo se je kot neustrezno za okolje, saj je škodljivo tudi drugim.«

Mehansko objekte zaščitimo s tankimi, a močnimi najlonskimi mrežami. Taka zaščita je zelo primerna za cerkve, cerk-

Mestni golobi lahko postanejo precejšnja nadloga. Z iztrebki onečejajo in tudi uničujejo zunanost kulturnih spomenikov in drugih stavb. Od dragocenejših jih je treba odvrtiti.

vene zvonike in druge stavbe z velikimi okni in odprtini. Izredno dobro pa so se pri zaščiti kulturnih in zgodovinskih spomenikov izkazale posebne konice iz nerjavečega jekla. Montiranih konic skoraj ni mogoče opaziti, ne dovolijo pa, da bi golobi posedali po spomenikih in jih onečejali. Za zaščito s temi konicami daje Subotič stoletno garancijo.

»Zaščito pred golobi sem začel šele pred kratkim. Upam, da bo dovolj posla, saj golobi tudi v naših mestih postajajo vse večja nadloga. Moje delo pa poteka tako: najprej si objekt ogledam, potem pa se odločim, kakšna zaščita bi bila zanj najprimernejša, ali pasta, mreže ali konice. Zaščita sicer ni prav poceni, a izračun hitro pokaže, da se splača. Koliko samo stane obnova fasade!« pravi Subotič.

Kdor je kaj hodil po naših mestih, ve, da dela Subotiču ne bo manjkalo.

M. MARKELJ

Knjižnica in disko v žepu

Sony je poslal na trg prenosne bralnike optičnih plošč — Branje besedil, gledanje slik in poslušanje glasbe

Kadar japonska firma Sony pošlje na trg nov izdelek, je ta zanesljivo vreden pozornosti. Prenekateri nov Sonyjev izdelek se je v nekaj letih izkazal kot prelomnica. Spomnimo se samo na prve Sonyjeve kasetarje, na walkmane, kamkorderje, kar vse je postalo del našega vsakdanjika, pa bo trditve bolj razumljiva.

Vse pozornosti je vreden tudi najnovejši izdelek, ki so ga nazvali datadiscman, gre pa v bistvu za miniaturni elektronski bralnik zapisov na kompaktni plošči oziroma na optičnih diskih. Po naše bi napravili lahko rekli elektronska prenosna knjižnica.

Naprava je težka pol kilograma, sestoji pa se iz ekrana iz tekočih kristalov, disketnega pogona, bralnika in majhne tipkovnice. Vse skupaj je mogoče položiti na dlan. In to malo elektronsko čudo lahko služi kot prava prenosna knjižnica. Uporabnik vloži v pogon optično ploščo s podatki, nato pa si s tipkovnico izbira, kaj bo prebral. Če vemo, da je na eni sami taki plošči prostora za 100.000 strani besedila, potem je jasno, da je polkilogramska elektronska naprava v bistvu knjižnica v žepu.

Že zdaj je mogoče kupiti ali pa si sposoditi številne optične plošče, na katerih so shranjene kompletne enciklopedije, katalogi slik, poslovni podatki, leksikoni in seveda tudi leposlovje. Že nekaj let je na trgu optična plošča, na kateri so vsa Shakespeareova dela z opombami in slovarjem starih angleških besed vred. Seznan pa je vsak dan večji. Naj omenimo, da naša Mladinska knjiga ponuja kataloge inozemskih knjig, ki jih lahko naročite, prav na optičnih ploščah. V svetu je takšno posredovanje podatkov že uveljavljeno in tudi mi se bomo morali vključiti v tak način komunikacije, sicer bomo še bolj zaostali.

Toda s tem se uporabnost datadiscmana ne neha. Če ste ljubitelj glasbe in imate doma cd-plošče z glasbo, jih boste lahko uporabljali in poslušali tudi na datadiscmanu, le slušalke boste priklju-

čili na pripravljen priključek. In če bi radi zapisali in gledali slike na domačem barvnem televizorju, prav tako ne bo težav. Datadiscman boste priključili na domači televizor, in branje ter gledanje bo še bolj udobno.

Zaenkrat si to najnovejšo elektronsko dobrino lahko privoščijo le kupci na Japonskem, kjer se je prodaja začela ta mesec. Sony namerava novi proizvod poslati na ameriški trg v začetku prihodnjega leta, nekaj mesecev kasneje pa bodo prvi discmani prispeli tudi na evropsko tržišče. Čez dve leti pa bodo najbrž nekaj povsem vsakdanjega. In koristnega.

vaša zgodba

Bilo je turobno, megleno jutro — dan mrtvih. Vaško pokopališče se je spremenilo v en sam čudovito cvetoči vrt.

Tudi jaz sem ta dan nesla cvetje na grob svojih pokojnih in prižgala sveče.

Kakor vsako leto na ta dan sem šla tudi letos pozno popoldne ponovno na pokopališče, da zamenjam že ugasle sveče z novimi. Stala sem ob grobu in gledala v nebo, ki je žarelo od premnogih luči in sveč. Vse je bilo mirno. Nadomda sem se zdrznila, kajti slišala sem tiho, žalostno ječanje. Ozrla sem se v smer, od katere se je čulo ihtenje.

Na zapuščeni gomili sem zagledala sključeno majhno postavo. Stopila sem tja in ugleda ob lesenem križu jokajočo deklico, staro kakih dvanajst let. Dvignila sem jo, pogledala njene objokane oči ter jo vprašala, kaj išče v tem

Srečanje ob grobu

času na pokopališču in kdo je tukaj pokopan. Vsa v solzah mi je povedala, da sta tu pokopana njena mamica, ki je umrla za hudo boleznijo, in njen atek, ki se je smrtno ponesrečil. Z osmimi leti je postala sirota. Anico, tako je deklici ime, je vzel k sebi premožen kmet, seveda v svojo korist.

Zaupala mi je, da je tisto popoldne prosila gospodinjno, naj jo pusti iti na pokopališče, da obišče grob svojih staršev. Ker ji je gospodinja prošnja odbila, se je deklica splazila v mraku iz hiše, v vrtu utrgala dve cvetki in ju nesla na grob staršev.

Ker sem imela še dve sveči pri sebi, sem ju vtaknila v gomilo in prižgala. Deklici so udrlje solze po licih. Prijela me je za roko in se mi toplo zahvalila. Stisnila sem jo k sebi, jo tolažila in objubila, da bom vedno, kadar me bo

pot zanesla na pokopališče, prižgala sveči tudi njeni mamici in ateku, pa tudi cvetja ne bom pozabila.

Nekaj časa sva še postali ob gomili, nato sem jo prijela za roko ter jo spremila skozi vas do doma, saj je bila že trda tema. Ob slovesu sem ji ponovno objubila, da bom držala besedo.

MIRA PIRNAT

Škornji izdali vlomilca v cerkve

Novomeški tožilec vložil obtožnico zoper 48-letnega avstrijskega državljanja — K prijetju je pomagalo odkritje carinikov

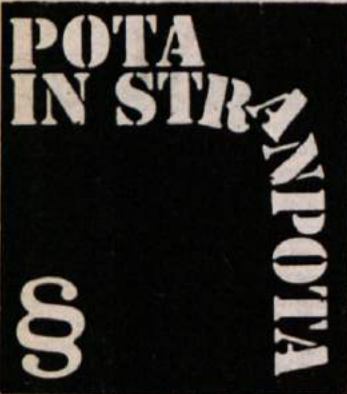
NOVO MESTO — Dolgo je slovenske kriminaliste bolela glava. Zadnja leta jim je statistike o uspešnosti njihovega dela krepko kvaril neznanec, ki je vlamjal v cerkve od Murske Sobote do Metlike. Tako je bilo v zadnjih dveh letih odkritih nič koliko tatvin kipov raznih svetnikov in angelov, razpel, vselej pa je bilo praviloma vlomljeno v stare cerkve na osamljenih krajih. Edini oprijemljiv dokaz, ki so ga imeli miličniki in kriminalisti sprva v rokah, je bilo dejstvo, da je storilec na mesto dejanja prihajal z osebnim avtomobilom. To so neizpodbitno kazali sledovi gum.

Ob pregledu so v prtljajniku njegovega golfa našli daljnogled in usnjene škornje, slednje so tudi fotografirali. Ko so posnetek kasneje primerjali s sledovi škornjev, ki so jih odkrili na mestih vlomov v nekaj cerkva, so videli, da so na pravi sledi. To je kasneje potrdilo še nekaj dejstev, v prvi vrsti izjave prič, ki so v krajih, kjer je prihajalo do vlomov, opazile osebni avto znamke Golf; ne nazadnje pa se je tudi na kosu stekla v eni od okrašenih cerkva najdeni prstni odtis popolnoma ujemal s prstnim odtisom osumljenca. Letošnjega 9. aprila je Horst Gerald B. končal v preiskovalnem zaporu novomeškega temeljnega sodišča, kjer je še danes. Pred dnevi je temeljni javni tožilec iz Novega mesta zoper 48-letnega avstrijskega državljanja tudi vložil obtožnico za nekatera kazniva dejanja, ki naj bi jih storil na območju Dolenjske, ob tem pa je treba dodati, da je tožilec zoper Horsta B. prejel še vrsto kaznivih ovadb iz drugih slovenskih uprav za notranje zadeve. Neuradno je slišati, da naj bi imel Horst B. na vesti več deset vlomov v cerkve širom po Sloveniji.

Po podatkih v pred dnevi vloženi obtožnici za vlom po Dolenjski naj bi Horst Gerald B. med 4. in 6. junijem 1988 vlomil v cerkev sv. Roka v Hrastovici pri Mokronogu ter iz nje odnesel kipec in dva križa. Me 28. julijem in 4. avgustom naj bi na podoben način prišel v cerkev sv. Mihaela v Malem Gabru, od koder so izginili trije kipci; med 8. in 9. marcem pa naj bi na Gubnem obiskal cerkev sv. Primoža in Felicijana ter župnijski urad Pištanj oškodoval za sedem kipov. Obtožnica mu nadalje očita vlom, do katerega je prišlo med 20. in 24. marcem lani v cerkev sv. Jakoba v Radovljici pri Šmarjeti, kjer je bilo na škodo šmarjetskega župnijskega urada odnešenih prav tako sedem kipov. Horst B. naj bi nadalje med lanskim 12. in 13. aprilom vlomil v cerkev sv. Jerneja v Trebanjskem vrhu in šentruškemu župnijskemu uradu odnesel kipec ter dva korpusa z razpelom, v času do 14. maja lani pa obiskal še cerkev sv. Mavricija v Šmarju pri Dobriču, od koder je izginilo šest kipcev. In še dva vlom, ki sta očitana avstrijskemu državljanu: med 11. in 12. majem lani naj bi iz cerkve sv. Ane na Vrhpeči zmaknil tri kipe, last župnijskega urada iz Trebnjega, med 3. in 4. avgustom lani pa naj bi v Stopnem pri Škocjanu obiskal cerkev sv. device Marije in župnijskemu uradu Škocjan odnesel ob štirih kipih še korpus z razpelom.

Kot so pokazali rezultati doslej opravljene preiskave, se je Horst Gerald B. v Slovenijo od doma vozil z golfom, pri nas spridno vlamjal v osamljene cerkve, ukradene stvari pa nato odnašal domov in jih tam nespremenjene ali restavrirane prodajal tamkajšnjim prodajalcem starin Antonu Gollsu, Reinhardu Trummerju in Karlu Voreverju. S tako zasluženimi denarci naj bi se Horst B. tudi preživljal. Ob prijetju in prvem zaslišanju je o teh svojih podvigih marsikaj povedal. Tako je na prvem zaslišanju priznal vlope v kar trideset slovenskih cerkva, pojasnil je, da je v Slovenijo prihajal praviloma ob popoldnevih, si kraj in cerkev natančno ogledal, ponoči pa vlomil. Toda že pri drugem zaslišanju je zgodbo spremenil in priznanje zanikal, svoj zagovor je nato spreminjal ob domala vsakem zaslišanju. Ne glede na to je tožilec menil, da je za opisana dejanja zbranih dovolj dokazov — nekaj smo jih tudi omenili — tako da bo moral Horst Gerald B. kmalu sestiti na zatožni klopi novomeškega temeljnega sodišča. O usodi ostalih kazenskih prijav za zaenkrat ni znanega še nič novega.

B. BUDJA

dežurni poročajo

OB KOLO Z MOTORJEM

Žužemberški miličniki so bili minuli petek obveščeni, da je dan poprej med 13. uro in 22.45 neznan storilec zmaknil kolo z motorjem, last Antona Kuhlja. Vozilce je lastnik pustil na dvorišču stanovanjske hiše v Žužemberku.

ŠE EDEN BREZ VOZILA

Brez kolesa z motorjem je ostal tudi Ivan Štamphar iz Gradca, ki je 25. julija med 22.15 in 23.20 pustil vozilce pred diskom v Gradcu. Škode je za 7 tisočakov.

VLOM V AVTO

29. julija okoli 9. ure se je Črnomaljka Zdenka Planinc s svojo katroco pripeljala do kopalnice v Dolenjskih Toplicah. V času njene odsotnosti je v vozilo nekdo vlomil in odnesel denarico, dokumente in 22 čekov. Škode je za 2.500 din.

MORAL BO PEŠAČITI

Alojz Škufca z Vrha pri Krizu je 26. julija ostal brez kolesa z motorjem, vrednega 7.000 din. Tatu se iščejo.

OB VIDEOREKORDER

V času med 19. in 23. julijem je nekdo nepovabljen obiskal stanovanjsko hišo Fani Kovarjevič v Novem mestu in neznan kam odnesel videorekorder in moško ročno uro, oboje vredno osem tisočakov.

OŠKODOVANI ŽELEZNIČARJI

Neznan storilec je v noči na 25. julij obiskal novomeško železniško postajo v Bršljini in si tam sposodil dve PVC cevi in litoželezni jašek, vse skupaj vredno tri tisočake.

SERIJA VLOMOV

V času med 23. in 25. julijem je bilo vlomljeno v več vikendov in zidanic na območju Grč Vrha pri Mirni Peči. Oškodovani so bili Jože in Franc Murgelj, Zvone Kočjaž in Jože Murgelj. Škode na objektih je za 2.950 din, iz zidanic pa je izginil edinole kuhinjski nož.

OTROK STEKEL PRED AVTO

21-letni Andre Šurja z Dolnje Težke vode se je 27. julija ob 18.50 peljal z osebnim avtomobilom po Zagrebški cesti iz Žabte vasi proti Kandiji. Nasproti vhoda v tovarno IMV pa je z desne strani izpred blokov preko pločnika nenadoma prišel na cesto 4-letni Andrej H. iz Novega mesta. Šurja je sicer zaviral, a trčenja ni mogel preprečiti, zadel je fanta in ga zbil po tleh; hujše poškodovanega so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

POŽAR V KURILNICI

TREBNJE — Neprevidnost je 19-letnega Trebanjčana Vitomira Dražumečiča drago stala. 26. julija ob 8.35 je odšel v kurilnico domače hiše in hotel v peči za centralno kurjavo zanetiti ogenj. Ko mu drva in papir niso hoteli zagoreti, je v kurilnici nalil bencina, ki pa se je naglo vnel. Ogenj je hip zatem zajel tudi plastično posodo z bencinom, vendar jo je Vitomir odvrnil na hodniku in kogni garažo urno pobegnul na dvorišče. Ogenj se je medtem razširil po prostoru in povzročil kar za 100 tisočakov škode. S požarom so s pomočjo sosedov opravili domači.

KRONIKA NESREČ

V NEPREGLEdni OVINEK PO SREDNI CESTE — 17-letni Robert P. z Velikih Sel pri Črnoljmu se je 27. julija ob 17.45 brez voznškega izpita peljal z osebnim avtomobilom po regionalni cesti iz Črnoljmi proti Adlešičem. Pred naseljem Tribuč, koder cesta poteka po klancu navzdol, je v levi in nepregledni ovinek zapeljal po sredini ceste. Prav takrat je nasproti z motorno kosilnico pripeljal 56-letni Ivan Jankovič iz Tribuč, ki je hotel vozilce prečkati, tako da se je tudi on znašel nekje na sredni cesti. Med obema je prišlo do silovitega čelnega trčenja, v katerem se je Jankovič hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Gmotno škodo so ocenili na 90 tisočakov.

PO DOLENJSKI DEZELI

● V noči na 29. julij je neznan nepridiprav vlomil v kokošnjak Danice Slivnik v Straži. Kokošje domovanje je bilo ob 10 prebivalc in neznanu številu njihovih izdelkov. Šlo je namreč za kokoši nesnice, katerih vrednost so policisti ocenili na 1.500 dinarjev.

● Maščevanje je huda in neprijetna stvar, tokrat je to na svoji koži občutil nič krivi 180-kilogramski prašič Julijana Sodca iz Drašičev. Sodce je bil 26. julija v svojem vinogradu, to pa je sosed, 77-letna Danica P., s katero je bil Sodce že dalj časa v sporu, temeljito izkoristila. V navalu jeze in maščevanja je iz Sodcevega svinjaka spustila prašiča, ga pretepala in nazadnje še prebodla z vilami. Prašič je Daničino jezo plačal z življenjem.

● Franc Kapš z Uršnih sel bo posledježen odhajal iz svoje zidance. Nekdo je namreč prejšnji teden vanjo vlomil in iztočil okoli 100 litrov vina. Novo maščevanje ali le žeja?

Med spanjem ob prihranke

Nočni vloni po Posavju — Prijet vlomilec v vikende in zidance

KRŠKO — Uslužbenci krške UNZ so se te dni znašli pred težko nalogo: zastaviti jim je za neznanec, ki je prejšnji teden vlamjal po Posavju.

V noči na 23. julij je vlomil v stanovanjsko hišo Leona Skinderja na Gmajni pri Raki, prostore temeljito preiskal, nato pa odnesel moško ročno uro in 6 tisočakov gotovine. Skinderjevi so tačas mirno in nič

Z MOTIKO PO GLAVI

METLIKA — 46-letni Ivan C. iz Metlike in 20 let starejši Leopold B. iz Radovičev sta že nekaj časa v sporu, nesreča pa je hotela, da njuna vinograda, ki ju imata v kraju Berčice, meji eta eden na drugega. Možakar sta se 27. julija okoli 19. ure zvonja srečala med trjem in se kdvo ve kolikik ponovno pričela pripraviti. Tokrat ne tako nedolžno, saj je med preprirom Leopold mahnil Ivana z motiko po glavi in ga hudo ranil. Poškodovanec se zdravi v novomeški bolnišnici.

USODEN PADEC Z LESTVE

NOVO MESTO — V petek, 27. julija, je ob 9.30 prišlo na novomeški železniški postaji v Bršljino do hude delovne nezgode. 31-letni Stanko Kopina iz Radovlje pri Šmarjeti je ta dan opravljal pleskarska dela na stavbi železniške postaje. Med pleskanjem okenskih okvirjev je uporabljal 11,50 metra dolge kovinske lestve, okoli 10.30 pa je z višine sedmih metrov omahnil na tla. Nesreča je hotela, da je Kopina padel na glavo in pri tem dobil tako hude poškodbe, da jim je še istega dne okoli 13. ure v novomeški bolnišnici podlegel.

VLOM V GARDEROBNO OMARICO

NOVO MESTO — Še neznan storilec je 23. julija med 6. in 14. uro v novomeškem Revozu vlomil v garderobno omarico delavke IMV Marijane Čulik iz Vrhovca. Mirjana je ugotovila, da ji je neznanec iz denarnice zmaknil 560 dinarjev v različnih bankovcih. Predrzneža se iščejo.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 3. VIII.

8.35 — 11.55 in 15.30 — 0.35 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
9.35 DELFIN FLIPPER, amer. naniz., 3/7
10.00 BOJ ZA OBSTANEK, angl. poljudnoz. serija, 10/12
10.25 NAPADALNOST IN RAZDIRALNOST V MNOŽIČNI KULTURI
10.55 VNOVIČ V BRIDESHEADU, angl. nadalj., 11/13
11.45 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
17.55 EP VIDEO STRANI
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 TV MOZAIK
KOT POTOVANJA — MESTA MOSTOVI: ZIDANI MOST
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 6/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.54 ZRCALO TEDNA
20.15 RUMENA REKA, jap.-kit. dok. nadalj., zadnji del
21.10 ZAKON V LOS ANGELESU, amer. naniz., 12/42
22.00 DNEVNIK 3
22.20 POLETNA NOČ
DRAGI JOHN, amer. naniz., 17/20
POLNOČNI KLICI, amer. nadalj., 7/7
0.25 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Čez tri gore... — 19.30 Dnevnik — 20.00 Izdajalci in vojni zločinci (dok. serija, 3/5) — 20.45 Slavnostni koncert s praškega gradu — 21.45 Ekran brez okvira — 23.15 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.50 TV koledar — 10.00 Francoščina (9/12) — 10.30 Risanka — 11.05 Poletni program — 14.15 Iz sveta znanosti — 14.45 Moč usode: Palagruža — 15.15 Ferdy — 15.45 Poročila — 15.50 Program plus (ponovitev nočnega programa) — 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.20 Številke in črke — 18.40 Poročila za goste iz tujine — 18.45 Noro, norije, norišnica (humoristična serija) — 19.00 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 V Čitju (angl. nadalj.) — 21.00 Bijelo dugme (zabavnoglasbena oddaja) 21.45 Dnevnik — 22.05 TV scena: Urbana komedij Dušana Kovačevića — 23.05 Informativna oddaja za goste iz tujine — 23.10 Program plus — 1.30 Poročila — 1.35 Extra program plus

SOBOTA, 4. VIII.

8.35 — 11.25 in 15.30 — 0.50 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
11.15 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
17.55 EP VIDEO STRANI
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 IZ TUJIH KUHINJ, ponovitev 7. dela
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
19.54 UTRIP
20.15 ZEREBANJE 3 x 3
20.30 OPERACIJA DIVJA GOS, nemško-italijanski film
22.10 DNEVNIK 3
22.35 POLETNA NOČ
DRAGI JOHN, amer. nadalj., 18/20
POLNOČNI KLICI, amer. nadalj., 5/17
ROZNOTA NANIZANKA, franc. naniz., 4/8
0.40 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Francoščina — 10.30 Risanka — 11.05 Poletni program — 14.15 Iz sveta znanosti — 14.45 Moč usode: Palagruža — 15.15 Ferdy — 15.45 Poročila — 15.50 Program plus (ponovitev nočnega programa) — 18.00 Poročila — 18.05 TV koledar — 18.20 Številke in črke — 18.40 Poročila za goste iz tujine — 18.45 Noro, norije, norišnica (humoristična serija) — 19.00 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 V Čitju (angl. nadalj.) — 21.00 Bijelo dugme (zabavnoglasbena oddaja) 21.45 Dnevnik — 22.05 TV scena: Urbana komedij Dušana Kovačevića — 23.05 Informativna oddaja za goste iz tujine — 23.10 Program plus — 1.30 Poročila — 1.35 Extra program plus

NEDELJA, 5. VIII.

8.45 — 13.10 in 15.25 — 22.55 TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 OTROŠKA MATINEJA: ŽIV ŽAV
10.05 PET PRIJATELJEV, angl. naniz., 6/13
10.30 ZGODBE IZ MEST — LJUBUŠKI, zabavnoglasbena oddaja
11.05 35 LET Z AVSENKI
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
15.40 VIDEO STRANI
15.50 PRAŠKI PANOPTIKUM, češkoslov. naniz., 4/10
17.00 DNEVNIK 1
17.05 POSLOVNE INFORMACIJE
17.10 KAVBOJ IN DAMA, amer. film (ČB)
18.40 TATJANA IN DAVOR, zabavnoglasbena oddaja
19.15 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 POZITIVNA NIČLA, nadalj. TV Zagreb, 1/6
21.05 ZDRAVO
22.45 DNEVNIK 3
22.45 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Da ne bi bolelo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Razglednice mest (angl. dok. serija, 2/3) — 20.50 Vlado in prijatelji (zabavnoglasb. oddaja) — 21.55 Športni pregled — 22.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Tarzan (ponovitev) — 10.00 Nedeljsko dopoldne — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Nevarni zaliv (kanadska nadalj.) — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Znanstveno-popularni film — 17.00 Sport na filmu — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vrnitev Arsenala Lupina — 21.05 Zabavna glasba — 21.35 Dnevnik 3 — 21.55 Športni pregled — 22.25 Informativna oddaja za goste iz tujine — 22.30 Program Plus — 0.50 Poročila

PONEDELJEK, 6. VIII.

8.35 — 12.05 in 14.10 — 0.15 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 SPORED ZA OTROKE
NINA IN IVO, 3/9
9.15 ALICE IN NJENA DRUŠČINA, 7/16
9.35 UTRIP
10.10 ZRCALO TEDNA
10.25 MLADINSKI PEVSKI FESTIVAL
10.55 OSMI DAN
11.55 VIDEO STRANI
14.25 VIDEO STRANI
14.35 ZDRAVO, ponovitev
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK, ponovitev
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.40 RADOVEDNI TAČEK
18.55 CVETLIČNE ZGODBE, 11/13
19.10 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 RAJ ZDAJ, drama TV Novi Sad
21.20 MINIATURE: KOSITER
21.40 DNEVNIK 3
22.00 POLETNA NOČ
DRAGI JOHN, amer. nadalj., 19/20
POLNOČNI KLICI, amer. naniz., 6/17
HOOPERMAN, amer. nadalj., 1/10
0.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Stara srbska pravoslavna cerkev v Sarajevu — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kavarna (ponovitev) 21.00 Po sledih napredka — 21.30 Igre brez meja — Satelitski programi

TV ZAGREB

9.50 TV koledar — 10.00 Francoščina — 10.30 Risanka — 11.05 Poletni program — 14.35 Skice iz Indije — 15.05 Oddaja za otroke — 15.20 Goranove zgodbe — 15.40 Poročila — 15.50 Program plus (ponovitev) — 18.00 Poročila — 18.20 Številke in črke — 18.40 Poročila za goste iz tujine — 18.45 Teledish — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.05 TV drama — 21.10 Zunanja politika — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Informativna oddaja za goste iz tujine — 22.05 Program plus — 0.25 Poročila

TOREK, 7. VIII.

8.35 — 11.00 in 15.30 — 0.35 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
ŽIV ŽAV

1.35 Poročila — 1.40 Ekstra program plus

10.20 MOZAIK, ponovitev
ALPSKI VEČER, 2. oddaja
10.50 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
ZLATA PTICA - JEŽ IN LISICA
ČISTO PRAVI GUSAR, 2/5
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 ZADEVA FRANCHIZE, angl. nadalj., zadnji del
21.00 MONTREUX — JAZZ FESTIVAL '89
22.00 DNEVNIK 3
22.20 POLETNA NOČ
DRAGI JOHN, amer. nadalj., 20/20
POLNOČNI KLICI, amer. nadalj., 7/17
HOOPERMAN, amer. nadalj., 2/10
0.25 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Nacionalni folklorni ansambel Venezuele — 19.30 Dnevnik — 20.00 Očetni videomeh — 21.45 Zrebanje lota — 21.50 Dokumentarna oddaja

TV ZAGREB

9.50 TV koledar — 10.00 Francoščina — 10.30 Risanka — 11.05 Poletni program — 14.35 Izobraževalni program — 15.05 Oddaja za otroke — 15.40 Poročila — 15.50 Program plus (ponovitev) — 18.00 Poročila — 18.10 TV koledar — 18.20 Številke in črke — 18.40 Poročila za goste iz tujine — 18.45 Znanost — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Zrebanje lota — 20.05 Pokrijte ji obraz (angl. nadalj., 1/5) — 21.10 Kontakti magazin — 22.10 Dnevnik 3 — 22.40 Informativna oddaja za goste iz tujine — 22.45 Program plus — 1.05 Poročila

SREDA, 8. VIII.

8.35 — 11.50 in 15.30 — 0.25 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
SPORED ZA OTROKE IN MLADE
9.30 MOZAIK, ponovitev
9.30 RAJ ZDAJ, drama TV NS
10.45 ZADEVA FRANCHIZE, ponovitev zadnjega dela angl. nadalj.
11.40 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK: POSLEDEH NAPREDKA
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVALI, angl. nadalj., 6/13
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 FILM TEDNA
ŽANDAR IZ SAINT TROPEZA, franc. film
21.40 MINIATURE: STARE URE
21.50 DNEVNIK 3
22.00 POLETNA NOČ
PRI HUXTABLOVIH, amer. naniz., 1/22
POLNOČNI KLICI, amer. nadalj., 8/17
HOOPERMAN, amer. nadalj., 3/10
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Žlahtna kapljica na Slovenskem — 19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbeni večer — 21.30 Svet poroča — 22.30 Satelitski programi

ČETRTEK, 9. VIII.

8.35 — 10.20 in 15.30 — 0.25 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
GRIZLI ADAMS, 17. del amer. naniz.
ZAKON V LOS ANGELESU, 10. del amer. naniz.
10.10 VIDEO STRANI
15.45 VIDEO STRANI
15.55 POLETNA NOČ, ponovitev nadaljevank
18.00 DNEVNIK 1
18.05 POSLOVNE INFORMACIJE
18.10 MOZAIK
ALPSKI GORSKI GOZD
18.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ČUDEŽNA LETA, amer. naniz., 8/18
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 TV DNEVNIK 2
19.50 VREME
20.00 MIHAILO LOMONOSOV, sovjetska nadalj., 1/9
21.20 LANDINI CONSORT
21.50 DNEVNIK 3
22.10 POLETNA NOČ
PRI HUXTABLOVIH, amer. naniz., 2/22
POLNOČNI KLICI, amer. nadalj., 9/17
HOOPERMAN, amer. nadalj., 4/10
0.15 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

17.00 Satelitski programi — 19.00 Stara srbska pravoslavna cerkev v Sarajevu — 19.30 Dnevnik — 20.00 Kavarna (ponovitev) 21.00 Po sledih napredka — 21.30 Igre brez meja — Satelitski programi

TV ZAGREB

9.50 TV koledar — 10.00 Francoščina — 10.30 Risanka — 11.05 Poletni program — 14.35 Skice iz Indije — 15.05 Oddaja za otroke — 15.20 Goranove zgodbe — 15.40 Poročila — 15.50 Program plus (ponovitev) — 18.00 Poročila — 18.20 Številke in črke — 18.40 Poročila za goste iz tujine — 18.45 Teledish — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik 2 — 20.05 TV drama — 21.10 Zunanja politika — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Informativna oddaja za goste iz tujine — 22.05 Program plus — 0.25 Poročila

TREK, 10. VIII.

8.35 — 11.00 in 15.30 — 0.35 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
ŽIV ŽAV

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Da ne bi bolelo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Razglednice mest (angl. dok. serija, 2/3) — 20.50 Vlado in prijatelji (zabavnoglasb. oddaja) — 21.55 Športni pregled — 22.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Tarzan (ponovitev) — 10.00 Nedeljsko dopoldne — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Nevarni zaliv (kanadska nadalj.) — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Znanstveno-popularni film — 17.00 Sport na filmu — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vrnitev Arsenala Lupina — 21.05 Zabavna glasba — 21.35 Dnevnik 3 — 21.55 Športni pregled — 22.25 Informativna oddaja za goste iz tujine — 22.30 Program Plus — 0.50 Poročila

ČETRTEK, 11. VIII.

8.35 — 11.00 in 15.30 — 0.35 TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
SPORED ZA OTROKE IN MLADE
ZGODBE IZ ŠKOLJKE
ŽIV ŽAV

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 14.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Da ne bi bolelo — 19.30 Dnevnik — 20.00 Razglednice mest (angl. dok. serija, 2/3) — 20.50 Vlado in prijatelji (zabavnoglasb. oddaja) — 21.55 Športni pregled — 22.20 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Tarzan (ponovitev) — 10.00 Nedeljsko dopoldne — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Nevarni zaliv (kanadska nadalj.) — 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Znanstveno-popularni film — 17.00 Sport na filmu — 18.45 Risana serija — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Vrnitev Arsenala Lupina — 21.05 Zabavna glasba — 21.35 D

TRIATLON »LISCA 90«

SEVNICA — Sevnica zveza telesno-kulturnih organizacij razpisuje 5. triatlon Lisca 90, ki se bo pričel 19. avgusta ob 8. uri na sevnškem kopalisku. Nastopajoči morajo preplavati 1000 metrov, prekosariti 24 km in prepešati oz. teči 14 km (vzpon do Tončkovega doma na 947 m visoko Lisco); zmagovalca triatlona pa je vsakdo, ki nalogo opravi v 5 urah. Organizator bo vsakomur, ki bo to nalogo uspešno opravil, podelil plaketo in spominsko majico, najuspešnejše tekmovalce pa bo nagradil s praktičnimi darili. Vsem organizator zagotavlja topli napitek na cilju in dveh vmesnih točkah ter topli obrok hrane. ZTKO zagotavlja tudi servisno pomoč za kolesa in ustrezno zdravstveno pomoč. Na triatlon bo ZTKO sprejela le 80 tekmovalcev, prijave pa sprejema na naslov ZTKO Sevnica, Glavni trg 19/a, do 15. avgusta.

SMUČARKE V KOČEVJU

KOČEVJE — Ženska smučarska reprezentanca Jugoslavije je minuli teden bivala v Kočevju, kjer so se Nataša Bokal, Katjuša Pušnik, Urška Hrovat in Narcisa Šehovič pripravljale na novo sezono. Dekleta so pod vodstvom trenerjev Igorja Uršiča in Marena Zajca pridno vadile, v Kočevje pa so se pripeljele s kolesi. Kot zanimivost zapisujemo, da so za 70 kilometrov dolgo pot potrebovale uro in pol vrtenja pedalo. Z dekleti tokrat nista bili Veronika Sarec in Mojca Dežman, naša največja upa v novi sezoni, vendar je upanje, da bosta po poškodbah kmalu nared za vse napore.

DOSLEJ NAJVEČJA KASAŠKA PRIREDITEV — Šentjernejski hipodrom bo v nedeljo, 12. avgusta, prvič v svoji bogati zgodovini priredil jugoslovanskega kasaškega derbija. Na to veliko prireditev se šentjernejski že dolgo pridno in vestno pripravljajo. (Foto: B. B.)

Bliža se kasaški praznik

12. avgusta bo v Šentjerneju 63. jugoslovanski kasaški derbi — Bogata zgodovina tovrstnih tekmovanj

ŠENTJERNEJ — V nedeljo, 12. avgusta, se prične ob 14.30 na šentjernejskem hipodromu doslej zanesljivo največja konjeniška prireditev: 63. jugoslovanski kasaški derbi, na katerem bo nastopilo dvanajst najboljših štiriletnih kasašev v državi. Verjeto je odveč pripomniti, da se v Šentjerneju na ta dogodek že dolgo in marljivo pripravljajo, saj bodo s prireditvijo obeležili tudi 105-letnico konjskih dirk v šentjernejski dolini.

Zgodovina kasaških derbijev je dolga in bogata, prvi je bil že leta 1780 v angleškem Epsunu, dirka pa je dobila naziv po lordu Derbyju. V Jugoslaviji je bil prvi derbi kasašev organiziran leta 1923 v Zagrebu, zmagala pa je kobila Silvia s časom 1:33,2. In tako je bilo doslej pri nas organiziranih že 62 tovrstnih tekmovanj — derbijev ni bilo le v letih 1941—1945 — 63. pa bo letos prvič v Šentjerneju. Kot zanimivost zapisujemo, da je kar 25 let rekord kasaškega derbija držal zrebek Liktor, ki je v Ljutomeru zmagal s časom 1:23,0; ta rezultat sta potem popravila Fit Avia, ki je leta 1986 v Ljubljani tekel 1:22,4, in Duena MS, ki je leto kasneje v Subotici postavila še sedaj veljavni rekord z 1:21,5. Od leta 1986 veljajo v jugoslovanskem kasaškem derbiju tudi nova pravila, saj od takrat vedno nastopajo le štiriletni kasaši, in to dvanajst najboljših v državi. Letos so si to pravico v kvalifikacijah zahodne skupine (Slovenija in Hrvaška), ki so bile v Krškem, priborili Larina II, Nevo B, Pero in Fru-fru, v kvalifikacijah vzhodne skupine (Srbija in Vojvodina), ki so bile na beograski Adi, pa Dragon, Leon III, Karnek in Abesin. Odprta so še štiri mesta, zasedli jih bodo štiriletniki z najboljšim časom. Med kandidati za ta mesta sta tudi Briška in Dageja iz Šentjerneja pa Linca, Leon, Ida Hill in še kateri.

Od leta 1978 do letos je kar osem zmag na derbijih pripadlo slovenskim kasašem, zadnji je leta 1988 z Lady Lucy dosegel Vlado Rancigaj; zmagovalka lanskega derbija, ki je bil v Stožicah, pa je bila Milovanka. In kako bo letos? Odgovor bo znan 12. avgusta popoldne, ko bo na šentjernejskem hipodromu na sporedu kar 9 kasaških preizkušenj. Podrobnejši program prireditve bomo objavili prihodnjič, tokrat dodajamo le, da bo na predvečer prireditve družabno srečanje z zrebanjem števil. B. B.

Ravbar znova presenetil

Uspeh mladega Novomeščana na dirki Po poteh Avnoja — V Kranju zmagal Filip

NOVO MESTO — Minuli teden in vikend so novomeški kolesarji nastopili na dveh večjih domačih dirkah. Največ zanimanja je nedvomno veljalo tradicionalni mednarodni dvodnevni dirki za Veliko nagrado Kranja, katere so se udeležili tekmovalci iz Avstrije, Madžarske, Italije, ZRN, Nizozemske, Poljske, ČSFR in Jugoslavije.

Na sobotnem nočnem kriteriju je Macele (Krka) med pionirji B zasedel drugo mesto, pri mlajših mladincih je bil njegov klubski kolega Murn prav tako drugi, medtem ko je pri članih zmagal Premužič (Rog), Robič je bil drugi, Papež tretji in Šebenik (vsi Krka), peti. V nedeljski cestni dirki je pri mlajših mladincih slavil Filip Gimpelj je bil tretji, med člani pa je zmagal Pintarič (Rog).

Precej presenetljivo se je konec minule

ga tedna končala tradicionalna etapna dirka Po poteh Avnoja. Nekaj časa je bil v vodstvu Novomeščan Glivar, a mu je sreča obrnila hrbet. Končni zmagovalca je postal rogovec Lizde, drugi v skupnem seštevku pa je bil Bogdan Ravbar (Krka), ki je tako znova opozoril nase. Dodajamo še, da je bil v zadnji etapi na imenitnem drugem mestu Milan Eržen, ki očitno ponovno prihaja v formo.

SEDEMNAJSTA NA EP

DUNQUERQUE — Prejšnji teden se je v Dunquerquu končalo letošnje mladinsko evropsko prvenstvo v plavanju, na katerem je nastopila tudi članica krškega Celulozarja Natalija Repec. V svoji disciplini na 800 metrov prosto je s časom 9:27,87, kar je za pionirko imeniten dožek, zasedla 17. mesto.

ŠTANGELJ V ČASU ZMAGOVALCA

MONTIGNOSO — Mladinci novomeškega KD Krka so se v nedeljo v italijanskem Montignosu udeležili ene najtežjih mladinskih preizkušenj, dirke za Trofeo Bugnoni. Na 130 kilometrov dolgi progi je med 152 kolesarji iz sedmih držav zmagal zahodni Nemec Mueller, v času zmagovalca pa je kot osmi na cilj pripeljal Štangelj, Kranjec je bil z 20 sekundami zaostanka 14., Fink pa je zaradi padca odstopil.

ZMAGA PRIMCA

FELDKIRCHEN — Novomeški atleti so minuli vikend izredno uspešno nastopili na mednarodnem mitingu v avstrijskem Feldkirchnu. V metu diska je Primc potrdil odlično formo in zmagal s 55,96 metra, Udovčeva je bila na 1.500 metrov tretja s časom 4:52,32, na 800 metrov je bil Kajtazovič prav tako tretji z 1:52,28, enako kot Dragan na 3000 metrov z 8:39,28. V tem teku je nastopil tudi Aljoša Počič in zasedel z 8:53,72 sedmo mesto. Tako Dragan kot Počič sta s tem dosegla svoja osebna rekorda.

ŠTIRI MEDALJE REPČEVE

SPLIT — Minuli vikend je bilo v Splitu letošnje državno prvenstvo v plavanju za pionirje in pionirke. Mlada Krčanka Natalija Repec se je na tem tekmovanju imenitno odrezala, saj je osvojila kar štiri medalje. Na 200 metrov prosto je bila tretja, prav tako na 100 metrov prosto, srebrni medalji pa je osvojila na 400 in 800 metrov prosto. V skupnem seštevku so bile mlade plavalke krškega Celulozarja med 33 jugoslovanskimi klubi na petnajstem mestu.

ROKOMETNE NOVICE OD TOD IN TAM

• V rokometni zvezi Jugoslavije vlada ta čas popolna zmeda, še zmeraj je popolna neznanca, kakšen bo tekmovalni sistem v prihodnji sezoni. Zato ni nič čudnega, če večina ekip še ni pričela s pripravami, saj enostavno ne vedo, v kateri ligi bodo nastopale. V takšni godlji je tudi koševski Itas, ki naj bi igral v II. zvezni ali v novo ustanovljeni medrepubliški ligi.

• V RK Grosuplje napovedujejo, da bodo to sezono resno krenili v boj za vrh lestvice v prvi republiški ligi. Klubska uprava je zategadelj v prestopnem roku okrepila igralske vrste z včerajšnjima igralcema Kolinske Slovana, Matjažem Mančkom in Alešom Praznikom.

• Ekipa DVZ Ponikve, članica II. republiške lige, se je vnovič okrepila z nekdanjim trenerjem, svojčas igralcem Kolinske Slovana, Doblekarjem. Očitno so v klubu spoznali, da je še najbolje nasloniti se na domače moči.

• Veliko delo so na minulem prvenstvu opravili rokometarji Usnjarija iz Smartnega. Kot drugouvrščena ekipa lige naj bi nastopili v bodoči medrepubliški(?) ligi, igralski kader so zategadelj okrepili z Bojanom Čotarjem.

• V vsej negotovosti je zaenkrat zanesljivo le, da se bo prvenstvo v republiški ligi pričelo 22. septembra in bo trajalo do 19. decembra. Kot zanimivost dodajmo, da bosta imeli zadnjevrščeni ekipi Prul in Krškega priložnost obdržati mesto med najboljšimi republiški ligi. Odigrali bosta namreč kvalifikacije, na katerih se bosta pomerili s tremi drugouvrščenimi ekipami drugih republiških lig. Kot je znano, je novi član I. SRL že Dobova, zmagovalka vzhodne skupine druge republiške lige.

M. G.-č.

Slovenija
Moja dežela.

V NEDELJO MALI NOGOMET

ŠMARJETA — NK Vinica organizira v nedeljo, 5. avgusta, turnir v malem nogometu. Pričel se bo ob 8. uri, potekal pa bo na igrišču ob osnovni šoli v Šmarjeti. Prireditev bo zbiral prijave do pričetka turnirja, najboljša ekipa pa čakajo lepe nagrade: prvouvrščeno pokal in odojek, drugo- in tretjevrščeno pa pokala.

NOČNO BRCANJE V PODBOČJU

PODBOČJE — V soboto, 4. avgusta, organizira nogometna sekcija iz Podbočja tradicionalni nočni turnir v malem nogometu. Pričetek turnirja bo ob 19. uri, organizator pa sprejema prijave pred pričetkom tekmovanja na igrišču v Podbočju. Najboljšo ekipo čakajo trije tisočaki nagrade in deset večerij, drugouvrščeno tisočak in deset pečenih postvri, trejjevrščeno pa 500 din in 10 pizz.

NOČNI TURNIR V STRAŽI

STRAŽA — V soboto, 11. avgusta, bo NK Partizan iz Straže pripravil nočni turnir v malem nogometu. Pričel se bo ob 19. uri, prijavnina znaša 400 din, najboljša tri ekipe čakajo denarne nagrade, zmagovalca pa še pokal. Prijave bo organizator sprejemal po ure pred pričetkom turnirja.

Igralka namesto manekenke

Irena Bejtović o koševskem ženskem rokometu in načrtih

Zanesljivo je mlada, 23-letna Irena Bejtović eden najprijetnejših obrazov v novem rokometnem drugoligašu Itasu iz Kočevja, pravijo celo, da bi bolj sodila v kakšno manekensko kot pa rokometno ekipo.

»Z rokometom sem rastle, trenirati sem pričela že v osnovni šoli in nato iz leta v leto napredovala. Že pred petimi leti, ko smo nastopale še v medrepubliški ligi, sem bila med prvimi dvanajstimi igralkami, vendar sem nastopila le na treh tekmah,« pravi Irena. Pri tem seveda ne more mimo letošnjega imenitnega dosežka, o katerem so mnogi pred pričetkom prvenstva lahko le sanjali.

»Mislim, da smo zaslužno prvakinje in nove članice II. zvezne lige. Kot da se je v nas prebudila neka trma in želja po uveljavljanju; pomlad smo odigrale brez spodsrljaja, izgubile smo le točko proti Olimpiji, najslajša pa je bila zagotovo zmaga nad Branikom, neposrednim tekmečem za vrh. To je bila hkrati moja najboljša tekma v dresu Itasa. Zasluge za tak uspeh gre do v prvi vrsti trenerju Nikoli Radiću, ki je odlično uigral ekipo, poleg tega pa smo igralko pokazale imenitno psihično pripravljenost. Tu smo bile brez teknic.«

Irena meri v višino 166 cm in igra pivota, v tej vlogi običajno robustne igralko. Bejtovićeva to nadomešča s spretnostjo in dobro tehniko, navsezadnje je dokaz temu, da je druga strelka v ekipi, boljša od nje je seveda kapetanka Stanka Jerič.

»Prepričana sem, da bomo ostale v II. zvezni ligi; motiva za to nam ne manjka, enako ne izkušnosti, še posebej, če bodo na igrišču stopile nekatere starejše igralko, danes že mamic. S pripravami bomo pričele te dni, nedorečeno je le še vprašanje novega trenerja, kajti Nikola Radić bo pot nadaljeval v ljubljanski Belinki Olimpiji. Skoda, z njim bi bila v naš končni uspeh še trdneje prepričana, enako, če bi nam uspelo pridobiti še kakšno zunanjo igralko. In ne nazadnje: dobro bi bilo, ko bi se tudi organizacija in materialni položaj kluba popravila.«

M. GLAVONJIČ

Irena Bejtović: »Prepričana sem, da bomo ostale v II. zvezni ligi.«

TURISTIČNO ZAVAROVANJE

Do odhoda je še pet minut

Če doma niste pozabili nič od tega, potem imate s seboj vse za mirno potovanje in lagodne počitnice.

1. Potni list in osebna izkaznica
2. Vozovnice
3. Denar in denarnica
4. Zelena karta
5. Zobna ščetka
6. Iгла, sukanec
7. Sončna očala
8. Žepna knjiga
9. Fotoaparata in film
10. Zavarovalna polica Turističnega zavarovanja

Posebej pazite, da se pred potovanjem ali letovanjem ne boste pozabili zavarovati pred vsemi neugodnimi in neprijetnostmi, ki vas lahko doletijo. Če vas v potovalni agenciji niso opozorili na zavarovalno polico turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav, stopite do najbližjega poslovnega mesta Zavarovalnice Triglav in nemudoma izpolnite zavarovalno polico. Z njo si boste zagotovili povrnitev stroškov, ki bi na potovanju nastali zaradi okvare ali tatvine avtomobila, prometne nesreče, izgube ali poškodovanja prtljage, nenadne bolezni, prekinitev potovanja in podobnih neprijetnosti. Zavarujete se lahko sami, s celo družino ali v organizirani skupini. Možnosti za nezgodo je veliko, pred vsemi se lahko zavarujete z eno samo zavarovalno polico Turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav.

Za varno potovanje — Turistično zavarovanje

zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Vas živahna, mesto mrtvo

V Osilnici je turistov veliko, v Kočevju in okolici pa ne znajo izkoristiti prednosti

OSILNICA, KOČEVJE — V Osilnici je že vse poletje živahno, saj prihajajo sem domači in tuji turisti, predvsem v gostišče Kovač. Tuji gostje, ki pridejo v skupinah, se ne dolgočasijo. Gostilničar jim organizira izlete do izvira Kolpe pa na Risnjak, jezero pri Lokvah in drugam. Veliko se jih odloči za jahanje, čeprav nekateri šele v Osilnici prvič v življenju sedejo na konja. Za kolesarje ima gostilna Kovač na razpolago 10

gorskih koles in v Osilnici ter po okolici je pogosto videti turiste na kolesih.

Znana je že vožnja s kanuji po Kolpi (gostišče ima 12 kanujev). Razen tega je za turiste zanimiva še vožnja v gumijastim čolnom (za 15 oseb). Spet nekateri igrajo tenis in druge igre, poskrbljeno je za veselo vožnjo s kočijo ob zvokih harmonike itd. Seveda pa so na razpolago še druge oblike razvedrila, zabave in rekreacije. Kljub vsemu temu pa lahko ugotovimo, da še vedno niso izkoriščene vse možnosti za razvoj turizma na tem območju.

V Osilnici je torej za goste gostilne Kovač dobro poskrbljeno, da jim ni dolg čas in da vsak dan v tednu (kolikor so tuji tu) dožive kaj novega. Kako pa je s tem (v hotelu Pugled) v Kočevju, koliko jih sploh je in koliko časa se zadržijo v mestu, ne bi govorili. Kočevje z okolico ima gotovo več zanimivosti in drugih možnosti za razmah domačega in tujega turizma. Ob tem ne bom našteval še zdavnaj znanih kulturnih, naravnih in zgodovinskih zanimivosti, ki kočevskemu turizmu skoraj ne služijo, ampak naj omenim le najnovejšo turistično neiznajdljivost. Pred kratkim je bilo odprto zaprto območje Kočevske Reke, a se še vedno ni nihče spomnil, da bi sem vodil turiste ali vsaj izletnike.

Program povabljenih izvajalcev so organizatorji popestrili z družabnimi igrami in večkratnim žrebanjem vstopnic. Za oslovsko požrtijo se je letos prijavilo pet kandidatov, žreb pa je določil le Braneta Stošiča in Romana Kumpa. Nepričakovano je zmagal starejši in viki Roman Kump in za nagrado prejel oslovsko salamo. Simpatizerka Oslovskosti Mariborčanka Zdenka Puhelj je s seboj prinesla torto. S pomočjo žreba je torto poklonila veterinarju Marjanu Slapšaku iz Šalke vasi. Večerjo za dve osebi je dobil Darko Jakovec iz Kočevja, dve steklenici boljše vina je prejela nemška državljanica Josefina Dorfer, živega osla pa je tokrat zadela Slavica Arh iz Kočevja.

Zabavno Oslovsko noč odkrivajo tudi gostje iz oddaljenih slovenskih krajev pa tudi iz tujine. Gostom je vseh predvsem sproščena zabava, nenehno dogajanje na odru in plesišču, raznovrstna ponudba blaga, hitra postrežba in zmerne cene. Posebna mikavnost je polnočno dogajanje okrog oslička. Nekaj kritičnih pripomb je bilo izrečenih le na račun premajhnega prireditvenega prostora.

Dobiček letošnje Oslovskosti bodo člani KSD Ciril Dekval iz Mozlja namenili nakupu strešne opeke za kulturni dom in razširitvi prireditvenega prostora.

IVE STANIČ

MARIANNI METULJ MIRU — Mednarodno priznanje »Metulj miru« je bilo 26. julija svečano podeljeno na odru Šeškovega doma 8-letni deklici Marianni Parfant iz Nizozemske, potomki slovenskih izseljencev. To priznanje si je zaslužila s tem, ker je podarila lani vse svoje prihranke za pomoč Halozam, ki jih je prizadela neurje. Marianna je članica folklorne skupine slovenskih izseljencev v Limburgu in je s to skupino gostovala v Kočevju. Na fotografiji je mala Marianna z vodjo folklorne skupine Mici Mešol-Čebin (desno), priznanje ji podeljuje predstavnica RK Slovenije Herta Štufek. (Foto: J. Primc)

Slovenija

Komisija za delovna razmerja SREDNJE ŠOLE TEHNIŠKIH IN ZDRAVSTVENE USMERITVE BORIS KIDRIČ NOVO MESTO

razpisuje prosta dela in naloge:

— 1 profesorja zgodovine

Dela in naloge razpisujemo za določen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

— 1 profesorja matematike

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

— 1 profesorja fizike

Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Za profesorja matematike in fizike je na razpolago kadrovska stanovanje.

Prijave z dokazili pošljite v 10 dneh po objavi razpisa. Vsi, ki se bodo prijavili na razpis, bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po izteku roka za zbiranje prijav.

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
v novomeskem Kabelskem razdelilnem omrežju na kanalu 3

DNEVNI SPORED ZA TA TEDEN:

08.00 satelitski programi z ASTRE
18.31 obvestila
18.55 oglasi & mali oglasi
19.00 NOVICE
19.05 oglasi & mali oglasi
19.10 rezerviran čas

NASLOV: Glavni trg 24/1
TELEFON: 068/23-611
TELEFAX: 068/21-696

MARINČ V GALERIJ

LJUBLJANA — V Galeriji Kompas bodo danes, 2. avgusta, ob 20.30 odprli razstavo slik akademskega slikarja Jožeta Marinča. Za Marinčevo slikarstvo je značilno, da je pokrajina na njegovih slikah prepešana vizija oblik, barv in občutij, ki jih daje intenzivno doživljanje krajine.

BREZ POPUSTOV, A NAJCENEJE!

PCK in stanovanjska zadruga Graditelj

Novo mesto, Srebrniče 1
telefon: (068) 21-604 in 21-611

Odprto vsak dan od 6. do 17. ure, ob sobotah od 6. do 13. ure.

UGODNA PONUDBA
VSEH VRST GRADBENIH MATERIALOV

LABOD, tovarna oblačil, NOVO MESTO, p.o. NOVO MESTO, Cesta herojev 29

Po sklepu sveta strokovnih služb in sveta tovarne Ločna z dne 30. 7. 1990 objavljamo

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo rabljenih osnovnih sredstev:

Vrsta	Tip	Letnik	Izključna cena
1. osebni avto	LADA CARAVAN 1200	1982	8.000 din
2. kamion kont.	650 AD	1983	100.000 din
3. avtobus	MASTER T 35 D	1982	100.000 din
4. šivalni stroj 10 kom.	NECCHI	klasa 835-261	700 din za komad
5. šivalni stroj 2 komada	RIMOLDI	klasa 329-002 CD-01	1.000 din za komad
6. šivalni stroj 2 kom	JUKI DLN	klasa 415-2-2	700 din za komad
7. šivalni stroj 5 kom	PFAFF		700 din za komad
8. šivalni stroj 1 kom	DUERKOPP	klasa 211/1	700 din
9. tovorno vozilo	MASTER T 35D	1982	40.000,00 din

Izključne cene na posameznih vozilih bodo vidno označene. Licitacija bo v petek, 10. avgusta 1990, ob 9. uri v prostorih LABODA, tovarne oblačil, NOVO MESTO, Cesta herojev 29. Vozila in šivalne stroje bomo prodajali po sistemu »videno-kupljeno«. Kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti kavicjo v znesku 10% od izključne cene. Prometni davek plača kupec. Preostanek kupnine plača kupec takoj po končani licitaciji, ko mora tudi prevzeti kupljeno vozilo oz. šivalni stroj. Ogled je možen dne 9. 8. 1990 od 10. ure do 13. ure in na dan licitacije od 7. do 9. ure. Interesenti lahko dobijo dodatna pojasnila po telefonu 21-727, interna 236 (Kum).

Do odhoda je še pet minut

Če doma niste pozabili nič od tega, potem imate s seboj vse za mirno potovanje in lagodne počitnice.

1. Potni list in osebna izkaznica
2. Vozovnice
3. Denar in denarnica
4. Zelena karta
5. Zobna ščetka
6. Igla, sukanec
7. Sončna očala
8. Žepna knjiga
9. Fotoaparati in film
10. Zavarovalna polica Turističnega zavarovanja

Posebej pazite, da se pred potovanjem ali letovanjem ne boste pozabili zavarovati pred vsemi nezgodami in neprijetnostmi, ki vas lahko doletijo. Če vas v potovalni agenciji niso opozorili na zavarovalno polico turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav, stopite do najbližjega poslovnega mesta Zavarovalnice Triglav in nemudoma izpolnite zavarovalno polico. Z njo si boste zagotovili povrnitev stroškov, ki bi na

potovanju nastali zaradi okvare ali tatvine avtomobila, prometne nesreče, izgube ali poškodovanja prtljage, nenadne bolezni, prekinitve potovanja in podobnih neprijetnosti. Zavarujte se lahko sami, s celo družino ali v organizirani skupini. Možnosti za nezgodo je veliko, pred vsemi se lahko zavarujete z eno samo zavarovalno polico Turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav.

Za varno potovanje — Turistično zavarovanje

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

TURISTIČNO ZAVAROVANJE

Gozdno gospodarstvo Brežice

razpisuje

javno licitacijo za naslednja osnovna sredstva:

- 1) Kamion TAM 170 T 14, letnik 1980, z dvigalom HIAR 560
— izklicna cena 125.000,00 din
  - 2) Vrtno kladivo BEREMA-PIONJAR 120
— izklicna cena 20.000,00 din
  - 3) Tovorni avto TAM 6500 z nakladalcem RIKO
— izklicna cena 17.500,00 din
  - 4) Tovorni avto TAM 4500 z nakladalcem PESCHI
— izklicna cena 280.000,00 din
- Razni drobni material, kot motorne žage, peč na trda goriva, pisalni stroj
- 5) Bočni vilicar Čelik-Orion, tip DFO-S 1982
— izklicna cena 52.500,00 din
  - 6) Karabin CZ 8 x 57
— izklicna cena 1.000,00 din
  - 7) Kombibus Zastava 850 AK I. 1983
— izklicna cena 15.000,00 din
  - 8) Traktorska prikolica 5 t
— izklicna cena 25.000,00 din
  - 9) Osební avto Zastava 750 I. 1983 NM 149-453
— izklicna cena 10.000,00 din
  - 10) Osební avto Zastava 750, I. 1981, NM 149-595
— izklicna cena 8.500,00 din
  - 11) Kombibus Zastava 850 AK, I. 1985
— izklicna cena 10.000,00 din
  - 12) Kosilnica KO 312
— izklicna cena 20.000,00 din
  - 13) Motorna škroplilnica Stihl 017
— izklicna cena 3.500,00 din
  - 14) Osební avto Zastava 850, NM 714-62
— izklicna cena 8.500,00 din

Osnovna sredstva pod zaporedno št. 1 — 4 so na ogled v obratu Transport Brežice, pod št. 5 v obratu Žage v Sevnici, pod št. 6 in 7 v gozdnem obratu Brežice, pod št. 8 v gozdnem obratu Kostanjevica, pod št. 9 in 10 v gozdnem obratu Radeče, pod št. 11, 12 in 13 v gozdnem obratu Sevnica in pod št. 14 v gozdnem obratu Mokronog.

Licitacija bo v obratu Transport pri železniški postaji Brežice dne 6. avgusta 1990 ob 8. uri. Interesenti pred pričetkom licitacije vplačajo 10-odst. varščino. V ceno ni vračunan prometni davek. Nakup je po sistemu »videno — kupljeno«.

DOLENJKA, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto, Glavni trg 23

razpisuje

JAVNO PRODAJO

1. poslovnih prostorov na Glavnem trgu 28 (I. nadstropje), ki obsegajo tri pisarne, hodnik, sanitarije in skupne prostore, v skupni izmeri 75,20 m²;
2. neto koristne površine podstrešja v velikosti 13,14 m².

Skupna izklicna cena nepremičnin je 600.000 din, v ceni ni upoštevan prometni davek.

Javna prodaja bo v poslovnih prostorih podjetja, Glavni trg 23, dne 6. 8. 1990 ob 12. uri. Ogled prostorov je možen eno uro pred začetkom prodaje. Vsi zainteresirani, ki pri licitaciji želijo sodelovati, morajo pred njenim pričetkom plačati 10-odst. izklicno vrednost nepremičnine kot kavicjo.

hydrovod kočevje ribnica

Zbor delavcev Komunalnega podjetja Hydrovod Kočevje-Ribnica

razpisuje

prosta dela in naloge

individualnega poslovodnega organa

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- višja ali visoka izobrazba strojne, ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri
- vsaj 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega 4 leta na vodilnih delovnih mestih
- sposobnost za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti iz dosedanjih zaposlitev
- predložen izdelan program razvoja dejavnosti podjetja.

Delovno razmerje se sklone za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Mandat traja 4 leta. Kandidati naj pošljejo svoje prijave z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

Komunalno podjetje Hydrovod Kočevje-Ribnica, Ljubljanska c. 38, 61330 Kočevje, z oznako »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po odločitvi.

Obrtna zadruga Hrast, p.o., Novo mesto, Adamičeva 2

Na podlagi sklepa Zadružnega sveta objavljamo

javno licitacijo za prodajo naslednjih službenih vozil:

Znamka	Letnik izdelave	Štev. kilometrov	Izklicna cena
Renault-4	1984	65.000	14.000 din
Golf JX-diesel	1988	60.000	92.000 din
VW Jetta-bencin	1987	100.000	75.000 din

Licitirana vozila so v voznem stanju in primerno ohranjena. Licitacija bo dne 10. 8. ob 10. uri v prostorih OZ Hrast na Adamičevi 2.

Ogled licitiranih vozil je mogoč na dan licitacije med 7. in 10. uro. Na licitaciji lahko sodelujejo vse fizične in pravne osebe, ki morajo pred licitacijo vplačati varščino v višini 10% izklicne cene. Licitirana vozila bomo prodali po načelu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Prometni davek ni zajet v prodajno ceno in ga plača kupec. Kupec plača po sklenitvi kupne pogodbe na gornji naslov kupnino najkasneje v (5, 8) dneh po opravljeni javni licitaciji. Informacije po telefonu (068) 22-802 — Janez Bele.

OSNOVNA ŠOLA 29. OKTOBER ŠMARJETA, 68220 ŠMARJEŠKE TOPLICE

OBJAVLJA

prosta dela in naloge za nedoločen čas, s polnim delovnim časom:

— 2 snažilk šolskih prostorov

(končana osemletna šola)

— 1 kuharice v šolski kuhinji

(končana srednja gostinska šola)

— 2 varuhinj otrok v enoti vrtec

(končana sred. izobr. šola za smer varuhinje ali medicinske sestre)

— 2 vzgojiteljic otrok v enoti vrtec

(končana VI. stopnja strok. izobr.)

— 2 vzgojiteljic ali razred. učiteljic v enoti vrtca

(končana VI. st. strok. izobr.)

— 1 učitelja fizike in tehnične vzgoje

(končana VI. stop. strok. izobr.)

prosta dela in naloge za določen čas, s polovičnim delovnim časom:

— 1 učitelja slovenskega in srbohrvaškega jezika

(končana VI. stop. strok. izobr.)

— varuhinje v jutranjih urah v enoti vrtec

(končana sred. šola za varuhinje)

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev (izobrazbi) in uspehih dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov šole s pripisom »za razpisno komisijo«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po objavi razpisa. Nastop dela 3. 9. 1990.

TESNILA TREBNJE VELIKA LOKA

Na podlagi 56. člena statuta delavski svet podjetja Tesnila Trebnje

razpisuje

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za čas 4 leta

1. vodja sektorja marketing

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske, komercialne ali organizacijske smeri
- 5 let izkušenj na enakih ali podobnih delih
- predložitev programa razvoja za svoje področje dela
- strokovni izpit za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov
- aktivno znanje tujega jezika

2. vodja proizvodno-tehničnega sektorja

Pogoji:

- visoka izobrazba strojne ali organizacijske smeri
- 5 let izkušenj na enakih ali podobnih delih
- predložitev programa razvoja za svoje področje dela

3. vodja kadrovsko-splošnega sektorja

Pogoji:

- visoka izobrazba organizacijske ali pravne smeri ali smer psihologija
- 5 let izkušenj na enakih ali podobnih delih
- predložitev programa razvoja za svoje področje dela
- zaželen pravosodni izpit

4. vodja razvojno-tehnološkega sektorja

Pogoji:

- visoka izobrazba strojne smeri
- 5 let izkušenj na enakih ali podobnih delih
- predložitev programa razvoja za svoje področje dela
- aktivno znanje angleškega ali nemškega jezika

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu 068/44-303. Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: **Tesnila Trebnje, 68212 Velika Loka**. Kandidate bomo o izbiri in imenovanju pisno obvestili v 8 dneh po izbiri.

REVIJA AURA REVIJA ZA MEJNA PODROČJA ZNANEGA, V NOVI ŠTEVILKI PRINAŠA:

- Sanje — pot k našemu bistvu
- Težave pri prehodu na makrobiotično prehrano in kako jih premostiti
- Hipnoza — nova moda v zdravljenju
- Neionizirana elektromagnetna sevanja in zdravje
- Hoja po ognjenem kozmosu
- Mala anketa — Ali verjamete v horoskop?

Revija AURA — vaš stik z neznanim! Revijo lahko kupite pri prodajalcih časopisov ali pa jo naročite na naslov: Revija AURA, p.p. 66, 61117 LJUBLJANA

Gasilsko društvo Semič

objavlja

javno licitacijo za prodajo kombija IMV 2200 D, leto izdelave 1979

Cena 30.000,00 din. Licitacija bo v četrtek, 9. 8. 1990, ob 20. uri v prostorih gasilskega doma. Pred pričetkom licitacije se plača varščina, in sicer v višini 10-odst. izklicne cene.

Tovarna nogavic Polzela je našla Novo mesto za svoje gnezdo.

V Novem mestu na Prešernovem trgu so že odprli sodobno prodajalno s svojimi izdelki, v kateri lahko izbirate vsak dan od 7. ure dalje med prelepo ponudbo ženskih, moških in otroških nogavic.

Polzela — prva lastovka modnih nogavic.

Osnovna šola narodnega heroja Ivana Kovačiča — Efenke

Mirna Peč

Komisija za delovna razmerja

razpisuje delovno mesto

UČITELJA KEMIJE — BIOLOGIJE (PRU ali P)

za nedoločen čas. Nastop dela 1. 9. 1990.

Prijave z dokazili sprejema Osnovna šola narodnega heroja Ivana Kovačiča — Efenke, Trg 8, 68216 Mirna Peč, 8 dni po objavi razpisa.

ZAHVALA

V 42. letu starosti nas je zapustila naša draga hčerka, mamica in sestra

DARINKA PER

iz Kranja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in pomoč, ki ste nam jo nudili v teh težkih trenutkih. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: mama, sin Damjan, brat Franci, sestra Tončka z družino ter ostalo sorodstvo

Leto dni je že minilo, kar te več med nami ni, a v otožnih srcih naših si prisotna vedno ti.

V SPOMIN

Minilo je žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama

MARIJA VRTIN

z Vrtače pri Semiču

Vsem, ki se je spominjajo in ji prižigajo svečke, prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, sestra, teta, babica in prababica

MARIJA ŠINKOVEC

iz Zaloga pri Škocjanu

Iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, ji poklonili vence in cvetje, darovali za svete maše in jo pospremili na zadnji poti. Posebna hvala patronažni sestri Slavici za številne obiske na domu, vaščanom Zaloga, sosedom Malenškovic in Markelčevim za vso pomoč, OZB, TOZD Brazda za podarjena venca. Hvala tudi g. kaplanu za opravljen obred in govorniku za ganljive besede slovesa.

Žalujoci: sin Jože, hčerka Marica z družinama in ostalo sorodstvo

TRADICIONALNI VELIKI 40. GORENJSKI SEJEM V KRANJU, 10. 8. — 19. 8.

Ljubil si polje, ljubil si dom, vendar od nas odšel si v večni tih dom.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in praded

JOŽE PANJAN

z Goleka 5 pri Dragatušu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, pisno in ustno izrazili sožalje in sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo sosedom Mihi, Mirku in Brigiti za vsestransko pomoč, Elektru Črnomelj, IMV Črnomelj, Splošni bolnici Brežice, ZZB Dragatuš, GD Dragatuš, pevskemu zboru Dragatuš za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 2. avgusta — Bojan Petek, 3. avgusta — Lidija Sobota, 4. avgusta — Nedeljka Nedeljak, 5. avgusta — Snežana Ponedeljek, 6. avgusta — Vlasta Tork, 7. avgusta — Kajetan Sreda, 8. avgusta — Miran

LUNINE MENE
6. avgusta ob 16.19 — Ščip

kino

BREŽICE: 3. 8. (ob 20. uri) ameriška drama Nevarne vezi. 3. 8. (ob 22. uri) ameriški erotični film Nikoli ne spi sama. 5. 8. (ob 18. in 20. uri) Policaj pod nadzorom.
 CATEŽ: 2. 8. (ob 21.15) ameriški akcijski film Hiša ob cesti. 6. 8. (ob 21.15) ameriški kriminalni film Policaj pod nadzorom. 7. 8. (ob 21.15) ameriški glasbeni film Lambada.
 CRNOMELJ: 2. 8. (ob 21. uri) ameriški kriminalni film Smrtonosna prak-

sa. 3. 8. (ob 21. uri) ameriški triler Pekel pravice. 5. 8. (ob 21. uri) ameriški kriminalni film Smrtonosna praksa. 7. 8. (ob 21. uri) ameriška komedija Močni fantje.
 KRŠKO: 2. 8. (ob 20. uri) ameriško znanstvenofantastični film Vrnitev v prihodnost. 3. 8. (ob 22. uri) ameriški erotični film Resnične zgodbe II. 5. 8. (ob 18. uri) ameriška srhljivka Dama in detektiv. 7. 8. (ob 20. uri) Hongkong karate film Zmajeva igra I.
 NOVO MESTO — DOM KULTURE: 2. (ob 10., 18. in 20. uri) ter 3. 8. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski film Skrivnost zlate piramide. Od 3. do 5. 8. (ob 22. uri) ameriški erotični film Seks v rdečem. 4. in 5. 8. (ob 18. in 20. uri) angleška komedija Baron Münchhausen ali Lažnjivi Kljukec.
 NOVO MESTO — DOM JLA: Od 2. do 4. 8. (ob 19. uri) ameriški film Veličastni. Od 6. do 8. 8. (ob 19. uri) ameriški film Krokodil Dandi — II. del.

MINI MORIS, letnik 1979, dobro ohranjen, dodatno opremljen, prodam. ☎ (068)49-021. 1459
GOLF JGL, maj 1982, prodam. Sandi Žagar, Cesta brigad 1, Novo mesto. 1460
TOMOS 18 s čolnom Beograd sport z volanom in tele-komandami, prodam za 3000 DEM. Poklicati vsak delavnik med 8. in 9. uro na ☎ 23-610. 1462
 Prodram **LADO Samaro**, staro 2 leti in pol. Informacije na ☎ 21-590 od 10. do 15. ure.

obvestila

NESNICE, mlade jarkice pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije: Jože Prosenik, gostilna Humek, Dobova, ☎ (0608) 67-607. 1246
GRADITELJI in instalaterji pozor! Po konkurenčnih cenah izdelujemo peči in boilerje za centralno ogrevanje. Informacije na ☎ (063)39-878 popoldne ali zvečer. 1256

AVTOMEHANIKA
Janez Vidrih, Otočec
 telefon 85-180

Na zalogi imam in montiram uvožene izpušne cevi za avtomobile:
BMW — Opel — VW Golf in Jetta — Zastava — Lada — Lada Niva — AX — R4, R18, R9.
 Za druge tipe po dogovoru!

AMERICAN STAFFORDSHIRE TERRIER

Pes, ki daje varnost večini ameriških milijonarjev in poslovnežev. Pred nekaj leti je bil uvožen tudi v našo državo. Sprejet je kot nepodkupljiv čuvár gospodarstva in njegovega imetja ter ima rad otroke.
 Imeti STAFFORDA pomeni imeti miren sen. Pse, mlade ali zrelejše, pripravljene za delo, lahko naročite na naslovu:
 S. PROSENIK, Jesenice 5, 68261 Jesenice na Dolenjskem, ☎ (0608)69-576.

ENKRAATNA PRILOŽNOST!

SUBARU SEDAN 1,6 DL
 10500 DEM, plus carina in davek
 Omejena količina: 20 kosov 54 KW, 1595 cm³, 5 brzin, katalizator, 6,2 litra/100 km
SERVIS, KONSIGRANCIJSKA PRODAJA, GARANCIJA V YU
 Rok vplačila: 10. 8. 1990
 Rok dobave: 2 tedna
INFORMACIJE IN VPLAČILA:
 I V A d.o.o.
 Zagrebška c. 15
 Novo mesto
 tel. 068/27-753

ŽELITE približati sorodnikom, znancem, prijateljem kosček svoje domovine? Podarite jim: Utrinke iz Kočevja na video kaseti (mesto — cerkev Corpus Christi — jezero — Rog — grobišča) Naročila sprejema Video center Kočevje, ☎ (061)852-192. 1450
RAČUNALNIŠKO tipkanje vseh vrst tekstov, obdelava podatkov, grafični prikaz. ☎ 23-231 (Mojca), po 16. uri. 1464

boutique
CESTA GUBČEVE BRIGADE 9
 68210 Trebnje, tel. (068) 44-604
SEZONSKO ZNIŽANJE CEN!
 Se priporočamo!
 ODPRTO: od 10. do 12. ure in od 15. do 19. ure.
 V SOBOTO od 10. do 12. ure.

prodam

TROJNA vrata z nadsvetlobo in lužen hrast Lip Bled širine 85 cm prodam. ☎ 24-971. 1350
NOV žagan les za ostrejša, plohe in deške prodam. ☎ 84-851. 1351
OVES prodam. ☎ (067)81-764. 1352
KOLO Pinarello, okvir št. 57, oprema Campagnola Gipiemme, Mavic, 12 prestav, brezhibno, prodam. ☎ 86-240. 1355
ČOLN Maestral 18 z motorjem Tomos 4,5 ter frezo Mio 200 prodam. ☎ 28-138. 1360
KRAVO, brejo 8 mesecev, prodam. 1370
ZRUŽENO KORUZO prodam. Otočec, ☎ 85-125. 1371
ŽELEZNI gumi voz (15 col), nov, prodam. Silvo Strmole, Železno 10. Dobrič. 1373
JEČMEN, 500 kg, prodam. ☎ 42-492. 1376
5 KOZ prodam za 5.500 din. ☎ (0608)79-762. 1378
KUHINJSKE elemente, pomivalno korito in kombiniran štedilnik prodam. ☎ (068)51-841. 1380
BARVNI televizor Nordmende in hladilnik prodam. ☎ 28-266. 1382
RABLJENO betonsko strešno opeko prodam. ☎ 42-552. 1385
VARILNI aparat CO2, 300 amperov, prodam. Franc Pavlin, Gor. Brezovica 33, Sentjernej, ☎ 42-020 int. 263. 1386
KRAVO s tetelom prodam. Uršič, Prečna 28, Novo mesto. 1389
VINO cviček prodam. Anton Luzar, Šmalčja vas 12, Sentjernej, ☎ 41-079. 1391
PUJSKE od 20 do 60 kg prodam. Jarc, Hrstje 3, Mirna Peč. 1393
MLADIČE kraškega ovčarja z rodovnikom prodam po zelo ugodni ceni in na več obrokov. ☎ (0602)53-429, zvečer. 1394
PRODAM ali zamenjam jalovo kravo in telico za plemenško kravo ali telico. Jože Sukovič, Trg 29, Mirna Peč. 1396
POMIVALNO mizo (belo), nerjavje-vo, dvobazensko, z odcejalnikom, prodam. ☎ 43-760. 1399
KRAVO, brejo 8 mesecev, staro 6 let, prodam. Janez Kovačič, Drama 1, Sentjernej. 1403
VEČ KOZ prodam. ☎ (0608)61-502 int. 12, vsak delavnik od 12,30 do 15,30. 1405
AVTO PRIKOLICO, brusilko Bosch, čoln, vrtni stroj, vse novo, prodam. ☎ 27-445. 1407
NOVO etažno peč Emo, 22.000 kkal, prodam 20 % ceneje. ☎ (068)45-024, Račje selo 5, Trebnje. 1410
300 l belega vina po 25 din prodam. ☎ 33-778. 1421
AMORTIZERJE, nove, za R 4, vse štiri, prodam 20 % ceneje. ☎ (068)24-320. 1422
TELEVIZOR, črno bel, Iskra, (ekran 31 cm) in nov kombiniran štedilnik (2+2) prodam. ☎ 26-727. 1424
POHISTVO, primerno za samsko sobo ali vikend, kolo in motor za čoln, zelo poceni prodam. ☎ 25-134. 1425
STROJE za izdelovanje lesenih žlic, primerno za domačo obrt, prodam za 25.000 din. ☎ (061)735-061. 1429

čestitke

ŠTEFANI VIDMAR iz Kota pri Semiču ob 90. rojstnem dnevu želimo vse najboljše, zdravja in da bi bila še dalje tako čila in dobre volje med nami. Ivan, Lojzka in Jože z družinama. 1444

kmetijski stroji

ŽITNI kombajn Kormik diesel, širina kose je 2 m, prodam. Rodine 12, Trebnje. 1345
 ŽITNI kombajn Claas — Mercur, perkins, vreče, bunker, prešo prodam. Silvo Šavorn, Bušinja vas 25, 68331 Suhor pri Metliki. 1349
 ŽITNI kombajn Klaas Evropa, 2,2 m delovne širine, prodam. Alojz Staniša, Vinja vas 39 a, Novo mesto. 1356
TRAKTORSKO škropilnico Agromehnika (340 l) in trosilec hlevskega gnoja Tehnostroj, prodam. Oboje je novo. Makše, Rdeči kal 15, 68211 Dobrič. 1375
TRAKTOR Goldoni, 34 KM, letnik 1982, prodam. ☎ (0608)77-464. 1409
TRAKTOR IMT prodam. ☎ 52-468. 1415
KOSO in obračalnik za TV 730 s kardanom, dobro ohranjena, ugodno prodam. Anton Kozole, Mali Kamen 30, 68281 Senovo. 1437
TRAKTOR Ursus 335 s kabino, star 4 leta, 560 delovnih ur, prodam. Jože Lavrič, Dvor 26. 1454
ZELO ugodno prodam: rotacijsko kosilnico, silokombajn, nakladalno za seno, pihalnik, trosilec hlevskega gnoja. Vsi stroji so nemške izdelave in malo rabljeni. ☎ (068)85-985. 1465

kupim

ZAZIDLJIVO parcelo na področju Brežic, Sevnice ali Novega mesta kupim. Božičnik, ☎ (024)36-051 po 20. uri. 1372

motorna vozila

MOTORNO kolo Jawa 350, letnik 1986, kot novo, prevoženih 1.800 km, prodam za 1.000 DEM. Ogleđ vsak dan. Janez Ivičič, Bojanja vas 5 A, Metlika. 1347
 NOVO motorno kolo 15SLC in motor VW (hrošča) z deli prodam. Šega, Šentlojrenc 16, 68212 Velika Loka, ☎ (068)48-435. 1353
126 P, letnik 1982, registriran do maja 1991, prodam. ☎ 26-805. 1362
JUGO 45 koral, star 15 mesecev, prodam. Jože Bevc, Dol. Dobrava 10, Trebnje. 1365
R 11, letnik 1986, prevoženih 43.000 km, prodam. ☎ 85-933. 1366
Z 101, letnik 1979, karambolirano, v voznem stanju, prodam celo ali po delih. ☎ 47-658. 1367
BMW 318, karambolirano, prodam. ☎ (0608)82-908 po 20. uri. 1374
FIAT UNO 55 S, letnik 1985, prodam. ☎ (0608)33-475. 1377
VW 1200, dobro ohranjen, in motorno žago Sthl 041 prodam. Uzman, Smolenja vas 65, Novo mesto. 1379
Z 128, letnik 1986, prodam. Ajdišek, Slavka Gruma 1 A, Novo mesto. 1381
FIAT 750, letnik 1984, prodam. ☎ 24-947. 1383

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, tozđ Dolenjski list, Novo mesto. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozđa), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milian Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran.
 ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
 IZHAJA ob četrtnih. Posamezna številka 10 din, naročnina za 3. trimesečje 100 din; za delovne in družbene organizacije 200 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
 OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 120 din, na prvi ali zadnji strani 240 din; za razpise, licitacije ipd. 140 din. Mali oglasi do deset besed 100 din, vsaka nadaljnja beseda 10 din.
 NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozđ Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

KRAVO, sive pasme, staro 4 leta, prodam. Jože Svalj, Dol. Brezovica 5, Sentjernej. 1432
NOVO ostreže in hrastovino prodam. Drago Novak, Radulje, Bučka. 1433
KRAVO, brejo 8 mesecev, staro pet let, prodam. ☎ 22-187. 1440
STIHL motorno žago, fritezo za cvrtje, žensko in moško kolo ugodno prodam. ☎ 22-893. 1446
ZOBNO zlato prodam. ☎ (068)20-430. 1447
ELEKTRIČNO kladiivo 750 W Iskra Hilti s priborom do fi 35. ☎ 27-920. 1448
STREŠNO opeko (400 komadov) grafitno sive barve in 40 m² steklene trde volne (5 cm) prodam. ☎ 76-081. 1453
PRODAM nova zastekljena okna (80 x 120 cm.) 7 kom in 2 komada (60 x 60 cm.) ☎ 41-065. 1455
KOLO BMX, prodam. Anton Deželan, Velike Brusnice 69/a, Brusnice. 1458
ENOFAZNI elektromotor, skoraj nov, 2,2 KM, 2800 obratov, prodam. Moravec A. Cesta herojev 38, Novo mesto, ☎ 23-312. 1461
RAZREGLJIV kavč z dvema fotelji, prodam. Cena po dogovoru. Vid Tomec, Stare pravde 7, (Bučna vas), Novo mesto, ☎ 25-616. 1463
PRODAM 15 m² lamelnega parketa (hrast), dnevno sobo (Katarina Wh), raztegljiv kavč, kuhinjo Marles tip Aralija. Informacije na ☎ 26-416.

razno

IŠČEMO dekle ali žensko za nego na domu trenutno nepokretne mame v Starem Logu ob Kolpi. ☎ (061)803-604 ali (061)804-001. 1357
ŠTUDENT poučuje matematiko za osnovne in srednje šole. ☎ 27-757. 1411
V NOVEM MESTU iščem lokal za mirno obrt. ☎ (0608)31-133. 1416
IŠČEMO zanesljivo žensko za čuvanje enoinpolletnega fantka na domu v dopoldnem času. Kraljič, Pod goro 4 C, Krško. 1420

službo dobi

GOSTIŠČE KRAMER pri železniški postaji Dobova zaposli dve natakari za določeni ali nedoločeni čas. Zglasite se osebno ali na ☎ (0608)67-054. 1354
IŠČEMO akviziterje za prodajo iskanne kozmetike na področju Slovenije. Program obsega 50 različnih artiklov. Novost na tržišču: kolekcija za sončenje odlične kakovosti. Nudimo dober zaslužek. ☎ (041)320-644. 1363
ZASEBNO podjetje vabi k sodelovanju več akviziterjev za prodajo zanimivih artiklov iz uvoza. Provizija visoka, obra-

čun vsak dan. Dobimo se v četrtek, 2. avgusta, ob 19. uriv Šempetru (Otočec), nad Mercatorjevo trgovino. 1438

stanovanja

STANOVANJE — garsonjero v Krškem zamenjam za enako kjerkoli. Ponudbe pošljite pod šifro: »RESNO.« 1348
MLADA mamica s petletno hčerko nujno išče enosobno stanovanje ali garsonjero. ☎ 27-578. 1395
MLADA tričlanska družina išče stanovanje ali starejšo hišo v Novem mestu ali okolici. ☎ (068)43-721. 1397
DVOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. ☎ (068)22-734. 1404
GARSONJERO, centralno ogrevano, na Mestnih njivah prodam. ☎ 26-375. 1436

preklci

JOŽE SAJE, Daljni Vrh 22, Novo mesto, preklicujem žaljive besede zoper STANETA KRAMARJA iz Gornjega Kamenja 3, Novo mesto, ter prepovedujem vsako vožnjo in sečnjo po parceli št. 344/25 v Zagorici. 1364

posest

STAREJŠO HIŠO v bližini Dolenjskih Toplic, z elektriko in vodo, primerno za stanovanje ali vikend, prodam. Kletni prostor je primeren lahko tudi za skladišče vina. Ponudbe pošljite pod šifro: »DOSTOPEN KRAJ.« 1346
STARO hišo v Krškem prodam. Marija Smodič, Valvasorjevo nabrežje 5, Krško. 1358
STARO hišo za vinogradom in njivo oz. travnik v Srednjem Artu pri Krškem prodam. ☎ (063)27-606. 1359
V METLIKI dam v najem hišo za mirno obrt. Terezija Marsetič, C. 15, udarne brigade 17, Metlika. 1361
NJIVO v izmeri 57 arov, v vasi Rago vo pri Novem mestu, prodam. Cena 80 din/m². ☎ (068)22-985. 1368
PO UGODNI ceni prodam starejšo hišo s 70 ari zemlje. Voda in elektrika sta v hiši. Hiša je vseljiva in primerna za vikend. ☎ (0608)32-756. 1369
TRI LETA star vinograd z 800 trtami, novo zidanico z elektriko, vodovodom, asfaltno v Tolstem vrhu prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 1388
ZIDANICO z 10 ari vinograda in 400 trtami v Sentjurju pri Mirni Peči prodam. ☎ (068)44-693. 1418
PARCELO v KS Bučka (11 a) z gradbenim dovoljenjem prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 26-559. 1443
HIŠO z gospodarskim poslopijem in vrtom v središču Sevnice prodam. ☎ (0608)82-615. 1449

Ljubil si gozdno šumenje, trto, zemljo in kamenje. Vse preveč si garal in si življenje skrajševal.

ZAHVALA

V 65. letu nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

JANEZ RAJK
 iz Gabrja 89

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali cvetje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Hvala ČGP Delo Novo mesto in OŠ Smihel Novo mesto. Prav lepa hvala duhovniku za opravljen obred, pevskemu zboru Gabrje ter govornici za poslovljne besede.

Žalujoci: žena Francka, hčerki Cvetka in Jožica z družinama ter ostalo sorodstvo

Ob boleči izgubi najinega sina se zahvalujemo vsem, ki so nama v težkih trenutkih pomagali in pokojnega spremili na zadnji poti.

ZAHVALA

Ni več trpljenja ne bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj.

MARIO

Mamica in oči

ZAHVALA

V 83. letu nas je zapustila draga mama, babica, prababica in sestra

MARJETA ŠIMEC
rojena Totter
iz Gribelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, vaščanom in sodelavcem za darovane vence, cvetje in izrečeno sožalje. Prav lepa hvala domačemu župniku g. Ovničku in g. Turšiču iz Ljubljane za lepo opravljen obred ter pevcem iz Gribelj. Hvala vsem, ki ste pokojno spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 51. letu starosti zapustil naš dragi brat, stric, svak in prijatelj

FRANC LENARČIČ
s Suhorja 7

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, krajanom Prečne, sodelavcem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Lepa hvala gospodu župniku za opravljen obred in Angelci Rostan za poslovlilni govor. Še posebno zahvala Lovski družini Novo mesto, Ribiški družini Novo mesto, Ribogojnici Prečna in tovarni Labod!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče in stari oče

EMIL MIHELIČ
iz Starega trga ob Kolpi 5

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za pomoč, izrečeno sožalje, darovane vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo ZB, GD in tovarni Unior Stari trg, Trgoprometu Kočevje, OOS Belt Črnomelj, sodelavkam FRS Belt Črnomelj, sosedom iz Tomšičeve in Trubarjeve ulice v Črnomlju, ZPZ Črnomelj, cerkvenim pevkam za zapete žalostinke in gospodu župniku iz Dragatuša za opravljen obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: žena Katarina in otroci z družinami

*Skrb, bolezen, delo in trpljenje —
mama, tvoje bilo je življenje.
Bolečino in trpljenje si prestala,
zdaj boš v preranem grobu spala.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in tete

ANE HREN
iz Biča pri Velikem Gabru

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo cerkvenemu pevkemu zboru ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustila nadvse dobra in skrbna mama, stara mama, sestra in teta

FANI KOVAČIČ
roj. ENČIMER
z Gor. Vrhpolja 95

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za pomoč in sočustvovanje z nami, vsem, ki so nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Posebna hvala družinam Koligar, Gorišek, Šostarič, Laknar, Lahne ter gospodu župniku, pevcem iz Sentjerneja in sodelavcem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Štefan z ženo Pepco, vnukinja Nevenka, sestra Karolina in ostali njeni

ZAHVALA

Ob nepričakovani in mnogo prezgodnji smrti naše ljubljene mame, babice, tašče in sestree

VIDE ŠERUGA
rojene Luzar
s Sela pri Ratežu 15

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Hvala vsem sosedom za nesebično pomoč, p. frančiškani pa za opravljen obred, pevcem in vsem, ki so prinesli cvetje ali darovali denar za dobrodelne namene. Topla zahvala vsem, ki ste pokojno imeli radi in jo boste z nami vred pogrešali.

Žalujoci: otroci z družinami

*Kakor hitro spolzi solza mila,
tako naglo te smrt je od nas zvalila,
da ni bilo časa niti za slovo in zahvalo,
s katero bi se oddolžili za vso tvojo
skrb in dobroto.*

ZAHVALA

V 68. letu starosti nam je kruta usoda nasilno iztrgala iz rok našega najdražjega moža, očeta, starega ata, brata in prijatelja

IVANA ŠPANA
iz Čanja nad Blanco

Nemočni nismo mogli verjeti resnici, da te ni več med nami. Z nami so sočustvovali in jokali vsi sorodniki, sosedi, znanci in prijatelji. Ob boleči izgubi se pristrčno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, posebno družinam Simič, Češek in Planinc za nesebično pomoč v teh težkih trenutkih. Posebej hvala Milanu Simiču za vso skrb in lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih življenja, za poslovlilne besede in prijateljstvo do pokojnega, ZB za poslovlilne besede, gospodu župniku za opravljen obred in godbi na pihala. Še enkrat se zahvaljujemo vsem, ki ste našega Ivana zasuli s toliko cvetja, nam izrekli sožalje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem, ki ste mu bili prijatelji, hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je 21. julija mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

JOŽE ZAGORC
iz Cerovega Loga pri Šentjerneju

Z žalostjo v srcih se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnika v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se GD Cerov Log, Stara vas in Orehovica, ZZB in Društvu upokojencev Šentjernej, KZ Krka, Iskri Šentjernej, DO Dolenjka Novo mesto in godbi Iskre Šentjernej. Še posebej hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in obema govornikoma za ganljive besede ob slovesu.

Žalujoci: žena Tončka, sin Tone in hčerke Ani, Joži, Milena in Mimi z družinami ter ostalo sorodstvo

*Tam, kjer si ti, ni sonca, ne luči,
le tvoj nasmeh nam v srcih še živi
in nihče ne ve, kako zelo zelo boli.*

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v 30. letu starosti po težki in zahrbtni bolezni zapustila naša ljuba mamica, žena, hčerka in sestra

MILENA ČEGOVIK
rojena Staniša
iz Podgore 12

Ob nenadomestljivi izgubi se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, sindikalnim organizacijam in sodelavcem Novotehne Novo mesto, Krka-oddelek HSO, VVO-kolektiv Ragsavska, vsem sosedom, posebno Derčarjevim in Pirhovim. Iskrena zahvala govorniku ter duhovnikoma za opravljen obred in vsem, ki so pokojno v tako velikem številu pospremili in prerani grob zasuli z vencem in cvetjem. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

*Ljubil si naravo,
dom in zemljo,
trta jokala bo,
ko tebe v vinograd
več ne bo.*

*Nič več trpljenja ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj.*

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi in dobri mož, oče, stari oče, brat in stric

MATIJA ROGINA
iz Velikega Nerajca 18

Z žalostjo v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremlili na zadnji poti. Prisrčna hvala kolektivu SAP Črnomelj in Gostinskemu podjetju Ljubljana za izkazano sočustvovanje. Gospodu župniku se zahvaljujemo za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi njegovi najdražji

*Solze, žalost, bolečina te zbudila ni,
tiha mirna je gomila, kjer počivaš ti.
(Ljudska)*

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubega moža, očeta, sina, brata, strica in svaka

FRANCETA KOZINA
mlajšega
iz Sušja 32

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter zasuli njegov prerani grob z vencem in cvetjem, nam izrekli veliko besed sožalja. Posebna zahvala dragim sosedom za nesebično pomoč, Frančiškovi Danici, Tanovi mami Pepi, Eriki, Marici in Uršni Mariji, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nas v težkih trenutkih tolažili, nam pomagali in stali ob strani. Iskrena hvala gasilcem in govorniku Antonu Silcu, spoštovanemu gospodu kaplanu Bojanu za lepo opravljen pogrebni obred in lepe tolažilne besede, pevcem pa za ganljive pesmi slovesa. Za vse to Vam neizmerna hvala!

Njegovi: žena Ivanka, sin Marko, hčerka Darja, oče, mama, bratje in sestree ter ostalo sorodstvo

*Delo, trud, trpljenje —
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestal,
zdaj boš v grobu mirno spal.*

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 60. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE ŠKRBEČ
Potov Vrh 31

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se kirurškemu oddelku ORL Novo mesto za lajšanje bolečin, Cestnemu podjetju Novo mesto, kolektivu Novoteks-konfekcija I., SŠGT Gostišče na trgu, KUD Mali Slatnik, GD Potov Vrh, Slatnik, govornikoma za ganljive besede, pevkemu zboru za zapete žalostinke in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

BOGDAN FINK

pred osmimi leti pa do danes ima Febo v žepu dva pionirska republiška naslova...

»Poznal sem vse tekmece, z njimi sem prevozil prenekatro dirko, nazadnje smo letos skupaj vozili na Dushica Jugendtouru...

Samo letos je Bogdan za ta bron prevozil okoli 15 tisoč kilometrov, ob koncu sezone jih bo imel v nogah 20.000...

Starši pravijo, da se je Febo, kot ga kličejo prijatelji, prej vozil s kolesom, kot pa je šodil. Za dirke ni čakal na dirkalno kolo...

B. BUDJA

Ptica ti pokaže, kje leti

Kipar z Mirne in njegov morda malce nenavadni konjiček — Učitelj mladim zmajarskim navdušencem

MIRNA — Kdor ve za Sandija Leskovca, da rad kipari, ta še ne ve za vse vroče želje tega Mirenčana...

Leskovec ne samo da leti, ampak tudi učiti letati z zmaji. Zato smo ga 19. julija letos našli na pobočju Žalostne gore...

Čeprav Sandi verjetno ni najplivnejši med letalci z zmaji v naši državi, je s svojimi 54 leti — kolikor jih šteje, vendar ne kaže — gotovo starosta jugoslovanskih zmajarjev...

Sandi plava pod oblaki nad Lisco in nad Mirno, da se nagleda te narave, kot pravi. Njegova ljubezen do narave, od

katere so ga z izključitvijo iz domače lovske družine nekako odtrgali, je en razlog, da se je predal letenju...

Sandi je prepričan, da zagotavljajo leti nad tisočaki izjemno užitek. »Tam pojejo samo strune in se krugajo se ti spoštljivo umakne,« pravi. »Sicer pa tudi ti, prijatelj, spoštljivo pogledj krugulja! Kjer ga vidiš jadрати, tja jadraj tudi ti. Ptica ti pokaže, kje se da najbolje leteti.«

M. LUZAR

ZMAJARJI — Bodoči pravi zmajarji na pobočju Žalostne gore s »ptico«, ki jih je ponesla prve metre nad detečo in koruzo. Prvi z leve je Sandi Leskovec, učitelj, ob njem je na posnetku litjsko-mokronoška učeca se družina. (Foto: M. Luzar)

Kavsarji, firtuharji in žabarji

Neobičajna imena za Šmarčane, Kompoljčane in Vrhovčane, vaščane treh sosednjih vasi ob Savi, so se ohranila do današnjih dni — Splavarjenje

ŠMARČNA — Pri Felicijanovih na Šmarčni 7 je bila nekaj stara dobra kmečka gostilna. Po poprejšnjem lastniku (v poldrugem stoletju so se zamenjali kar štiri) se je zadržalo ime gostilne Pri Možicu...

»Spominjam se, da je bilo v hiši zmeraj živahno, dela je bilo dosti, pa smo

včasih v enem tednu zaslužili več kot s trdim delom na kmetiji več mesecev. In

ŽILICA JINE DA MIRU — Felicijanova mama s Šmarčne se pridruži vaščanom, ki zlasti ob poplavih spravljajo les in drugo iz Save. Šmarčanom, ki se s tem ukvarjajo, pravijo »kavsarji«, Kompoljčanom »firtuharji«, Vrhovčanom pa se je do današnjih dni ohranil vzdevek žabarji. (Foto: P. P.)

to čeprav so splavarji dostikrat prinesli meso kar s sabo in so ga skuhali ali spekli. Zjutraj so navadno hoteli juho. Meso, ki ga niso pojedli, pa so vzeli s sabo na pot po Savi navzdol...

So se pa Šmarčani že od nekaj ukvarjali s »dopolnilno dejavnostjo«, in sicer so ob poplavih in tudi nižjih vodah z dolgimi, 6 do 7 metrov dolgimi kvoli s kaveljnimi lovili na obrežju reke les, ki ga je Sava prinašala v izdatnih količinah.

»Še zmeraj imam tisto žilico, ko kaj sivoam ob oknu, ki gleda na Savo, da pogledam, ali morebiti kaj ne plava po Savi. Pred dobrim letom sem še vlekla iz Save precej lesa. Enkrat sem potegnila k obrežju četr štirje, a sem morala zavrniti po pomoč. Tudi tako so približili vaščani marsikakšen dinar za kurjavo in jim ni bilo treba vedno po tehnični les v hosto ali v trgovino.

P. P.

RIBIŠKA SREČA — Prejšnji teden se je ribiška sreča nasmešnila Štridsesletnemu Branku Baranašiču iz Ljubljane. V krmeljskem ribniku je po 45-minutnem boju potegnil na suho 16 kg težkega in 133 cm dolgega soma. Da je Branko izkušen ribič, pove podatek, da je »mrcino« ulovil na najlonsko vrvico debeline 0,30 mm, za vabo pa je uporabil kuhano koruzo. Po informacijah odbujev krmeljskega ribiškega društva domujejo v krmeljskem ribniku še večji primerki somov in zajetni krapci. (Foto: Franci Lindič)

Prisrčno srečanje z rojaki

V Kočevju so lepo sprejeli rojake iz Nizozemske, ti pa so se jim oddolžili s kulturnim nastopom

KOČEVJE — Minuli četrtek je v Kočevju gostovala folklorna skupina rojakov iz Nizozemske. Sestavljajo jo potomci Slovencev (tretji in četrti rod), ki so se tja izselili po prvi svetovni vojni.

Gostje pa so domačine presenetili z bogatimi in lepo izvedenimi programom plesov in pesmi. Najprej so odplesali (in zraven tudi peli) več slovenskih ljudskih plesov, nato pa še srbske, makedonske in šopske (meja Makedonije, Srbije in Bolgarije). Vedno so bili oblečeni tudi v narodne noše tistih narodov, ki so jih predstavljali s plesi. Vmes sta izseljenca Jože in John igrala in instrumente

(harmonika, klarinet) slovenske narodne; France, Kristjan in Jože pa so zapeli več narodnih, največ slovenskih, pa tudi iz drugih republik.

V zadnjem delu bogatega programa, ki je trajal okoli dve uri in pol, so gostje predstavili v besedi, sliki, s plesi in še na druge načine Nizozemsko. Gledalci tako nismo videli le nizozemskih noš z značilnimi coklami, ampak še tulipane, mlin na veter, kot posebno presenečenje pa je dobil vsak gledalec — žal je bila dvorana zaradi sezone dopustov le na pol zasedena — kočček znamenitega nizozemskega sira edamca.

GOSTOVALI ROJAKI IZ NIZOZEMSKO — V Kočevju so minuli četrtek lepo sprejeli folklorno skupino rojakov iz Nizozemske že ob prihodu na avtobusni postaji. Nato pa so se jim rojaki oddolžili z izredno lepim nastopom v Šeškovem domu.

Goste je pozdravil predsednik KS Kočevje-mesto Feliks Žagar, domačini in gostje pa so si izmenjali tudi darila. Gostje in domačini so preživeli nato še več prijetnih uric v restavraciji Jezero, kjer jih je pozdravil direktor Opreme Kočevje Božidar Zajc in se jim zahvalil za lepi večer. Oprema je bila namreč pokroviteljica prireditve. Tudi tu so gostom spet zaplele nonetke, najbolj pa jih je s svojo harmoniko razgrel Cveto križ, in ob njenih zvokih so skupaj zapeli veliko narodnih.

J. PRIMC

Slovenija Moja dežela.

kozerija

KDO JE SPAL CELIH OSEM UR?

Direktor Hitrokalovega tehnične-ga servisa se je odločil zapustiti fabriko in začeti obrt.

»Boste videli: čez leto dni se bom vozil naokoli z Mercedesom,« je rad govoril Pri razbiti buči, kamor je sicer redko zahajal.

»Celo prenosni telefon smo mu dali na razpolago, da je lahko opravljal svoje zahtevno delo,« je očujavo komentiral odgovor direktor vseh direktorjev.

»Splah ni problem v tem,« se je oglašil prvi svetovalec direktorja vseh direktorjev, »težavo vidim v dejstvu, da od zunaj ne moremo zaposliti nikogar, saj imamo v fabriki že tako in tako dovolj tehnološkega presežka.«

»Morda bi prevzel dela in naloge tehnični direktor?« se je verjetno zareklo direktorja vseh direktorjev.

»Prezaposlen,« je bil kratek prvi svetovalec direktorja vseh direktorjev.

»Kaj pa direktor maloprodaje?« je vprašal direktor vseh direktorjev. »V teh časih, ko se spomimo, če hočemo prodati ene same gize?« je cinično pripomnil prvi svetovalec direktorja vseh direktorjev.

»Se vam zdi, da je prezaposlen tudi direktor modnih trenirk?« je tipal direktor vseh direktorjev.

»Dela kot zamorec pa še tik pred ločitvijo je,« je odbijal žogico prvi svetovalec direktorja vseh direktorjev.

»Z ukinitvijo programa volne smo kar precej razbremenili direktorja volne in metraže,« se je posestilo direktorju vseh direktorjev.

»Verjetno ste pozabili, da smo mu zmesali na rame rdeče trenirke,« je imel pripravljen odgovor prvi svetovalec direktorja vseh direktorjev.

»Kaj pa vi?« je udaril direktor vseh direktorjev.

Prvi svetovalec direktorja vseh di-

rektorjev je postal še direktor tehnične-ga servisa. Delavci so ga videli hoditi po proizvodnih prostorih, po tovarniškem dvorišču in okoli tovarne s prenosnim telefonom v rokah. Delo je klopotal in celo direktor vseh direktorjev se ni nikoli pritožil, da dobiva manj nasvetov, kot jih je prej, dokler je bil njegov prvi svetovalec samo prvi svetovalec.

»Sumiti je pričel le neposrednik Jožič Repič.

»Zdaj pa mi nekaj ni jasno,« je rekel prvi direktor.

»S čim si mečaš možgane?« je zanimalo Klomildo Zračnikovo.

»Poglej: prej sta zaradi obilice dela izgoravala vsak na svojem delovnem mestu dva, zdaj eden opravlja oboje. Pa me res zanima, kateri od njiju je do pred kratkim celih osem ur spal na svojem delovnem mestu.«

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj bralec »Dolenjca«!

Bo kaj z odškodnino, kabelsko, avtobusom, vodo? — Julijo ribajo

NOVO MESTO — Veliko telefonskih klicev v času dežurne ure je očitno dokaz zaupanja ljudi v časopis. Koliko jim pri njihovih težavah, zadregah ali zvedavosti lahko pomagamo, je kajpak drugo vprašanje, trudimo se, da klici ne bi bili zaman. Kjer navajamo kratice, so osebni podatki znani uredništvu, veliko ljudi pa se še zmeraj ne želi predstaviti s polnim imenom.

Pred tednom dni je prvi poklical F. Derganc iz Semiča, ki je nekje prebral, da je italijanski parlament sprejel zakon, po katerem pripada ljudem odškodnina za škodo, ki so jo utrpeli med italijansko okupacijo; menda je Jugoslavija za tovrstna povračila že prejela akontacijo. V Beli krajini so med vojno fašisti požgali veliko hiš, zidanic, ljudje so trpeli v italijanski internaciji, zato bi bilo po Dergancem kristno javno napotilo, kako in pod kakšnimi pogoji naj prizadeti uveljavijo pravico do odškodnine. Na pristojnem novomeškem sekretariatu o zadevi nimajo nikakršnih podatkov, obljubili so, da bodo poizvedeli, kako in kaj, in če so res kakše možnosti za tovrstno odškodnino, bodo o tem obvestili javnost prek »Dolenjca«.

Z. G. iz Ulice Slavka Gruma je pojasnil, da so na Drski že dvakrat vplačali za kabelsko televizijo. Po prvem plačilu s kablom (pre) dolgo ni bilo nič, zato so denar dobili nazaj z majhnimi obrest-

mi, nakar so se spet dali pogovoriti in lani oktobra plačali, kabl pa še zmeraj ni od nikoder. N. Padevski (ki pravi, da je vse o kabelski mogoče izvedeti na telefonski številki 22-136) nam je zagotovil, da je napeljava televizijskega kabla v ta novomeški konec že v teku; če ne bo nevednosti s vremenom, izvajalci in še čim, potem bodo prav naročniki iz Grumove med prvimi, ki bodo še pred novim letom na Drski lahko sprejemali satelitske programe.

Že dopoldne nas je klicala gospa R. z Broda v Novem mestu, ker doma nima telefona. To je bil tudi razlog klica. Bralka se je januarja preselila iz središča mesta v blok na Brodu, telefona, ki ga sicer nujno potrebuje, pa ji še niso premetili. Na pošti zve vsakič kaj drugega, v glavnem pa se zgovarjajo, da nimajo proste linije. Bralka se je jezila tudi zato, ker hočejo od nje splet velik kup denarja, čeprav je prispevek za razširjeno reprodukcijo že plačala. Na pošti je A. Bac-jec potrdil, da stanovalcem na Brodu ne morejo priključiti telefonov, razlog je premajhna zmogljivost kablov. Investitor bloka ob začetku gradnje namreč ni podpisal s pošto pripravljenega sporazuma o združevanju sredstev v ta namen, ker da bi to preveč podražilo kvadratni meter stanovanja. Pred položitvijo dodatnega kabla na Drski telefonov ne bo, kabel pa bo, ko bodo zainteresi združili potrebna sredstva. Morala jih bo, če bo hotela telefon, tudi naša bralka, in sicer po »firmo« plačila dejanskih stroškov preselitve telefonskega priključka.

G. M. je prejšnji četrtek ob 11. uri hotela z otrokoma kupovati v novomeški Juliji; en malček že hodi, druga pa ni mogla pustiti v vozičku pred trgovino, lahko pa bi počakal v hodniku. Pa z nakupom ni bilo nič, ker jo je prodajalka, gospa Š., dobesedno vrgla ven, češ da bo z vozičkom umazala ravnokar pomita tla. Občanka se sprašuje, ali je Julija sredi dneva odprta zato, da jo ribajo ali da bi kaj prodali. Vprašanju ni kaj dodati!

M. L. iz Gotne vasi zanima, zakaj avtobusi primestnega prometja, ki vozijo z nove postaje, ne ustavljajo več pri hotelu Kandija, ampak šele na križišču v Zabji vasi. Ljudem se ne splača iz mesta pešati ali skoraj na Drsko ali pa že na pol poti do doma, ako so, denimo, iz Gotne vasi. Z avtobusom imajo težave, resda drugačne, tudi v Metliki, in sicer sredi blokovega naselja v Župančiče-

vi ulici, kjer po opažanjih brezimne občanke vsako noč na parkirišču otroškega vrta stoji avtobus Gorjanec. Ponoči pločevina ljudi ne moti, huje pa je vsako jutro pred peto uro, ko voznik avtobusa vžiga, pritiska na plin in vedno zbudi pol naselja. F. Planinšek iz Gorjanec je zadevi pojasnil takole: Pri hotelu Kandija ni urejeno postajališče, stoječi avtobusi bi ovirali promet, se pa s pristojnimi že dogovarjajo, da bi pri hotelu naredili primerno postajališče. V Metliki ni parkirišča za avtobuse, a bodo skušali najti manj moteči prostor.

G. Sajatova z Vel. Kala pri Mirni Peči je potožila, da imajo hude težave z vodo. Že pol leta so vodovodne cevi v glavnem suhe, voda iz njih teče le nekajkrat na dan po pol ure ali kaj; za to ni kriv rezervoar, saj je poln. Pristojni so z nevednostjo seznanjeni, bili so že na kraju samem, pa ni nič bolje, in zdaj na telefonske klice samo norce brijejo, češ pojdi na pir, medtem pa bo pritekla voda. Na novomeški komunalni številki 23-594 smo dobili k telefonu g. Stanišo, ki je pojasnil, da je šlo za dva klica, nakar so ugotovili, da na Vel. Kalu le trenutno vode ni imela zadnja hiša v vasi, v Orkljencu pa so bili žejni v dveh najvišje ležečih hišah. Vzrok obakrat: prevelika poraba vode v nižjih predelih vasi.

Brezimnež je povedal, da se je pred meseci neki zdomec v Podbočju z avtom zaletel v star most še iz Napoleоновih časov in odbil vogal v dolžini več kot meter. Dogovorjeno je bilo, da bo dal most popraviti sam ali pa po povrnili stroške, a ni od tega nič, most pa je zelo nevaren za hojo in vožnjo. Kako bo s popravilom, nismo izvedeli, pač pa to, da je bila uporaba mosta zaradi dotranjanosti in možnosti nesreč prepovedana že pred omenjenim karambolom.

D. R.

ČE POTREBUJETE PEDIKERJA...

OTOČEC — Kdor je iz tega ali onega razloga potreben masaže, mu vsak dan lahko pomagajo v otoškem Garnjuju, kjer se ob običajni spoznavo tudi na športno masažo. In še novost: vsak četrtek od 9. do 15. ure se je mogoče v prostorih ob otoškem bazenu s pedikerjevo pomočjo ob drugih nevsčedenosti, ki terjajo pedikerjev poseg, znebiti kurjih oces, odtiskov, vraščenih nohtov, bolečih izrastkov na stopalih, razpokanih pet, luskaže kože ipd.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličite nas lahko vsak četrtek zvečer, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.